

Ms-utmut	MESTERKÉPZÉS – SZAKINDÍTÁS – ÚTMUTATÓ ÉS ŰRLAP beadvány összeállításához
-----------------	---

Tartalom:	oldal
ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK	
ADATLAP	1
I. A KÉPZÉS TARTALMA	3
I.1. A képzés programja, a szak tanterve	
I.2. Tantárgyi programok, tantárgy-leírások	
I.3. A képzési folyamat jellemzői	
I.4. <i>Idegen nyelven tervezett képzés</i>	
II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI	7
II. 1. A szakfelelős és a szakirány/specializáció felelősök	
II.2. Az oktatói kör: Tantárgylista – tantárgyak felelősei, oktatói	
II.3. Összesítés az oktatói körrel	
II.4. Az oktató személyi szakmai adatai	
II.5. <i>Idegen nyelven tervezett képzés</i>	
II.6. Nyilatkozatok	
III. A SZAKTERÜLETI TUDOMÁNYOS HÁTTÉR	
IV. A SZAKTERÜLETI INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEK	11
V. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS	11
<i>VI. A SZÉKHELYEN KÍVÜL, nem Magyarországon INDÍTANDÓ KÉPZÉS</i>	<i>12</i>
<i>VII. A TÁVOKTATÁSBAN INDÍTANDÓ KÉPZÉS</i>	<i>13</i>

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

- A beadványokat tartalomjegyzékkel és folyamatos oldalszámozással, csak a kért információkat tartalmazó, a jelen *Útmutató és űrlap* szerint szerkesztett és ellenőrzött formában,
 - kétoldalas nyomtatásban (nem szükséges színesben), **1** eredeti és **2** másolati nyomtatott példányban, valamint
 - elektronikus formában* is (www.felvi.hu)
 az **Oktatási Hivatalba (OH)** kell benyújtani. **Postacím: 1363 Budapest, Pf.19.**
 Az OH székhelye: **V. ker. Budapest, Szalay utca 10-14.**
 (Az OH ügyfélfogadási helyszíne: **Budapest XII. ker., Maros u. 19-21.**)
- Adott szak különböző szakirányai indítása esetén szakirányonként külön beadványban kérjük a bemutatást és a benyújtást.
- Adott szakon idegen nyelven (is) indítani tervezett képzésnél az *Útmutató* I-V. fejezete szerinti összeállításon túl lásd még az *I.4.*, *II.5.* pontokban és a *IV.* fejezetben felsoroltakat.
- A székhelyen kívüli képzésben (is) indítani tervezett szakokra lásd a *VI.* fejezetet.
- A távoktatásban (is) indítani tervezett szakokra lásd a *VII.* fejezetet.

Ha a fenti 3.,4. vagy 5. pontok szerinti képzéseket nem tervezik, akkor ezek a vonatkozó fejezetek (I.4., II.5., VI., VII.) nem részei a beadványnak! Törlendők.

Amennyiben a **hibás**, illetve **elégtelen adatszolgáltatás** következtében a MAB a szakindítás jogszabályi és saját bírálati szempontjai szerinti feltételeit nem tudja megítélni, a szak indításáról **nem támogató** határozatot hoz.

*Kérjük, hogy a beadvány elektronikusan továbbított változatát legfeljebb 2 db, egyenként 2 MB-nál nem nagyobb terjedelmű doc (esetleg pdf) fájlba szerkesszék a következőképpen: a teljes szakindítási beadvány (címlap, tartalomjegyzék, adatlap és az I-V. (esetleg I-VI. vagy I-VII.) fejezetek), bennük a rektori és esetleges oktatói nyilatkozatok (*egyes AE, V oktatóktól*) sajátkezü aláírás nélkül szerepelhetnek.

ADATLAP

1. A véleményezést kérő **felsőoktatási intézmény neve, címe**

Wesley János Lelkészképző Főiskola
1086 Budapest, Dankó u. 11.

A felsőoktatási intézményben a tervezett képzésért közvetlenül **felelős szervezeti egység**
Teológiai–Vallástudományi Tanszék

2. A (magyar vagy külföldi) felsőoktatási intézménnyel együttműködésben folytatandó képzés¹ esetén a partner intézmény(ek) neve, címe

3. A tervezett **képzés helye(i)** (székhely, telephely, külföld) és címe(i)

1086 Budapest, Dankó u. 11.

4. Az indítandó **mesterképzési szak** megnevezése (a vonatkozó KKK szerint)

Teológia MA

5. Az oklevélben szereplő **szakképzettség** megnevezése (a vonatkozó KKK szerint)

Okleveles teológus

6. Az indítani tervezett **szakirányok**² és/vagy specializációk³.

XXX

7. Az indítani tervezett **képzési formák** (a megfelelők aláhúzendők!)

- teljes idejű (nappali), részidejű (levezető, esti), távoktatásos (t), székhelyen kívüli (szhk)
- idegen nyelven is: angol, német, francia, orosz, ...
- csak idegen nyelven: angol, német, francia, orosz, ...

8. A tervezett **hallgatói létszám** képzési formánként (n, l, e, t, szhk):

xxx

9. A **képzési idő**⁴ :10 félév

a mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő: **...** kredit (a vonatkozó KKK szerint)

a képzésben **felveendő** tanórák⁵ száma: **....** (az összes hallgatói tanulmányi munkaidőn belül)

a szakmai gyakorlat - ha van - időtartama és jellege: **....**

10. A szak **indításának tervezett időpontja**: **.../...** (év/tanév)

11. A **szakfelelős** oktató megnevezése (beosztása, tudományos fokozata) és aláírása

12. Dátum, és az intézmény rektorának megnevezése és cégszerű aláírása

¹ 87/2015. (IV. 9.) Korm. rend. 19. § és 20. §

² NFtv. 108. § 33. *szakirány*: az adott szak részét képező önálló szakképzettséget eredményező, speciális szaktudást biztosító képzés. (Csak a szak KKK-jában szereplő szakirány indítható (létesítés nélkül))

³ NFtv. 108. § 31. *specializáció*: az adott szak részét képező önálló szakképzettséget nem eredményező, speciális szaktudást biztosító képzés. (Ha a szak KKK-jában a specializációk nevesítve és szakmai jellemzőkkel meghatározva szerepelnek, akkor a megadottakat kell követni)

⁴ A tervezett részidejű [esti, levezető] képzésnek a teljes idejtől eltérő adatait (félév, tanóraszámok) itt kérjük megadni

⁵ Az NFtv. 17.§. (1) bekezdése a teljes idejű képzésnél félévenként legalább 200 tanórát határoz meg.

Csatolandó dokumentumok:

- a mesterszaknak a miniszter által meghatározott, közzétett **képzési és kimeneti követelményei (KKK)**
- a képzés indítására vonatkozó **szenátusi döntés**

Speciális esetekben:

- szakmai gyakorlólé⁶ szándéknyilatkozata
- fenntartói egyetértéssel kötött megállapodás⁷ másolata
- együttműködési megállapodás⁸

⁶ **87/2015.** (IV. 9.) Korm. rend. **18. §** (4) A kérelemhez mellékelni kell:

...
b) ha az egybefüggő szakmai gyakorlatot a felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján jogi személy vagy gazdálkodó szervezet biztosítja, azon szakmai gyakorlólé helyek szándéknyilatkozatát, amelyekkel a felsőoktatási intézmény a képzés indításakor együttműködési megállapodást köt,

⁷ **87/2015.** (IV. 9.) Korm. rend. **18. §** (4) A kérelemhez mellékelni kell:

e) a képzésnek az Nftv. 14. § (2a) bekezdés *d)* pontja szerinti képzési helyen történő indítása esetén a fenntartói egyetértéssel kötött megállapodás másolatát.

⁸ Lásd a **87/2015.** (IV. 9.) Korm. rend. **19. §** (2), (3), valamint **20. §** (2) b), (5) c) és (6) bekezdésekben foglaltak

I. A KÉPZÉS TARTALMA

A szakra való belépés feltételei⁹ - a képzési és kimeneti követelményekkel összhangban

a) a bemenethez **feltétel nélkül** elfogadott (alap)szakok (KKK 4. pont)

b) a bemenethez **feltételekkel** elfogadott (alap)szakok, ill. kreditkövetelmények, a vonatkozó konkrét előírások (KKK 4. ill. 9.4. pont), az egyes alapszakok programjából hiányzó ismeretek pótlási módja, terve az intézményben

I.1. A képzés programja; a szak tanterve (az óra és vizsgaterv táblázatos összefoglalása)

*ismeretkörök és tantárgyak <i>felelősök</i>	félévek				tantárgy kredit-száma ¹⁰	számon-kérés (koll / gyj / egyéb ¹¹)
	1.	2.	3.	4.		
tantárgy féléves tanóraszám, tanórátípusa¹² (ea / sz / gy / konz) / kreditértéke						
törzsanyag ismeretkörei						
..... ismeretkör – felelőse: elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹³ : (kredit%)						
1.	pl: X.Y. 45ea /3kr.	30ea /2kr 30gy /2kr			pl: 3+2+2	koll, koll, gyj
2.		30ea, 15sz /3kr		pl: 3	koll
stb.						
..... ismeretkör – felelőse: elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹³ : (kredit%)						
1.					
2.	pl: KV					
stb.						
(ha van) szakirány ismeretkörei/tantárgyai – felelőse:						
..... ismeretkör – felelőse: elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹³ : (kredit%)						
1.						
2.	pl: A					
stb.						
a törzsanyagban összesen	...ea ...gy ...kr**	...ea ...gy, ...sz ...kr**			...kr	...koll. ...besz. ...gyj.

⁹ Osztatlan szak esetében nem adekvát, nincs ilyen feltétel

* az adott szak KKK-jának 9.1. Szakmai jellemzők (A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül) pontjában megadottak szerinti felépítésben a tantárgy mellett kérjük jelezni ha választható: KV (kötelezően választható), valamint a kurzus nyelvét is, ha nem (csak magyar: A: (angol), B: (német) stb.

** ha vannak kötelezően választható tárgyak is, akkor az összesítésbe a megadott körből legalább választandók összkreditszáma kerüljön

¹⁰ egy sorba írt több féléves tantárgynál a sorra-kerülés rendjében megadva (pl. 3; 2, ill. koll; gyj)

¹¹ pl. évközi beszámoló

¹² Nftv. 108. § 37. tanóra: a tanteryben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc

¹³ A képzési karakter, a kredit%-ban kifejezett mérték megállapítása: az ismeretanyag-tartalom, az elérendő kompetenciák jellege (ld. tárgyleírás), az ismeretátadás módja és a számonkérés módja összevetésével, együttes, komplex megítélésével.

(ha van)specializáció ismeretkörei/tantárgyai (– felelőse ¹³ :)						
.....ismeretkör – felelőse: elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: (kredit%)						
1.					
2.					
stb.						
szakdolgozat		pl:15 konz./...kr	30 konz/...kr.	pl:30 konz./kr	pl. össz. 15 kr	beszámoló záróvizsga
a szakon eddig összeseneagyszkreagyszkr		kr	.. koll. .. besz. .. gyj.
szabadon választhatók (az adott szak KKK-ja szerint, többnyire legalább az összkreditek 5%-a ¹⁴)						
a választás biztosítása ¹⁵ , a felvétel lehetőségei, gyakorlata ¹⁶ a szakon: pl. a felsőoktatási intézményben/a karon/... meghirdetett tantárgyakból szabadon						
					pl: 6 kr	pl. koll, gyj
szakmai gyakorlat (az adott szak KKK-ja szerint):						
					pl: össz. 15 kr. 5 hét, 200 óra	
a szakon összeseneagy,sz				60/90/120 kr	.. koll, .. besz. .. gyj.

A 10 vagy 12 féléves osztatlan mesterképzés tantervének bemutatásához javasolt az alapképzési szak indítására vonatkozó útmutató 8 féléves (fekvő) tantervi táblázatának használata – annak 10-12 félévesre kiegészítésével.

¹⁴ Nftv. 49. § (2) A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékáig, az intézmény szervezeti és működési szabályzata alapján szabadon választható tárgyakat vehessen fel - vagy e tárgyak helyett teljesíthető önkéntes tevékenységben vehessen részt -, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson. ***A szabadon választhatók köre (MAB-értelmezés szerint): pl. 180 kredités képzésnél legalább 36 kreditnyi tantárgy-választék felkínálása.

¹⁵ Nftv. vhr. 87/2015 54. § (2) ... Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

¹⁶ A szabadon választhatók felvételéhez a tantervben az előírt mértékben (lehetőleg egyenletes elosztásban) „szabad helyet” kell hagyni. A kurzusok felsorolása nem szükséges, ill. opcionális: megadhatók pl. meghatározott kör *** tárgyainak teljes felsorolásával, vagy – jelezve, hogy ezen belüli kínálatról van szó – az elsősorban javasolt tárgyak megadásával. Az előírt összkredit-számmal (180, 180+30, vagy 240) a kötelezőkkel (kurzusok, gyakorlatok, szakdolgozat készítés, szakmai gyakorlat), a választhatókból a választandókkal, és az előírt mértékű szabadon választhatókkal együtt kell teljesülnie.

Az ismeretkör: **Bibliaismeret**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Ószövetségi bibliaismeret I.** 2) **Ószövetségi bibliaismeret II.**

3) **Újszövetségi bibliaismeret I.** 4) **Újszövetségi bibliaismeret II.**

Tantárgy neve: Ószövetségi Bibliaismeret I. (T101)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 elmélet (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : félévközi beszámolók	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Mózes öt könyvének és a zsoltároknak az ismerete.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<ol style="list-style-type: none">1. Szent Biblia Károli Gáspár fordításában, Magyar Bibliatársulat, 2010. (valamint: https://abibliamindenkie.hu/karoli/)2. Protestáns új fordítású revideált Biblia, Magyar Bibliatársulat, 2014. (valamint: https://abibliamindenkie.hu/uj/)3. Pecsuk Ottó (Szerk.): Bibliaismereti kézikönyv, Kálvin Kiadó, 2016.4. Dér Katalin–Horváth Pál: Bibliaismeret, Műszaki Könyvkiadó, 1999.5. Szathmáry Sándor: Bibliaismeret I, Ószövetség, Magyarországi Református Egyház, 1999.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A hallgató ismeri Mózes öt könyve és a Zsoltárok könyve tartalmát.	
Képességek: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes elméleti ismereteit szemléltyes életébe integrálni.	
Attitűd: Igénye van az önismeretre. Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség Tudja, mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Verebics Petra	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Bibliaismeret**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Ószövetségi bibliaismeret I.** 2) **Ószövetségi bibliaismeret II.**

3) **Újszövetségi bibliaismeret I.** 4) **Újszövetségi bibliaismeret II.**

Tantárgy neve: Ószövetségi bibliaismeret II. (T102)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 elmélet (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: félévközi beszámolók	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az Ószövetség ún. Neviim (Próféták) és Ketuvim (Iratok) részének ismerete.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<ol style="list-style-type: none">1. Szent Biblia Károli Gáspár fordításában, Magyar Bibliatársulat, 2010. (valamint: https://abibliamindenkie.hu/karoli/)2. Protestáns új fordítású revideált Biblia, Magyar Bibliatársulat, 2014. (valamint: https://abibliamindenkie.hu/uj/)3. Pecsuk Ottó (Szerk.): Bibliaismereti kézikönyv, Kálvin Kiadó, 2016.4. Dér Katalin–Horváth Pál: Bibliaismeret, Műszaki Könyvkiadó, 1999.5. Szathmáry Sándor: Bibliaismeret I, Ószövetség, Magyarországi Református Egyház, 1999.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A hallgató ismeri az Ószövetség ún. Neviim (Próféták) és Ketuvim (Iratok) részének tartalmát.	
Képességek: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes elméleti ismereteit szemléletes életébe integrálni.	
Attitűd: Igénye van az önismeretre. Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség Tudja, mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Verebics Petra	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Bibliaismeret**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Ószövetségi bibliaismeret I.** 2) **Ószövetségi bibliaismeret II.**

3) **Újszövetségi bibliaismeret I.** 4) **Újszövetségi bibliaismeret II.**

Tantárgy neve: Újszövetségi bibliaismeret I. (T105)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok	
A számonkérés módja : koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye : 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az Újszövetség szerkezetének, az egyes könyvek, levelek tartalmi és formai sajátosságainak részletes ismerete. A szemeszter keretén belül az evangéliumok és az Apostolok Cselekedetei kiemelkedő locusainak alapos ismerete, a további teológia tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen bibliaismeret megszerzés érdekében.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
PECSUK OTTÓ (Szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i> , Magyar Bibliatársulat, 2016. [ISBN: 9789635583317] VEÖREÖS IMRE: <i>Az Újszövetség szingazdagsága</i> , Budapest, 1996. Evangélikus Sajtóosztály [ISBN 963 7470 34 4] TAKÁCS GYULA: <i>Az Újszövetség irodalma I – II</i> . Paulos Hungaros- Kairosz Kiadó, Budapest, Győr 1999, 2000. [ISBN:963-9137-75-8] [ISBN: 9639137766]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás : A hallgató ismeri az Újszövetség könyveinek tartalmát. A hallgató ismeri az újszövetségi kánont. Képességek : Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes elméleti ismereteit szemléléses életébe integrálni. Attitűd : Igénye van az önismeretre. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség Tudja, mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személetes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse : Dr. Kertai-Szabó Ildikó	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) :	

Az ismeretkör: **Bibliaismeret**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Ószövetségi bibliaismeret I.** 2) **Ószövetségi bibliaismeret II.**

3) **Újszövetségi bibliaismeret I.** 4) **Újszövetségi bibliaismeret II.**

Tantárgy neve: Újszövetségi bibliaismeret II. (T106)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok	
A számonkérés módja : koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye : 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az Újszövetség szerkezetének, az egyes könyvek, levelek tartalmi és formai sajátosságainak részletes ismerete. A szemeszter keretén belül a 1 Korintusi levéltől a Jelenések könyvével bezárólag a kiemelkedő locusok alapos ismerete, a további teológia tanulmányok folytatásához nélkülözhetetlen bibliaismeret megszerzés érdekében.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
PECSUK OTTÓ (Szerk.): <i>Bibliaismereti kézikönyv</i> , Magyar Bibliatársulat, 2016. [ISBN: 9789635583317] VEÖREÖS IMRE: <i>Az Újszövetség színgazdagsága</i> , Budapest, 1996. Evangélikus Sajtóosztály [ISBN 963 7470 34 4] TAKÁCS GYULA: <i>Az Újszövetség irodalma I – II.</i> Paulos Hungaros- Kairosz Kiadó, Budapest, Győr 1999, 2000. [ISBN:963-9137-75-8] [ISBN: 9639137766]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás : A hallgató ismeri az Újszövetség könyveinek tartalmát. A hallgató ismeri az újszövetségi kánont. Képességek : Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes elméleti ismereteit szemléletes életébe integrálni. Attitűd : Igénye van az önismeretre. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség Tudja, mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személetes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse : Dr. Kertai-Szabó Ildikó	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) :	

Az ismeretkör: Héber nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.):10

Tantárgyai: 1) Héber nyelv I. 2) Héber nyelv II.

3) Héber nyelv III. 4) Héber nyelv IV.

Tantárgy neve: Héber nyelv I. (T107)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Héber mássalhangzók elsajátítása, leírása és kiejtése (a hivatalos izraeli kiejtés szerint) Héber magánhangzók és egyéb jelek megismerése Héber szavak helyes összeolvasása Hangtani alapok (begadkefat betűk, a különböző shevak, erős dagesh kiejtése és funkciója) A Teremtéstörténet olvasása elsősorban az olvasási rutin és a héber nyelv hangzásának megismerése céljából	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Dr. Tóth Kálmán: A héber nyelvtan elemi szabályai, Szabó Mária: Bevezetés a bibliai héber nyelvbe	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a bibliai héber nyelv elemi ismeretével. Képesség: Képes az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szüksége az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Verebics Petra	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Héber nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Héber nyelv I. 2) Héber nyelv II.

3) Héber nyelv III. 4) Héber nyelv IV.

Tantárgy neve: Héber nyelv II. (T108)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A főnevek ragozása, birtokos végződésekkel való ellátása Különböző, szabályos hangváltozások felmutató főnévcsoportok ragozása (mindkét vagy a második más-salhangzó kamac, szegolaták, a két azonos más-salhangzóra végződő főnevek, rendhagyó alakokat felmutató főnevek) Bevezetés az igékbe A Teremtéstörténet olvasásának folytatása, hangsúlyal a főnevek alakjainak, szmichut-kapcsolatainak felismerésén, a ragozott alakból a szótári alak kikövetkeztetése.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Dr. Tóth Kálmán: A héber nyelvtan elemi szabályai, Szabó Mária: Bevezetés a bibliai héber nyelvbe	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a bibliai héber nyelv elemi ismeretével. Képesség: Képes az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szüksége az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Verebics Petra	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Héber nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.):10

Tantárgyai: 1) Héber nyelv I. 2) Héber nyelv II.

3) Héber nyelv III. 4) Héber nyelv IV.

Tantárgy neve: Héber nyelv III. (T112)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3	
Előtanulmányi feltételek: Héber nyelv I., Héber nyelv II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az igék alakjainak jelentése, az igeörzsek formája és jelentése. A perfectum ragozása Qalban, statikus igék jelentése és alakjai. Szabályos igék ragozása imperfectumban. Közösen kiválasztott szövegrész (pl. A Teremtés könyvének további részei, Eszter könyve, Ruth könyve, Kivonulás) olvasása, és a nyelvtanban tanultak alkalmazása (alakok felismerése, szótári alakra történő visszakövetkeztetése, a mondatbeli kapcsolatok vizsgálata (alany-állítmány, jelző-jelzett szó, vissza- és előre utalások).	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Dr. Tóth Kálmán: A héber nyelvtan elemi szabályai, Szabó Mária: Bevezetés a bibliai héber nyelvbe	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a bibliai héber nyelv elemi ismeretével.	
Képesség: Képes az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására. Képes egy életen át tanulni.	
Attitűd: Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szüksége az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Verebics Petra	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Héber nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Héber nyelv I. 2) Héber nyelv II.

3) Héber nyelv III. 4) Héber nyelv IV.

Tantárgy neve: Héber nyelv IV. (T113)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja (koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4	
Előtanulmányi feltételek: Héber nyelv I., Héber nyelv II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Egyéb igeörzsekhez tartozó szabályos igék ragozása imperfectumban. A többi igealak jelentése és alakjai (impetratívus, infinitívusok, participiumok) Az erős, ám többé-kevésbé a már ismert szabályos hangmegfeleléseket produkáló igék ragozása imperfectumban (torokhangú gyökhangzókkal rendelkezők, aleffel, nunnal kezdődők), összevetésük a szabályos igékkel. Leggyakrabban előforduló erős és szabályosan ki nem következtethető alakokat felmutató igékszükség szerinti bemutatása Közösen kiválasztott szövegrész (pl. A Teremtés könyvének további részei, Eszter könyve, Ruth könyve, Kivonulás) olvasása, hangtani, nyelvtani, szövegtani ismeretek gyakorlása, az olvasásértés és nyelvi elemzés készesszintre emelése.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Dr. Tóth Kálmán: A héber nyelvtan elemi szabályai, Szabó Mária: Bevezetés a bibliai héber nyelvbe	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a bibliai héber nyelv elemi ismeretével. Képesség: Képes az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szüksége az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Verebics Petra	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Görög nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai:

1) Görög nyelv I. 2) Görög nyelv II. 3) Görög nyelv III. 4) Görög nyelv IV.

Tantárgy neve: Görög nyelv I. (T107)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. óraszám: 24 az adott félévben	
A számonkérés módja: gyj Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: szemeszterközi írásbeli házi feladatok, órai szereplés	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél kialakítani a hallgatók: 1. jártasságát az Újszövetség és a Septuaginta görög nyelvében (alaktan, mondattan, szókincs); 2. képességét a különféle bibliafordítások fordítói koncepciója önálló megértésére, értelmezésére; 3. a különféle biblia-magyarázatok, -értelmezések és -fordítások görög nyelvi referenciáinak önálló kritikai értékelésére; 4. a bibliai szövegekről adott értelmezéseik görög nyelvi alátámasztására. 5. Olyan értelmiségiek képzése, akik a teológia tudományát felsőfokú szinten művelik, és részt tudnak venni tanítói és evangelizációs tevékenységében, lelkipásztori és liturgikus szolgálatában.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<ul style="list-style-type: none">• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvtan. 1. köt. Hangtan, alaktan.</i> Budapest: Argumentum, 2017, XXXII + 152 old., ISBN 978-963-446-779-3.• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvkönyv. 2. kiad.</i> Budapest: Argumentum, 2008, 239 old., ISBN 978-963-446-152-4.• Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: <i>Görög nyelvtan.</i> Szerk. Mayer Gyula. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium, 2014, 335 old., ISBN 978-615-5371-31-8.• Tarjányi Béla – Szabó Mária (összeáll.) <i>Az Újszövetség görög nyelve. Segédjegyzet az Újszövetség eredeti szövegének tanulmányozásához. Maximilian Zerwick Graecitas Biblica Novi Testamenti exemplis illustratur ... c. műve alapján.</i> Budapest: Pázmány Péter Róm. Katolikus Hittudományi Akadémia, 1988, 161 old., ISBN nincs.• Varga Zsigmond József: <i>Bibliai görög olvasó- és gyakorlókönyv.</i> 4. kiad. Átdolg., szerk. Győri István. Sárospatak: Sárospataki Református Teológiai Akadémia, 2010, 416 old., ISBN :978-963-88090-4-9.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ógörög grammatikai, lexikai ismeretek, szövegértelmezői módszerek ismerete. Rendelkezik a bibliai görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival.	
Képességek: Mondatok önálló elemzése, önálló betű szerinti fordítás. Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes tudományos munkája során	

rokon tudományok művelőivel együttműködni Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számantartani a határait.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Bognár László

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Görög nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai:

1) Görög nyelv I. 2) Görög nyelv II. 3) Görög nyelv III. 4) Görög nyelv IV.

Tantárgy neve: Görög nyelv II. (T108)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. óraszám: 24 az adott félévben	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: szemeszterközi írásbeli házi feladatok, órai szereplés.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél kialakítani a hallgatók: 1. jártasságát az Újszövetség és a Septuaginta görög nyelvében (alaktan, mondattan, szókincs); 2. képességét a különféle bibliafordítások fordítói koncepciója önálló megértésére, értelmezésére; 3. a különféle biblia-magyarázatok, -értelmezések és -fordítások görög nyelvi referenciáinak önálló kritikai értékelésére; 4. a bibliai szövegekről adott értelmezéseik görög nyelvi alátámasztására. 5. Olyan értelmiségiek képzése, akik a teológia tudományát felsőfokú szinten művelik, és részt tudnak venni tanítói és evangelizációs tevékenységében, lelkipásztori és liturgikus szolgálatában.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<ul style="list-style-type: none">• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvtan. 1. köt. Hangtan, alaktan.</i> Budapest: Argumentum, 2017, XXXII + 152 old., ISBN 978-963-446-779-3.• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvkönyv. 2. kiad.</i> Budapest: Argumentum, 2008, 239 old., ISBN 978-963-446-152-4.• Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: <i>Görög nyelvtan.</i> Szerk. Mayer Gyula. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium, 2014, 335 old., ISBN 978-615-5371-31-8.• Tarjányi Béla – Szabó Mária (összeáll.) <i>Az Újszövetség görög nyelve. Segédjegyzet az Újszövetség eredeti szövegének tanulmányozásához. Maximilian Zerwick Graecitas Biblica Novi Testamenti exemplis illustratur ... c. műve alapján.</i> Budapest: Pázmány Péter Róm. Katolikus Hittudományi Akadémia, 1988, 161 old., ISBN nincs.• Varga Zsigmond József: <i>Bibliai görög olvasó- és gyakorlókönyv.</i> 4. kiad. Átdolg., szerk. Győri István. Sárospatak: Sárospataki Református Teológiai Akadémia, 2010, 416 old., ISBN :978-963-88090-4-9.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ógörög grammatikai, lexikai ismeretek, szövegértelmezői módszerek ismerete. Rendelkezik a bibliai görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival.	
Képessége: Mondatok önálló elemzése, önálló betű szerinti fordítás, a bibliai szövegek különböző értelmezői keretekben történő önálló megértése. Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására, érvelések megfogalmazására	

és ellenőrzésére. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes tudományos munkája során rokon tudományok művelőivel együttműködni Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számantartani a határait.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Bognár László

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Görög nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai:

1) Görög nyelv I. 2) Görög nyelv II. 3) Görög nyelv III. 4) Görög nyelv IV.

Tantárgy neve: Görög nyelv III. (T121)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. óraszám: 24 az adott félévben	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: szemeszterközi írásbeli házi feladatok, órai szereplés.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Görög nyelv I., Görög nyelv II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél kialakítani a hallgatók: 1. jártasságát az Újszövetség és a Septuaginta görög nyelvében (alaktan, mondattan, szókincs); 2. képességét a különféle bibliafordítások fordítói koncepciója önálló megértésére, értelmezésére; 3. a különféle biblia-magyarzatok, -értelmezések és -fordítások görög nyelvi referenciáinak önálló kritikai értékelésére; 4. a bibliai szövegekről adott értelmezéseik görög nyelvi alátámasztására. Olyan értelmiségiek képzése, akik a teológia tudományát felsőfokú szinten művelik, és részt tudnak venni tanítói és evangelizációs tevékenységében, lelkigondozói és liturgikus szolgálatában.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<ul style="list-style-type: none">• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvtan. 1. köt. Hangtan, alaktan.</i> Budapest: Argumentum, 2017, XXXII + 152 old., ISBN 978-963-446-779-3.• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvkönyv. 2. kiad.</i> Budapest: Argumentum, 2008, 239 old., ISBN 978-963-446-152-4.• Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: <i>Görög nyelvtan.</i> Szerk. Mayer Gyula. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium, 2014, 335 old., ISBN 978-615-5371-31-8.• Tarjányi Béla – Szabó Mária (összeáll.) <i>Az Újszövetség görög nyelve. Segédjegyzet az Újszövetség eredeti szövegének tanulmányozásához. Maximilian Zerwick Graecitas Biblica Novi Testamenti exemplis illustratur ... c. műve alapján.</i> Budapest: Pázmány Péter Róm. Katolikus Hittudományi Akadémia, 1988, 161 old., ISBN nincs.• Varga Zsigmond József: <i>Bibliai görög olvasó- és gyakorlókönyv.</i> 4. kiad. Átdolg., szerk. Győri István. Sárospatak: Sárospataki Református Teológiai Akadémia, 2010, 416 old., ISBN :978-963-88090-4-9.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ógörög grammatikai, lexikai ismeretek, szövegértelmezői módszerek ismerete. Rendelkezik a bibliai görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival.	
Képesség: Mondatok önálló elemzése, önálló betű szerinti fordítás. A bibliai szövegek különböző értelmezői keretekben történő önálló megértése. Különböző bibliai értelmezések nyelvi hitelességének önálló megítélése, kritikája. Bibliai szövegek nyelvi módon alátámasztott önálló értelmezése, magyarázata.	

Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes tudományos munkája során rokon tudományok művelőivel együttműködni Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számantartani a határait.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Bognár László

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Görög nyelv

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai:

1) Görög nyelv I. 2) Görög nyelv II. 3) Görög nyelv III. 4) Görög nyelv IV.

Tantárgy neve: Görög nyelv IV. (T122)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. óraszám: 24 az adott félévben	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: szemeszterközi írásbeli házi feladatok, órai szereplés.	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: Görög nyelv I., Görög nyelv II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Cél kialakítani a hallgatók: 1. jártasságát az Újszövetség és a Septuaginta görög nyelvében (alaktan, mondatan, szókincs); 2. képességét a különféle bibliafordítások fordítói koncepciója önálló megértésére, értelmezésére; 3. a különféle biblia-magyarzatok, -értelmezések és -fordítások görög nyelvi referenciáinak önálló kritikai értékelésére; 4. a bibliai szövegekről adott értelmezéseik görög nyelvi alátámasztására.</p> <p>Olyan értelmiségiek képzése, akik a teológia tudományát felsőfokú szinten művelik, és részt tudnak venni tanítói és evangelizációs tevékenységében, lelkigondozói és liturgikus szolgálatában.</p>	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<ul style="list-style-type: none">• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvtan. 1. köt. Hangtan, alaktan.</i> Budapest: Argumentum, 2017, XXXII + 152 old., ISBN 978-963-446-779-3.• Déri Balázs – Hanula Gergely: <i>Újszövetségi görög nyelvkönyv. 2. kiad.</i> Budapest: Argumentum, 2008, 239 old., ISBN 978-963-446-152-4.• Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: <i>Görög nyelvtan.</i> Szerk. Mayer Gyula. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium, 2014, 335 old., ISBN 978-615-5371-31-8.• Tarjányi Béla – Szabó Mária (összeáll.) <i>Az Újszövetség görög nyelve. Segédjegyzet az Újszövetség eredeti szövegének tanulmányozásához. Maximilian Zerwick Graecitas Biblica Novi Testamenti exemplis illustratur ... c. műve alapján.</i> Budapest: Pázmány Péter Róm. Katolikus Hittudományi Akadémia, 1988, 161 old., ISBN nincs.• Varga Zsigmond József: <i>Bibliai görög olvasó- és gyakorlókönyv.</i> 4. kiad. Átdolg., szerk. Győri István. Sárospatak: Sárospataki Református Teológiai Akadémia, 2010, 416 old., ISBN :978-963-88090-4-9.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ógörög grammatikai, lexikai ismeretek, szövegértelmezői módszerek ismerete Rendelkezik a bibliai görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival.	
Képesség: Mondatok önálló elemzése, önálló betű szerinti fordítás. Bibliai szövegek különböző értelmezői keretekben történő önálló megértése, különféle biblia értelmezések nyelvi hitelességének önálló megítélése, kritikája, a bibliai szövegek nyelvi módon alátámasztott önálló értelmezése, magyarázata.	

Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes tudományos munkája során rokon tudományok művelőivel együttműködni Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számantartani a határait.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Bognár László

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Bevezetés a Biblia magyarázatába**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) Ószövetségi bevezetés I. 2) Ószövetségi bevezetés II. 3) Újszövetségi bevezetés I. 4) Újszövetségi bevezetés II.

Tantárgy neve Ószövetségi bevezetés I. (T110)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kötelező olvasmányok feldolgozása.	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: félévközi beszámolók.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Bibliaismereti vizsga (T601)	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Pentateukosz-kritika történet; Tóra (Mózes öt könyve) Deuteronomista történet – Honfoglalás-elméletek – Próféták: Korai proféták és Késői proféták. Kritikai kérdések; a könyvek szerkesztési sajátosságai; keletkezési idő; a könyvek teológiai témái	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Rózsa H.: Bevezetés az ÓSZ könyveibe. Budapest: Szt István, 2016. ISBN 9789632776026 Carr, D.: <i>Writing on the Tablet of the Heart</i> – könyvismertető. Zsengellér J.: <i>A kánon többszólamúsága: A héber Biblia/Ószövetség szöveg- és kánon története</i> . Budapest: L'Harmattan, 2014, 163-342. Sanders, J.: "A Biblia mint kánon".	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát. Megismeri az ÓSZi költészet és prófécia sajátosságait és értelmezésének módszereit. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének dilemmáival. Képesség: Képes a teológia különböző ágai kreatív összekapcsolására. Képes kritikus kérdések megfogalmazására. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni határait. Pontos és megbízható. Anatómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Czövek Tamás	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Bevezetés a Biblia magyarázatába**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) Ószövetségi bevezetés I. 2) Ószövetségi bevezetés II. 3) Újszövetségi bevezetés I. 4) Újszövetségi bevezetés II.

Tantárgy neve: Ószövetségi bevezetés II. (T111)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., órászáma: 24 az adott félévben. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kötelező olvasmányok feldolgozása.	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: félévközi beszámolók.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: Bibliaismereti vizsga (T601)	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az Írások: 1. Zsoltárok: Izráel dicsérete és panasza 2. Dániel és az apokaliptika – a makkabeus kor 3. Krónikák: fogság utáni judaizmus 4. Ezsdrás-Nehémiás: judaizmus kialakulása 5. 5 tekercs: Énekek éneke, Eszter, Ruth („női” könyvek); Jeremiás siralmi (Préd nem) Bölcsességirodalom: Példabeszédek és Prédikátor, ill. Jób vitája	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Rózsa H.: Bevezetés az ÓSZ könyveibe. Budapest: Szt István, 2016. ISBN 9789632776026 Fodor Gy.: Jövővárás az ÓSZben. Pápa-Bp: PRTA-L’Harmattan, 2009. ISBN 9789632361604 Brueggemann, W.: A Zsoltárok mint kánon.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát. Megismeri az ÓSZi elbeszélés sajátosságait és értelmezésének módszereit. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének dilemmáival. Képesség: Képes a teológia különböző ágai kreatív összekapcsolására. Képes kritikus kérdések megfogalmazására. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni határait. Pontos és megbízható. Anatómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Czövek Tamás	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Bevezetés a Biblia magyarázatába**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) Ószövetségi bevezetés I. 2) Ószövetségi bevezetés II. 3) Újszövetségi bevezetés I. 4) Újszövetségi bevezetés II.

Tantárgy neve: Újszövetségi bevezetés I. (T119)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Bibliaismereti vizsga (T601)	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Cél: A tantárgy általános célja a modern szentírástudomány módszereinek, főleg a történetkritikai és az újabb irodalmi módszereknek, recepciótörténeti ismereteknek konkrét szövegeken való alkalmazása a szövegek eredeti nyelven való olvasása során. További cél bevezetéstani, kultúrtörténeti, régészeti adalékok beépítése az exegézis módszertanába. Mivel az Újszövetség minden könyvének részletes elemzésére nincs mód, az oktatást választott szövegekre kell korlátozni. A teológiai jelentősége miatt a Római levél magyarázatára térünk ki. Így a kurzus speciális célja a legújabb Pál-kutatások eredményeinek alkalmazása, a Római levél sajátos teológiai problémáinak, témáinak megismerése, újrafogalmazása. A végzett hallgatónak képesnek kell lennie az újszövetségi szövegek elmélyültebb tanulmányozására, valamint a szaktudomány eredményeinek közérthető módon történő tolmácsolására. Ugyanakkor megfelelő jártasságot kell szereznie az újszövetségi exegézis tárgykörben azért is, mert a kurzus felkészülés az esetleges későbbi önálló kutatásra is.</p> <p>Tematika: Köszöntés és bevezetés 1,1-15 I. Hit általi megigazulás 1,16-8:27 I/1. Témafelütés A hit általi megigazulás jelentősége, értéke. 1,16-17; I/2. KINEK VAN SZÜKSÉGE A HIT ÁLTALI MEGIGAZULÁSRA? 1,18-3,20 I/2.a.) A kinyilatkoztatást nem ismerők Isten előtti helyzete: 1,18-2,4 I/2. b.) Isten ítéletének alapelve: 2,5-16 I/2. c.) A kinyilatkoztatást ismerők Isten előtti helyzete: 2,17-3,20 I/3. MI A MEGOLDÁS AZ EMBERILEG KILÁTÁSTALAN HELYZETBEN? I/3. a.) A megoldás minden ember számára: Jézus Krisztus helyettes, elfedező áldozata 3,21-31 I/3. b.) Krisztus igazságát Isten az embernek tulajdonítja, amikor az ábrahámi hittel ragadja meg Isten ígését: 4,1-25 I/3. c.) A tulajdonított igazság nyomán az ember minden segítséget megkap, hogy az élete megváltozzék. Krisztusban az ember mindent elnyer, amit Ádámban elveszített: 5,1-21 I/4. HOGYAN VÁLTOZHAT MEG VALÓBAN EGY EMBER ÉLETE? I/4. a.) Az odaszánás jelentősége az ingyen elnyert kegyelem nyomán; a keresztség mint ennek külső kifejeződése (6. fejezet) I/4. b.) Kitérő a gondolatmenetben 7,1-13: a törvényből való megigazulás felfogásának tarthatatlansága, a törvény szerepe az ember bűnösségének felismerésében I/4. c.) Az odaszánás önmagában nem elegendő a bűn feletti gyakorlati győzelemhez 7,14-25 I/4. d.) A megoldás: A Krisztusban való élet lelkének törvénye győzi le a bűn törvényét.</p>	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező olvasmányok: Nestle-Aland: Novum Testamentum Graece (bármelyik beszerezhető kiadás) (Végső esetben: http://www.nestle-aland.com/en/read-na28-online/) Ajánlott irodalom: Barth, Karl: The Epistle to the Romans (a Römerbrief c. kommentár angol változata, ford. Edwyn C. Hoskyns). Oxford University Press, 1968. Bolyki János: A Római levél válogatott részeinek magyarázata, Budapesti Református Teológiai Akadémia Újszövetségi Tanszéke, Budapest, 1994. Farkasfalvy Dénes: A Római levél, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1983. Karner Károly: Isten igazsága – Pál apostol levele a rómaiakhoz, Keresztény Igazság, Győr, 1942. Kálvin János: A Római levél magyarázata (ford. Rábold Gusztáv és Nagy Barna), 1954. Újabb kiadás: A Rómaiakhoz írt levél magyarázata, Kálvin Kiadó, Budapest, 1992. Luther Márton: Előszók a Szentírás könyveire (Magyar Luther könyvek 2.). Magyarországi Luther Szövetség, 1995.	

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., KKK 8. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Ismeri a Biblia könyveinek a tartalmát. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival.

Képesség:

Képes a teológia különböző ágai kreatív összekapcsolására. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni.

Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni határait. Pontos és megbízható.

Anatómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Vattamány Gyula

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): –

Az ismeretkőr: Bevezetés a Biblia magyarázatába

Kredittartománya (max. 12 kr.): 12

Tantárgyai: 1) Ószövetségi bevezetés I. 2) Ószövetségi bevezetés II. 3) Újszövetségi bevezetés I. 4) Újszövetségi bevezetés II.

Tantárgy neve: Újszövetségi bevezetés II. (T120)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek: Bibliaismereti vizsga (T601)	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A tantárgy általános célja a modern szentírástudomány módszereinek, főleg a történetkritikai és az újabb irodalmi módszereknek, recepciótörténeti ismereteknek konkrét szövegeken való alkalmazása a szövegek eredeti nyelven való olvasása során. További cél bevetéstani, kultúrtörténeti, régészeti adalékok beépítése az exegézis módszertanába. Mivel az Újszövetség minden könyvének részletes elemzésére nincs mód, az oktatást választott szövegekre kell korlátozni. A teológiai jelentősége miatt a Római levél magyarázatára térünk ki. Így a kurzus speciális célja a legújabb Pál-kutatások eredményeinek alkalmazása, a Római levél sajátos teológiai problémáinak, témáinak megismerése, újfogalmazása. A végzett hallgatónak képesnek kell lennie az újszövetségi szövegek elmélyültebb tanulmányozására, valamint a szaktudomány eredményeinek közérthető módon történő tolmácsolására. Ugyanakkor megfelelő jártasságot kell szereznie az újszövetségi exegézis tárgykörben azért is, mert a kurzus felkészülés az esetleges későbbi önálló kutatásra is. Tematika: II. Predestináció, Izrael és a pogányok, Izrael üdvtörténeti szerepe 8,28-11,36 II./1. A PREDESTINÁCIÓ (ELŐRE RENDELÉS) ÉS A HIT ÁLTALI MEGIGAZULÁS KAPCSOLATA 8:28-39 II./2. IZRÁEL ÉS A POGÁNYOK, Izrael üdvtörténeti szerepe 9:1-11:36 II./2.a.) Kik tartoznak az izráeliták közé? 9:1-29 II./2.b.) Miért nem jutott el Izrael az igazság törvényére? 9:30-10:4 II./2.c.) Hogyan lehet eljutni a hitből való igazságra? Hiányzott-e Izrael számára ennek valamelyik feltétele? 10:5-21 II./2.d.) Az Izrael Isten tervében 11:1-32 Izrael történelme gyakorlati példája annak, hogy Isten minden eseményt felhasznál a megváltás művének előre viteléhez: 11:11-36 III. Gyakorlati kereszténység 12,1-15,13 Befejezés 15,14-16,27	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező olvasmányok: Nestle-Aland: Novum Testamentum Graece (bármelyik beszerezhető kiadás) (Végső esetben: http://www.nestle-aland.com/en/read-na28-online/) Ajánlott irodalom: Barth, Karl: The Epistle to the Romans (a Römerbrief c. kommentár angol változata, ford. Edwyn C. Hoskyns). Oxford University Press, 1968. Bolyki János: A Római levél válogatott részeinek magyarázata, Budapesti Református Teológiai Akadémia Újszövetségi Tanszéke, Budapest, 1994. Farkasfalvy Dénes: A Római levél, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1983. Karner Károly: Isten igazsága – Pál apostol levele a rómebeliekhez, Keresztény Igazság, Győr, 1942. Kálvin János: A Római levél magyarázata (ford. Rábold Gusztáv és Nagy Barna), 1954. Újabb kiadás: A Rómaiakhoz írt levél magyarázata, Kálvin Kiadó, Budapest, 1992. Luther Márton: Előszók a Szentírás könyveihez (Magyar Luther könyvek 2.). Magyarországi Luther Szövetség, 1995.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek a tartalmát. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival. Képesség:	

Képes a teológia különböző ágai kreatív összekapcsolására. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni.

Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni határait. Pontos és megbízható.

Anatómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Vattamány Gyula

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Ószövetségi írásmagyarázat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Ószövetségi írásmagyarázat I. 2) Ószövetségi írásmagyarázat II.

Tantárgy neve Ószövetségi írásmagyarázat I. (T114)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kötelező olvasmányok feldolgozása.	
A számonkérés módja koll., dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: félévközi beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek Ószövetségi bevezetés I–II., Héber nyelv I–IV.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Költészet (zsoltárok): <ol style="list-style-type: none">1. könyv összeállítása, szerkezete2. feliratok, szerzőség3. irodalmi eszközök: akrosztikhon, metafora, inclusio, gondolatpárhuzam4. műfajok: tanító, dicsőítő, panasz-, Tóra-, bölcsesség-, királyzsoltár teológiai értelmezés: orientációs, diszorientációs, új orientációs zsoltárok (Brueggemann)	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Brueggemann: A hit a Zsoltárok könyvében. Bp: Kálvin, 2008 Brueggemann: „A panasz elvesztése”, TheolSzemle 54 (2011) 234-39	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a bibliai héber és görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Ószövetség és az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számontartani a határait. Pontos, megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Czövek Tamás	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Ószövetségi írásmagyarázat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Ószövetségi írásmagyarázat I. 2) Ószövetségi írásmagyarázat II.

Tantárgy neve Ószövetségi írásmagyarázat II. (T115)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja koll., dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Ószövetségi bevezetés I-II., Héber nyelv I-IV.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Prófécia: 1. Ki a proféta? Mari és Izráel – hasonlóságok és különbségek 2. Történeti háttér 3. Műfajok: profétai vádbeszéd és üdvprofécia; profétai könyvek és beszédek felépítettsége 4. 8.sz.: Ámós, Hóseás, Ézsaiás, Mikeás 5. 7.sz.: Habakuk, Zofóniás, Náhúm 6. 6.sz.: Jeremiás, Ezékiel, Abdiás Jóel, fogság utáni proféták	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Fodor Gy.: Jövővárás az ÓSZ-ben. Budapest: L'Harmattan, 2009. ISBN 9789632361604 Carson, D.: Exegetikai tévedések. Budapest: KIA, 1996. ISBN 963 9390 19 4	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a bibliai héber és görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Ószövetség és az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számontartani a határait. Pontos, megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Czövek Tamás	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Újszövetségi írásmagyarázat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Újszövetségi írásmagyarázat I. 2) Újszövetségi írásmagyarázat II.

Tantárgy neve: Újszövetségi írásmagyarázat I. (T123)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. óraszám: 24 az adott félévben. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Újszövetségi bevezetés I. és II., Görög nyelv I-IV.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Cél: A tantárgy általános célja a modern szentírástudomány módszereinek, főleg a történetkritikai és az újabb irodalmi módszereknek, recepciótörténeti ismereteknek konkrét szövegeken való alkalmazása a szövegek eredeti nyelven való olvasása során. További cél bevetéstani, kultúrtörténeti, régészeti adalékok beépítése az exegézis módszertanába. Mivel az Újszövetség minden könyvének részletes elemzésére nincs mód, az oktatást választott szövegekre kell korlátozni. A teológiai jelentősége miatt a Római levél magyarázatára térünk ki. Így a kurzus speciális célja a legújabb Pál-kutatások eredményeinek alkalmazása, a Római levél sajátos teológiai problémáinak, témáinak megismerése, újrafogalmazása. A végzett hallgatónak képesnek kell lennie az újszövetségi szövegek elmélyültebb tanulmányozására, valamint a szaktudomány eredményeinek közérthető módon történő tolmácsolására. Ugyanakkor megfelelő jártasságot kell szereznie az újszövetségi exegézis tárgykörben azért is, mert a kurzus felkészülés az esetleges későbbi önálló kutatásra is.</p> <p>Tematika: Köszöntés és bevezetés 1,1-15 I. Hit általi megigazulás 1,16-8:27 I/1. Témafelütés A hit általi megigazulás jelentősége, értéke. 1,16-17; I/2. KINEK VAN SZÜKSÉGE A HIT ÁLTALI MEGIGAZULÁSRA? 1,18-3,20 I/2.a.) A kinyilatkoztatást nem ismerők Isten előtti helyzete: 1,18-2,4 I/2. b.) Isten ítéletének alapelve: 2,5-16 I/2. c.) A kinyilatkoztatást ismerők Isten előtti helyzete: 2,17-3,20 I/3. MI A MEGOLDÁS AZ EMBERILEG KILÁTÁSTALAN HELYZETBEN? I/3. a.) A megoldás minden ember számára: Jézus Krisztus helyettes, elfedező áldozata 3,21-31 I/3. b.) Krisztus igazságát Isten az embernek tulajdonítja, amikor az ábrahámi hittel ragadja meg Isten ígését: 4,1-25 I/3. c.) A tulajdonított igazság nyomán az ember minden segítséget megkap, hogy az élete megváltozzék. Krisztusban az ember mindent elnyer, amit Ádámban elveszített: 5,1-21 I/4. HOGYAN VÁLTOZHAT MEG VALÓBAN EGY EMBER ÉLETE? I/4. a.) Az odaszánás jelentősége az ingyen elnyert kegyelem nyomán; a keresztség mint ennek külső kifejeződése (6. fejezet) I/4. b.) Kitérő a gondolatmenetben 7,1-13: a törvényből való megigazulás felfogásának tarthatatlansága, a törvény szerepe az ember bűnösségének felismerésében I/4. c.) Az odaszánás önmagában nem elegendő a bűn feletti gyakorlati győzelemhez 7,14-25 I/4. d.) A megoldás: A Krisztusban való élet lelkének törvénye győzi le a bűn törvényét.</p>	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező olvasmányok: Nestle-Aland: Novum Testamentum Graece (bármelyik beszerezhető kiadás) (Végső esetben: http://www.nestle-aland.com/en/read-na28-online/) Ajánlott irodalom: Barth, Karl: The Epistle to the Romans (a Römerbrief c. kommentár angol változata, ford. Edwyn C. Hoskyns). Oxford University Press, 1968. Bolyki János: A Római levél válogatott részeinek magyarázata, Budapesti Református Teológiai Akadémia Újszövetségi Tanszéke, Budapest, 1994. Farkasfalvy Dénes: A Római levél, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1983. Kärner Károly: Isten igazsága – Pál apostol levele a rómaiakhoz, Keresztény Igazság, Győr, 1942. Kálvin János: A Római levél magyarázata (ford. Rábold Gusztáv és Nagy Barna), 1954. Újabb kiadás: A Rómaiakhoz írt levél magyarázata, Kálvin Kiadó, Budapest, 1992. Luther Márton: Előszók a Szentírás könyveihez (Magyar Luther könyvek 2.). Magyarországi Luther Szövetség, 1995.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

Tudás:

Rendelkezik a bibliai héber és görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Ószövetség és az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival.

Képesség:

Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására. Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számontartani a határait. Pontos, megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Vattamány Gyula

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkőr: Újszövetségi írásmagyarázat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Újszövetségi írásmagyarázat I. 2) Újszövetségi írásmagyarázat II.

Tantárgy neve Újszövetségi írásmagyarázat II. (T124)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea, óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Újszövetségi bevezetés I. és II., Görög nyelv I-IV.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A tantárgy általános célja a modern szentírástudomány módszereinek, főleg a történetkritikai és az újabb irodalmi módszereknek, recepciótörténeti ismereteknek konkrét szövegeken való alkalmazása a szövegek eredeti nyelven való olvasása során. További cél bevetéstani, kultúrtörténeti, régészeti adalékok beépítése az exegézis módszertanába. Mivel az Újszövetség minden könyvének részletes elemzésére nincs mód, az oktatást választott szövegekre kell korlátozni. A teológiai jelentősége miatt a Római levél magyarázatára térünk ki. Így a kurzus speciális célja a legújabb Pál-kutatások eredményeinek alkalmazása, a Római levél sajátos teológiai problémáinak, témáinak megismerése, újrafogalmazása. A végzett hallgatónak képesnek kell lennie az újszövetségi szövegek elmélyültebb tanulmányozására, valamint a szaktudomány eredményeinek közérthető módon történő tolmácsolására. Ugyanakkor megfelelő jártasságot kell szereznie az újszövetségi exegézis tárgykörben azért is, mert a kurzus felkészülés az esetleges későbbi önálló kutatásra is. Tematika: II. Predesztináció, Izrael és a pogányok, Izrael üdvtörténeti szerepe 8,28-11,36 II./1. A PREDesztINÁCIÓ (ELŐRE RENDELÉS) ÉS A HIT ÁLTALI MEGIGAZULÁS KAPCSOLATA 8:28-39 II./2. IZRÁEL ÉS A POGÁNYOK, Izrael üdvtörténeti szerepe 9:1-11:36 II./2.a.) Kik tartoznak az izráeliták közé? 9:1-29 II./2.b.) Miért nem jutott el Izrael az igazság törvényére? 9:30-10:4 II./2.c.) Hogyan lehet eljutni a hitből való igazságra? Hiányzott-e Izrael számára ennek valamelyik feltétele? 10:5-21 II./2.d.) Az Izrael szerepe Isten tervében 11:1-32 Izrael történelme gyakorlati példája annak, hogy Isten minden eseményt felhasznál a megváltás művének előre viteléhez: 11:11-36 III. Gyakorlati kereszténység 12,1-15,13 Befejezés 15,14-16,27	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező olvasmányok: Nestle-Aland: Novum Testamentum Graece (bármelyik beszerezhető kiadás) (Végső esetben: http://www.nestle-aland.com/en/read-na28-online/) Ajánlott irodalom: Barth, Karl: The Epistle to the Romans (a Römerbrief c. kommentár angol változata, ford. Edwyn C. Hoskyns). Oxford University Press, 1968. Bolyki János: A Római levél válogatott részeinek magyarázata, Budapesti Református Teológiai Akadémia Újszövetségi Tanszéke, Budapest, 1994. Farkasfalvy Dénes: A Római levél, Prugg Verlag, Eisenstadt, 1983. Karner Károly: Isten igazsága – Pál apostol levele a rómabeliekhez, Keresztény Igazság, Győr, 1942. Kálvin János: A Római levél magyarázata (ford. Rábold Gusztáv és Nagy Barna), 1954. Újabb kiadás: A Rómaiakhoz írt levél magyarázata, Kálvin Kiadó, Budapest, 1992. Luther Márton: Előszók a Szentírás könyveihez (Magyar Luther könyvek 2.). Magyarországi Luther Szövetség, 1995.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a bibliai héber és görög nyelv elemi ismeretével, ismeri az Ószövetség és az Újszövetség eredeti nyelveiről való fordítás problematikáját. Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival. Képesség:	

Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására. Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számontartani a határait. Pontos, megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Vattamány Gyula

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Ószövetségi teológia

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Ószövetségi teológia I. 2) Ószövetségi teológia II. 3) Ószövetségi kutatászeminárium

Tantárgy neve Ószövetségi teológia I. (T116)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kötelező olvasmányok feldolgozása.	
A számonkérés módja: gyj., dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: félévközi beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: Ószövetségi bevezetés I. és II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
1. Mi a bibliai teológia? A reformációtól Gablerig (otodoxia és neológia harca; módszertani zavar), Gabler meghatározása. 2. Gablertől a 20.sz.ig 3. Eichrodt „dogmatikus” modellje: Mi volt a szándéka? Miben alkotott újat? Mik a hiányosságai? 4. Von Rad hagyománytörténeti modellje: Mi volt a szándéka? Miben alkotott újat? Mik a hiányosságai? 5. Martens tematikus modellje: Mi volt a szándéka? Miben alkotott újat? Mik a hiányosságai?	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Brueggemann, W.: Az ÓSZ teológiája. Kolozsvár: Exit, 2012. ISBN 9786069323021 Von Rad, G.: Az ÓSZ teológiája, I-II. Budapest: Osiris, 2000-2001. ISBN 9789633899441, 9789633899458	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Jártas a bibliai teológia huszadik századi eredményeinek és nyitott kérdéseinek világában. Ismeri az ószövetségi teológia mibenlétét, jelentőségét és céljait, valamint fontosabb modelljeit. Ismeri az Ószövetség egységét és dokszínuságát. Az Ószövetséget nem ellentmondásos források és hagyományok gyűjteményének tekinti, hanem látja az Ószövetség egységét. Nem egy szerző művének tekinti, hanem látja a sokszínűségét. Képesség: Képes a teológia különböző ágainak kreatív összekapcsolására. Képes olyan bibliai-teológiai modelleket /paradigmákat használni, amelyek segítik az Ószövetség megértésében és használatában. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni képességeit. Olyan hozzáállást alakít ki és gyakorol, amely az Ószövetséggel való foglalkozáshoz nélkülözhetetlen. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Czövek Tamás	

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Ószövetségi teológia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**

Tantárgyai: 1) **Ószövetségi teológia I.** 2) **Ószövetségi teológia II.** 3) **Ószövetségi kutatászeminárium**

Tantárgy neve Ószövetségi teológia II. (T117)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben. (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kötelező olvasmányok feldolgozása.	
A számonkérés módja: gyj., dolgozat. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: félévközi beszámolók.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek: Ószövetségi bevezetés I. és II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Brueggemann tanúság-metaforája: tanúság – ellentanúság – kéretlen tanúságtétele. Mi az újdonság Brueggemann megközelítésében? Mit ismert fel, mennyire hiánypótló, kiigazító Brueggemann megközelítése? Teremtés a különböző ÓSZ teológiákban. Milyen szerepet játszik a teremtés témája Eichrodtnál, von Radnál, Martensnél, Brueggemannál? Mik a fő hangsúlyok és hiányosságok? Milyen történeti és teológiai okai voltak az adott teológus teremtés-értelmezésének, és milyen következményekkel jár az? Mi mindent tanulhatunk tőlük egyenként?	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Brueggemann, W.: Az ÓSZ teológiája. Kolozsvár: Exit, 2012. ISBN 978-606-93230-2-1 Martens, E.A.: Isten terve. Budapest: KIA, 1999. ISBN 9630373424 Von Rad, G.: „The Theological Problem of the Old Testament Doctrine of Creation”, The Problem of the Hexateuch and Other Essays. London: SCM, 1966, 131-43.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Jártas a bibliai teológia huszadik századi eredményeinek és nyitott kérdéseinek világában. Ismeri az ószövetségi teológia mibenlétét, jelentőségét és céljait, valamint fontosabb modelljeit. Ismeri az Ószövetség egységét és dokszínuságát. Az Ószövetséget nem ellentmondásos források és hagyományok gyűjteményének tekinti, hanem látja az Ószövetség egységét. Nem egy szerző művének tekinti, hanem látja a sokszínűségét. Képesség: Képes a teológia különböző ágainak kreatív összekapcsolására. Képes olyan bibliai-teológiai modelleket /paradigmákat használni, amelyek segítik az Ószövetség megértésében és használatában. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni képességeit. Olyan hozzáállást alakít ki és gyakorol, amely az Ószövetséggel való foglalkozáshoz nélkülözhetetlen. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Czövek Tamás	

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Ószövetségi teológia

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Ószövetségi teológia I. 2) Ószövetségi teológia II. 3) Ószövetségi kutatászeminárium

Tantárgy neve Ószövetségi kutatászeminárium (T109)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: kötelező olvasmányok feldolgozása.	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: félévközi beszámolók.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Bibliaismereti vizsga (T601)	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Témák: 1. Egzegetikai módszerek: tanulmányok egy-egy bibliai szövegen bemutatva 2. Hol a teológia? A különböző módszertani megközelítések teológiai értelmezése 3. A bibliai kánon kérdése	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Barr, J. The Concept of OT Theology. London: SCM, 1999. ISBN 0334027527 Perdue, L. The Collapse of History. Minneapolis: Fortress, 1994. ISBN-13: 978-0800615635 Zsengellér J.: A kánon többszólamúsága. Bp: L'Harmattan-Kálvin, 2014	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát. Képesség: Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Képes mások tudományos eredményeinek értékelésére. Attitűd: Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.	
Tantárgy felelőse: Dr. Czövek Tamás	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Újszövetségi teológia

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Újszövetségi teológia I. 2) Újszövetségi teológia II. 3) Újszövetségi kutatászeminárium

Tantárgy neve Újszövetségi teológia I. (125)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: Újszövetségi bevezetés I. és II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: az újszövetségi eseményeket közvetlenül megelőző korszak, valamint az újszövetségi események korának történeti, szociológiai, kultúrtörténeti, vallástörténeti áttekintése. Tematika: Nagy Sándortól Nagy Heródeszig: a Mediterráneum és a zsidóság története az adott korszakban (különös tekintettel a Makkabeus-felkelésre), római, görög és zsidó vallástörténet az adott korban, római jogi és zsidó jogi ismeretek (főleg Jézus perének vizsgálatához), zsidó vallási és politikai irányzatok Jézus korában (különös tekintettel a qumráni közösségre), a zsidó háború története, Josephus és Philón vonatkozó művei.	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Everett Ferguson: A kereszténység bölcsője. Bp.: Osiris, 1999., Grüll Tibor: Pontius Pilatus. Bp.: Szent Pál Akadémia, 2002., Vermes Géza: A passió. Bp.: Osiris, 2005. Ajánlott: Vermes Géza magyarul megjelent művei, Komoróczy Géza, Amuszin és Fröhlich Ida qumrán-könyvei, Gunneweg, Antonius H.J.: Geschichte Israels bis Bar Kochba. Stuttgart-Berlin-Köln-Mainz: Verlag W. Kohlhammer. 19845. (Theologische Wissenschaft 2.), Hengel, Martin: Judentum und Hellenismus. Tübingen: J.C.B.Mohr (Paul Siebeck). 1973. – valamint Hengel egyéb művei, Jagersma, H.: Izráel története 2: Nagy Sándortól Bar Kochbáig. I. 1991., Flusser, David: A judaizmus és a kereszténység eredete. Budapest: Múlt és Jövő Könyvek. 1999., Paul Winter, Geza Vermes: On the Trial of Jesus, Walter de Gruyter, 1974.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Jártas a bibliai teológia huszadik századi eredményeinek és nyitott kérdéseinek világában. Képesség: Képes a teológia különböző ágainak kreatív összekapcsolására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni képességeit. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Vattamány Gyula	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Újszövetségi teológia

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Újszövetségi teológia I. 2) Újszövetségi teológia II. 3) Újszövetségi kutatósze­minárium

Tantárgy neve Újszövetségi teológia II. (T126)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek: Újszövetségi bevezetés I. és II.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A Biblia különböző könyvei, annak ellenére, hogy különböző bizonyágtevők írták le, ugyanannak a kijelentésnek a dokumentumai. Az újszövetségi teológia diszciplína célja, hogy ezt a bibliai üzenetet megtalálja és felmutassa. Tematika: Az újszövetségi teológia a teológiának a legfontosabb kérdéseivel foglalkozik, a Biblia felőli (tehát nem rendszeres és nem gyakorlati) megközelítésben: ki volt a Názáreti Jézus, hogy élt, mit tanított, milyen csodákat tett, hogyan viszonyultak hozzá a tanítványai, a farizeusok, a római államhatalom, stb. Mit mondanak a szinoptikus evangéliumok Jézusról, miben és miért tér el ettől János evangéliuma? Hogyan tesznek bizonyágot az újszövetségi tanúk Jézus Krisztus feltámadásáról, és hogy vallanak róla a krisztológiai címek? Az egyház megszületése és a misszió új közegbe helyezi az üzenetet. Pál apostol zsidóként a hellenizmus világába plántálja az evangéliumot - fölvetve ezzel az ő evangéliumának a Héber Bibliához való viszonyát. Nemcsak az ő levelei, hanem a "Jánosi kör" iratai és az ú.n. katolikus levelek is sajátos hangsúlyokat jelölnek ki. Központi fogalmakat tárgyalunk, mint pl. az eschatológia, a hit, a megigazulás, az egyház, a keresztség, az úrvacsora, stb. A bibliai teológia módszerétől függően különbözőképpen kérdezhet, és különböző válaszokat kínálhat. Ezért a módszer mellett kitétetett szerepe lesz a diszciplína történetének.	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező olvasmányok: Goppelt, Leonhard: Az Újszövetség teológiája. I-II. Budapest, 1992 Ajánlott irodalom: (Pontos bibliográfiai címeirással!) Bultmann, Rudolf: Az Újszövetség teológiája. Budapest: Osiris. 1998. Theißen, Gerd: Az öskeresztyénség élményvilága és magatartásformái. Budapest: Kálvin János Kiadó. 2008. Ruff Tibor: Az Újszövetség és a Tóra. Budapest: Jósözveg. 2009.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Jártas a bibliai teológia huszadik századi eredményeinek és nyitott kérdéseinek világában. Képesség: Képes a teológia különböző ágainak kreatív összekapcsolására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni képességeit. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Vattamány Gyula	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Újszövetségi teológia

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Újszövetségi teológia I. 2) Újszövetségi teológia II. 3) Újszövetségi kutatásseminárium

Tantárgy neve: Újszövetségi kutatásseminárium (T118)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4	
Előtanulmányi feltételek: Bibliaismereti vizsga (T601)	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szeminárium célja: a bibliai stúdiók körülhatárolása, a teológiai tudományok körében való elhelyezésük. A biblia-értés (általános teológiai gondolati keretek) történelmi paradigmáinak áttekintése, az Ótestamentum és az Újtestamentum hermeneutikai paradigmáinak történelmi változásai. Bibliai (és biblia-kutatási) alapfogalmak áttekintése, szemináriumi dolgozatírási készségelsajátítás, kutatómódszertani ismeretek bővítése.	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. Tanácsok, tippek, trükkök (nem csak szakdolgozat-íróknak), Perfekt, Budapest, 2005; Tomcsányi Pál: Általános kutatómódszertan, Szent István Egyetem – Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet, Gödöllő – Budapest, 2000; McGrath, Alister: Bevezetés a keresztény teológiába. Osiris, Budapest, 2002.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát. Képesség: Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Képes mások tudományos eredményeinek értékelésére. Attitűd: Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.	
Tantárgy felelőse: Dr. Vattamány Gyula	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Latin nyelv**

Kredittartománya (max. 12 kr.):9

Tantárgyai: 1) Latin nyelv I., 2) Latin nyelv II., 3) Latin nyelv III., 4) Latin nyelv IV. - szövegolvasás

Tantárgy neve: Latin nyelv I (T204)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemző	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Kiejtési szabályok A főnevek és melléknevek ragozása, egyeztetése Vocativus, imperativus képzése Helyhatározó kifejezése, locativus képzése Az igék ragozása (Activ Indicativus) Névmások (személyes, birtokos, vonatkozó, mutató, visszaható), számnevek	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ferenczi Attila-Monostori Martina: Latin nyelvkönyv, Tankönyvkiadó, Bp,1998 Ajánlott irodalom: Nagy Ferenc-Kováts Gyula-Péter Gyula: Latin nyelvtan a középiskolák számára Nemzeti Tankönyvkiadó	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Ismeri a latin nyelv alapjait. Képesség: Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni képességeit. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Boreczky Katalin	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Latin nyelv
 Kredittartománya (max. 12 kr.):9
 Tantárgyai: 1) Latin nyelv I., 2) Latin nyelv II., 3) Latin nyelv III., 4) Latin nyelv IV. - szövegolvasás

Tantárgy neve: Latin nyelv II. (T205)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve)</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők <i>(ha vannak):</i>	
A számonkérés módja gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A mellékevek fokozása, adverbium képzése és fokozása a Passzív igenem használata a kötőmód képzése és használata az igenevek képzése és használata: az igeneves szerkezetek	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ferenczi Attila-Monostori Martina: Latin nyelvkönyv, Tankönyvkiadó, Bp,1998 Ajánlott irodalom: Nagy Ferenc-Kovács Gyula-Péter Gyula: Latin nyelvtan a középiskolák számára Nemzeti Tankönyvkiadó	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Ismeri a latin nyelv alapjait. Képesség: Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni képességeit. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Boreczky Katalin	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Latin nyelv
 Kredittartománya (max. 12 kr.):9
 Tantárgyai: 1) Latin nyelv I., 2) Latin nyelv II., 3) Latin nyelv III., 4) Latin nyelv IV. - szövegolvasás

Tantárgy neve: Latin nyelv III. (T206)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5	
Előtanulmányi feltételek: Latin nyelv I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Mondattan: mondattípusok, az egyes főnévragozási esetek mondatban betöltött szerepe	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ferenzi Attila-Monostori Martina: Latin nyelvkönyv, Tankönyvkiadó, Bp,1998 Ajánlott irodalom: Nagy Ferenc-Kováts Gyula-Péter Gyula: Latin nyelvtan a középiskolák számára Nemzeti Tankönyvkiadó Dolhai Lajos:Egyházi latin nyelvkönyv, Jel Kiadó, Budapest, 2015	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Ismeri a latin mondat fajtáit, főnévragozási eseteknek a mondatban betöltött szerepét. Képesség: Képes egy életen át tanulni. Képes egyszerű latin szöveg önálló mondattani értelmezésére, szótár segítségével fordítására. Képes felismerni egy latin mondat fajtáját, ebből következőleg szerkezetét is, és annak megfelelően fordítani Attitűd: Igyekszik kiművelni képességeit. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Boreczky Katalin	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Latin nyelv
 Kredittartománya (max. 12 kr.):9
 Tantárgyai: 1) Latin nyelv I., 2) Latin nyelv II., 3) Latin nyelv III., 4) Latin nyelv IV. - szövegolvasás

Tantárgy neve: Latin nyelv IV. (T207)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak. és óraszám a: 24 az adott félévben, <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve)</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6	
Előtanulmányi feltételek: Latin nyelv I. és II.	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Egy-egyháztya, vagy középkori teológus szövegének közös fordítása, olvasása, értelmezése. Ez a lehetőségek a hallgatók érdeklődése, igényei szerint akár mindig más is lehet, előzetes megbeszélés tárgyát képezi.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Az adott szerző szövege, lehetőség szerint kommentáros kiadásban

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Ismeri a latin nyelv alapjait. Szótár segítségével nyelvileg megért egy komplex latin szöveget.

Képesség:

Otthoni szótározással az órán tanári segítséggel képes egy latin szöveg mind nyelvi, mind teológiai értelmezésére. Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Igyekszik kiművelni képességeit. Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Boreczky Katalin

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Egyháztörténelmi alapismeretek

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Egyháztörténelmi proszeminárium 2) Az egyháztörténelmi korszakai 3) Metodizmus-alapismeretek

Tantárgy neve: Egyháztörténelmi proszeminárium (T201)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: forráselemzés, tematikus prezentációk.	
A számonkérés módja: folyamatos számonkérés, gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: kötelező óraközi kidolgozatok, recenziók, referátumok.	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egyháztörténelmet mint diszciplína önértelmezésének kérdései; az egyháztörténelmet definíciós és koncepcionális alternatívái; a diszciplína által fölvetett egzisztenciális és tudományfilozófiai, -elméleti és -módszertani kérdések (pl.: az egyház és egyháztörténelmet mint theologumenon; a „profán” és a „nem profán” történelmi koncepciók szemléleti-metodológiai dualizmusa); egyháztörténelmet – kereszténység-történelmet – ökumenikus egyháztörténelmet; a történelmi gondolkodás szemlélete; a múltból való képalkotás elmélete és gyakorlati megvalósít/hat/ása (próba: óraközi minitanulmányok készítése, egyszersmind a szemináriumi dolgozatírási készségelsajátítást célzó tanegységi feladatként); a történelmi munkamódszer metodológiai kérdései, különös tekintettel a források elemzésére; az egyháztörténelmet látens (pl.: inkulturális-indigenizációs, gender, kriminalisztikai) dimenzió.	
A 2–5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<i>Kötelező irodalom:</i> CARR, E.H.: Mi a történelem? Budapest: Századvég Kiadó. ([Sorozatszám:] Századvég könyvtár: Történelem.) 1993. ÉRTELMEZÉSTÖRTÉNET MINT EGYHÁZTÖRTÉNET. Budapest: Hermeneutikai Kutatóközpont. ([Sorozatszám:] Hermeneutikai Füzetek 2.) 1994. LÖVITH, KARL: Világtörténelem és üdvtörténelmet. A történelemfilozófia teológiai gyökerei. Budapest: Atlantisz. ([Sorozatszám:] A kútnál) 1996. <i>Ajánlott irodalom:</i> BULTMANN, RUDOLF: Történelem és eszkatológia. Budapest: Atlantisz. ([Sorozatszám:] A kútnál) 1994. GYÁNI GÁBOR: Emlékezés, emlékezet és a történelem elbeszélése. Budapest: Napvilág Kiadó. 2000. WHITE, HAYDEN: A történelem terhe. Budapest: Osiris Kiadó. ([Sorozatszám:] Horror Metaphysica) 1997.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A hallgatói tudás: gyarapodik a diszciplína jellegének és problémáinak, problémaösszefüggéseinek az ismeretében.	

Képesség:

A hallgatói képességek: gyarapodás az egyház- és profántörténeti kérdések egymással való összefüggéseinek és ezek mibenlétének reflektálásában, tematizálásában, aplikálásában.

Attitűd:

Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Majsai Tamás

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Egyháztörténeti alapismeretek

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Egyháztörténeti prozeminárium 2) Az egyháztörténet korszakai 3) Metodizmus-alapismeretek

Tantárgy neve: Az egyháztörténet korszakai (T202)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: forráselemzés, tematikus prezentációk	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): kötelező óráközi kisdolgozatok, recenziók, referátumok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egyháztörténet nagy korszakainak – ókor, középkor (külön hangsúllyal reformáció és katolikus reform, valamint a ker. misztika), újkor (másként: barokk és korafelvilágosodás; tartalmilag: konfesszionális korszak, óprot. orthodoxia, pietizmus), újabb és legújabb kor – átfogó, egy-egy esetben a korszak egészét, illetve az egyetemes egyháztörténetet is végigkísérő részkérdések (pl.: szekta-ügy, az eht. egyes nagy vitái) koncentráltabb áttekintése (adott esetben külső specialisták bevonásával), valamint a nem európai (különösen a keleti) egyháztörténet fejleményeinek és koncepcióinak vázlata.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<i>Kötelező irodalom:</i> CHADWICK, HENRY: A korai egyház. Budapest: Osiris Kiadó. ([Sorozatcím:] Osiris könyvtár: Vallástörténet sorozat.) 1999. COLIJN, JOS: Egyetemes egyháztörténet. [S. l.:] Iránytű Kiadó Alapítvány. 2001 ^[2] . FRANZEN, August: Kis Egyháztörténet. Szeged: Agapé. 1998. <i>Ajánlott irodalom:</i> BROWN, PETER: Az európai kereszténység kialakulása. Budapest: Európa Könyvkiadó. ([Sorozatcím:] Európa születése). 1999. KÜNG, HANS: A katolikus egyház rövid története. Budapest: Európa Könyvkiadó. 2005. SOUTHERN, R. W.: A nyugati társadalom és az egyház a középkorban. Budapest: Gondolat. 1987.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A hallgatói tudás: gyarapodik az egyháztörténet tényeinek, problémáinak és problémaösszefüggéseinek (alapvető) ismeretében. Képesség: A hallgatói képességek: nőnek az egyház/ak és egyháztörténet problémavilágában, az egyházak történeti valóságának hatástörténeti kérdéseiben való externus és internus látásmódok szerinti eligazodás kompetenciái. Attitűd: Pontos és megbízható.	

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.

Tantárgy felelőse: Dr. Majsai Tamás**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):**

Az ismeretkör: Egyháztörténeti alapismeretek

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Egyháztörténeti prozeminárium 2) Az egyháztörténet korszakai 3) Metodizmus-alapismeretek

Tantárgy neve: Metodizmus-alapismeretek (T203)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. , órászáma: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók ismerjék meg a metodista mozgalom történetét, az alapító élettörténetét, a mozgalomnak az angol és amerikai társadalom fejlődésére gyakorolt hatását. A fenntartó egyház kialakulásának története.	
A 2–5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Garth Lean: <i>A tűzből kikapott üszök</i> . Wesley János élete. MME, 1981. [ISBN: 9630004631] John Wesley: <i>Parókiám az egész világ</i> . Wesley János naplója. MME, 1991. [ISBN: 9630014939] Karl Heussi: <i>Az egyháztörténet kézikönyve</i> . Osiris, 2000. [ISBN: 963 379 686 5] pp. 106-110 Czakó Jenő: <i>Fejezetek az újabb kori ébredések történetéből</i> . Dunamelléki Református Egyházkerület, 2002. [ISBN: 963 00 9764 8] pp. 85-108.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyeb ismerete. Képesség: Törekvés a saját vélemény kialakítására és megvédésére, a saját vélemény korrigálásának készsége. Attitűd: Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztény közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszai iránt. Autonómia és felelősség: Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.	
Tantárgy felelőse: Dr. Iványi Gábor	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Egyetemes és magyar egyháztörténet

Kredittartománya (max. 12 kr.): 9

Tantárgyai: 1) Ókori és középkori egyháztörténet 2) Újkori egyháztörténet 3) Kortárs egyháztörténet

Tantárgy neve: Ókori és középkori egyháztörténet (T208)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: esettanulmányok, forráselemzések, prezentációk	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<ol style="list-style-type: none">1. Ki viszi tovább az evangéliumot? Az apostolok halála és az apostoli atyák egyházszerző tevékenysége. „Élősködő a keresztyénség testén” (Irenaeus) Élet-halál harc a gnoszticizmus-sal. (Forrás: apostoli atyák iratai)2. Keresztyén filozófia? A filozófusok támadása és az apologéták műve. (Forrás: apológiák). „A keresztyének vére magvetés” (Tertullianus) A keresztyénüldözés a Római Birodalom, a mártírok egyháza. (Forrás: mártírakták)3. A korai középkor és a nyugati misszió (Forrás: Benedek Regulája), a középkori szerzetesség és az egyház reformja (Forrás: Assisi Ferenc Regulája)4. A pápaság az érett és kései középkorban (Forrás: István király intelmei)5. A skolasztika és a misztika6. A középkori egyetemes zsinatok, az előreformátori mozgalmak	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Chadwick, Henry: A korai egyház. Osiris, Budapest, 1999 Heussi, Karl: Az egyháztörténet kézikönyve, OSIRIS-TIE, Budapest, 2000 Források (kötelező): Didakhé (A tizenkét apostol tanítása). In: Vanyó László (szerk.): Ókeresztény írók 2. Szent István Társulat, Budapest, 1988 Antochiai Szent Ignác hét levele. In: Vanyó László (szerk.): Ókeresztény írók 2. Szent István Társulat, Budapest, 1988 Jusztinosz Mártír II. apológiája. In: Vanyó László (szerk.): Ókeresztény írók 8. Szent István Társulat, Budapest, 1984 Szent Benedek Regulája, Bencés Kiadó, 1995 Szent István király intelmei Imre herceghez. In: Árpád-kori legendák és intelmek, Budapest, 1983, 54-61. Assisi Szent Ferenc: A meg nem erősített regula. In: Assisi Szent Ferenc művei, Ferences források I., Szeged, 1993	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8.	

pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Járatos a zsidó-keresztény kapcsolat-történet részleteiben. Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának a legfontosabb kérdésköreiben. Ismeri a nyugati filozófiai gondolkodás teológiai szempontból is releváns legfontosabb eredményeit.

Képesség:

Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére, elméletek továbbfejlesztésére. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni.

Attitúd:

Magatartása nyitott és empatikus, képes másokra figyelni. Képes emberi kapcsolatokat kezdeményezni és kezdeményezésekre válaszolni. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Korányi András

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Egyetemes és magyar egyháztörténet

Kredittartománya (max. 12 kr.): 9

Tantárgyai: 1) Ókori és középkori egyháztörténet 2) Újkori egyháztörténet 3) Kortárs egyháztörténet

Tantárgy neve: Újkori egyháztörténet (T213)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: esettanulmányok, forráselemzések, prezentációk	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
1. A németországi reformáció (1517-1555), reformáció Németországon kívül 2. A trentói zsinat, a Habsburg törekvések és a katolikus ellenreformáció 3. A protestáns ortodoxia kora 4. A harmincéves háború (1618-1648), az újkori gondolkodás megszületése 5. A pietizmus (Spener, Francke) 6. A felvilágosodás (bibliakritika, történeti kritika)	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Heussi, Karl: Az egyháztörténet kézikönyve. TIE-OSIRIS, Budapest, 2000 Kötelező források: Luther Márton: 95 tétel. (bármelyik fordítás) Philipp Jacob Spener: Pia desideria (1675). PRIMO Kiadó, 1993 Wesley John: Prédikációk I-II. Názáreti Egyház Alapítvány, 2001-2002	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Járatos a zsidó-keresztény kapcsolattörténet részleteiben. Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának a legfontosabb kérdésköreiben. Ismeri a nyugati filozófiai gondolkodás teológiai szempontból is releváns legfontosabb eredményeit.	
Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére, elméletek továbbfejlesztésére. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni.	
Attitűd: Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni. Képes emberi kapcsolatokat kezdeményezni és kezdeményezésekre válaszolni. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.	
Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a	

kettőre. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Korányi András

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Egyetemes és magyar egyháztörténet

Kredittartománya (max. 12 kr.): 9

Tantárgyai: 1) Ókori és középkori egyháztörténet 2) Újkori egyháztörténet 3) Kortárs egyháztörténet

Tantárgy neve: Kortárs egyháztörténet (T214)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: esettanulmányok, forráselemzések, prezentációk	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
19. század (1789-1914) <ul style="list-style-type: none">• a gyarmatbirodalmak kora – kolonializmus, konfesszionizmus és az egyházak• Kant, Schleiermacher, Kierkegaard, Nietzsche, Harnack• a pápaság és az olasz egység (Rerum Novarum, I. Vatikáni zsinat)• a protestantizmus és a német egység• magyarországi vonatkozások	
20. század (1914-1990) <ul style="list-style-type: none">• a „második harmincéves háború”- a két világháború – és következményei• Barth, Brunner, Bultmann• a totalitárius ideológiák és diktatúrák (vázlat és teológiai kritikák, hitvallások)• az ökumenikus mozgalom megszületése (világszervezetek és a II. Vatikáni zsinat)• a kontextuális teológiák kora• Magyarország: egyházak Trianon után, autoriter és totalitárius rendszerekben	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Gereben Ágnes: Egyház az ateista államban, 1917-1925: új dokumentumok az orosz ortodoxia és a bolsevizmus viszonyáról, PolgART, Budapest, 2001 Korányi András: Hanem szeretni is. Luther Kiadó, Budapest, 2012 Kötelező források: Barmeni Teológiai Nyilatkozat. In: Theológiai Szemle 1984/3. 169-175. Bonhoeffer, Dietrich: Követés. Luther Kiadó, Budapest, 2007 A norvég egyházi harc – küzdelem az ideológiával 1940-1945. Luther Kiadó, 2007 Egyezmény a kormány és az evangélikus egyház között, 1948 (elérhető a korabeli egyházi sajtóban, illetve: Keresztyén Igazság 1998/4. 9-12.; Korányi, Hanem szeretni is, 121kk)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Járatos a zsidó-keresztény kapcsolat-történet részleteiben. Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának a legfontosabb kérdésköreiben. Ismeri a nyugati filozófiai gondolkodás teológiai szempontból is releváns legfontosabb eredményeit.	

Képesség:

Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére, elméletek továbbfejlesztésére. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni. Képes emberi kapcsolatokat kezdeményezni és kezdeményezésekre válaszolni. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Korányi András

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Zsidóság és kereszténység**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **9**

Tantárgyai: 1) **A Soá és a kereszténység** 2) **Zsidó–keresztény kapcsolattörténet I.** 3) **Zsidó–keresztény kapcsolattörténet II.**

Tantárgy neve: A Soá és a kereszténység (T215)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : szem. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők : forráselemzés, tematikus prezentációk; kiállítások, filmek	
A számonkérés módja: folyamatos számonkérés, gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : kötelező óráközi kisdolgozatok, recenziók, referátumok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Tanulmányi célok és tartalom: 1) a keresztény theologizálás és katekézis, illetve a keresztény egyházak és a keresztény kultúra szerepe és felelőssége a Soá megtörténetében, és a Soához vezető zsidóellenes tendenciák kialakulásában és felerősödésében, valamint közvetlenül is, a Soához vezető megelőző XIX-XX. sz.-i időszak fejleményeiben; 2) a Soá teológiai dimenzióinak, illetve annak a történelmileg egyedülálló krízisnek az elemzése, amit a Soá mint antiüdv történeti merénylet okozott a kereszténység identitásában; 2/a) Szentírás és Soá-hermeneutika; 3) Soá és szingularitás; 4) kereszténység és Porrajmos; 5) a „holokausztok” és a Soá-relativizálás; 6) teodicea és Soá; 7) a Soát követő ker. teológiai és egyházi reorientáció, valamint annak perspektívái (incl. Izrael és az ökumené; a zsidó-ker. párbeszéd; a kath. egyház és a zsidóság; az ún. zsidómisszió etc.).	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: A HOLOKAUSZT ÉS A KERESZTÉNY VILÁG. Szembenézés a múlttal és a jövő kihívásaival. Szerkesztette: Carol Rittner, Stephen D. Smith és Irena Steinfeldt. Pécs-Budapest: Egyházfórum-Balassi. 2009. KERESZTÉNYEK ÉS ZSIDÓK. A zsidókhöz való viszony teológiai újraértelmezése. Budapest: Magyar Keresztény-Zsidó Tanács & Mérleg. ([Sorozatcím:] Keresztény-Zsidó Párbeszéd Könyvtára. 2.) 1994. MAJSAI TAMÁS: Crucifixus sub Pontio Pilato. Egybehordott írások a zsidó-keresztény kapcsolatok tárgyköréből. Budapest: Wesley János Lelkészképző Főiskola. ([Sorozatcím:] Theológus és Lelkész Szak. WJLF – Ökumenika Tanszéki Kiadványok 7.) 2009.	
Ajánlott irodalom: BRAHAM, RANDOLPH L.: A népiértés politikája. A Holocaust Magyarországon. Budapest: Belváros Könyvkiadó. I-II. 1997[2]. KIZÖLDÜLŐ OLAJFA. Hivatalos megnyilatkozások a zsidó-keresztény árbeszédben. (Szerk.: Dobos Károly Dániel – Nagypál Szabolcs.) Budapest: L'Harmattan. 2011. KIZÖLDÜLŐ OLAJFA. Hivatalos megnyilatkozások a zsidó-keresztény árbeszédben. (Szerk.: Dobos Károly Dániel – Nagypál Szabolcs.) Budapest: L'Harmattan. 2011. TATAI ISTVÁN: Az Egyház és Izrael. Korrelációs modellkeresés a posztholokauszt-teológiában. Budapest: Harmat Kiadói Alapítvány – MRE Kálvin János Kiadója – KGRE Közép- és Kelet-Európai Missziói Tanulmányi Intézet. ([Sorozatcím:] Missziológiai Tanulmányok 5.) [S. a.]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

Tudás:

A hallgatói tudás: gyarapodik a Soá és a Vészkorszak kereszténységtörténeti szempontból legfontosabb forrásainak, tényeinek, állomásainak, összefüggéseinek, teológiai, spirituális és ekklesiológiai dimenzióinak, valamint a Soát megelőző lényegesebb fejleményeknek a megismerésével.

Képesség:

A hallgatói képességek: erősödik a Soá és más, részint párhuzamos történelmi tragédiák differenciált elemzéséhez és interpretálásához szükséges szemléleti és hermeneutikai attitűd; szenzibilizálódás a post-Soá Szentírás-olvasás hermeneutikai kérdéseiben; a Soá ker. teológiai és biblikus értelmezését segítő identitás formálódása.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empatikus, képes másokra figyelni. Képes emberi kapcsolatokat kezdeményezni és kezdeményezésekre válaszolni. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Majsai Tamás

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Tantárgy neve: Zsidó–keresztény kapcsolattörténet I. (T211)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
<p>A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: forráselemzés, tematikus prezentációk</p>	
<p>A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: kötelező óráközi kisdolgozatok, recenziók, referátumok</p>	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Cél: a zsidó–keresztény kapcsolattörténet bibliai, ős- és ógyházi fázisainak áttekintése; a közös fundamentumon építkező két midrási tradíció elidegenedéstörténetének kezdeti évszázadaiban máig ható végzetes következményeket eredményező eszmei-spirituális alapvetés szerkezetével, mozgatórugóival való megismerkedés.</p> <p>A kurzus tematikai elemei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A zsidó–keresztény együvértartozás bibliai és ógyházi teológiai forrásai és koncepciói. 2. Az Acta 6 konfliktushelyzetének értelmezése. 3. Küzdelem a zsidóság definíciójáért, a keresztény közösség csoportkonfrontatív nyelvezetének konzekvenciái és a nyelvezet értelmezése (különös tekintettel a Thessalonikai levél, valamint Máté és János evangéliumi corpusaira). 4. A zsidó–keresztény elidegenedéstörténet alapozó eseményeinek áttekintése: <ol style="list-style-type: none"> ii. a Javnei zsinat és a Birkat ha Minim; iii. a szubsztitúciós theologizálás és legfontosabb forrásai (Sardesi Melito, Marcion és irányzata, Justinus, Chrysostomus); iv. a két közösség közti viszony: <ul style="list-style-type: none"> - az apostoli atyák idején, incl. húsvét-vita; - a konstantinusi ediktumig; - az ediktumtól Kallinikumig. 	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező irodalom: Allerhand, acob: A zsidóság története. Az első szentély pusztulásától a Talmud lezárásáig bibliai bevezetéssel. Alef-könyvek; MIOK, Budapest, 1987 Flusser, David: Jézus. Az ókori zsidó történelem és irodalom tükrében. Múlt és Jövő Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 1995 Majsai Tamás: Zsidóság, egyházak, teológia. WJLF Tanulmányok 2.; Wesley János Lelkészképző Főiskola, 1998 Ajánlott irodalom: A II. századi görög apologeták. Ókeresztény írók 8.; Szent István Társulat, Budapest, 1984 Apostoli atyák. Ókeresztény írók 3.; Szent István Társulat, Budapest, 1980, 1988 Flusser, David: A judaizmus és a kereszténység eredete. Zsidó Tudományok; Múlt és Jövő Könyvek, Budapest, én.</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

Tudás:

A hallgatói tudás: gyarapodik a kapcsolattörténet legfontosabb állomásainak, illetve a zsidóellenesség történelmi kialakulásának kezdetek utáni időszakot illető legfontosabb forrásainak és a tárgyalt tanegységi tematika folyamatainak a megismerésével.

Képességek:

A hallgatói képességek: a tanegységi problematika elsősorban teológiai és keresztény aspektusait, valamint a két entitás kapcsolatainak a ker. identitásra nézve fundamentális szempontjait és jelentőségét értő tudásban, továbbá e kapcsolattörténet történelmi, szociológiai, és mentalitás- és kegyességtörténelmi összefüggéseinek ismeretében való attitűdformáló gazdagodás.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empatikus, képes másokra figyelni. Képes emberi kapcsolatokat kezdeményezni és kezdeményezésekre válaszolni. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Majsai Tamás

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Tantárgy neve: Zsidó–keresztény kapcsolattörténet II. (T212)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
<p>A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: forráselemzés, tematikus prezentációk</p>	
<p>A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: kötelező óráközi kisdolgozatok, recenziók, referátumok</p>	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A kurzus célja: A zsidó-keresztény kapcsolat- (és elidegenedés)történet ógyházi időszakot követő legfontosabb állomásainak áttekintése, különös tekintettel a konzekvenciák, az elemzés, illetve a keresztény identitás és szolgálat szempontjaira.</p> <p>A kurzus tematikai elemei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) a zsidó-keresztény viszony a koraközépkorban (incl. keresztesháborúk), és 2) a fejlett és késői középkor idején; 3) a protestantizmus és a zsidóság, különös tekintettel a reformátorok és Luther, a prot. othodoxia, a liberalizmus és felvilágosodás, valamint a pietizmus hagyatékára; 4) neoprotestáns egyházi irányzatok és a zsidóság és antiszemitizmus; 5) az újkori filozemita áramlatok; 6) emancipáció, kapitalizmus, antiszemitizmus és kereszténység; 7) a kereszténység és az egyházak találkozása az újkori antiszemitizmussal (inc. nacionalizmusok, a völkisch és az egyéb újpogány determinista áramlatok gondolatvilága és hatástörténete); 8) zsidó-keresztény reláció a fasizmus-nácizmus (különös tekintettel a DK és BK eseményeire) és a kommunizmus világában; 9) speciális katolikus szempontok; 10) speciális keleti egyházi szempontok; 11) zsidó reakciók (középkor, újkor, XX-XXI. sz.); 12) speciális magyar szempontok. 	
<p>A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	
<p><i>Kötelező irodalom:</i> NIRENBERG, DAVID: Antijudaizmus. A nyugati hagyomány. Budapest: Kalligram. 2016. CSEPREGI ZOLTÁN: Zsidómisszió, vérvád, hebraisztika. Ötven forrás a reformáció és a zsidóság kapcsolatának kérdéséhez. Budapest: Luther Kiadó. 2004. KERTZER, DAVID I.: A pápák a zsidók ellen. A Vatikán szerepe az újkori antiszemitizmus kibontakozásában. Budapest: Ulpius-ház Könyvkiadó. 2003. [Orig.: 2001.]</p> <p><i>Ajánlott irodalom:</i> CHRISPINUS, GILBERTUS: Egy zsidó és egy keresztény disputája a keresztény hitről. (Fordította, jegyzetekkel ellátta, és a bevezető tanulmányt írta: Dér Katalin.) Budapest: József Műhely Kiadó. [s. a.] NAGY ANTAL MIHÁLY: Örök Szövetség. Sárospatak: A Sárospataki Református Kollégium Theológiai Akadémiájának kiadványai. 7. 1997. TERRAY LÁSZLÓ: Izrael és az evangélium. 150 éves a Norvég Egyházi Misszió. Budapest: Az „Egyház és a Zsidóság” norvég egyházi szolgálat kiadása. 1994.</p>	
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>	

Tudás:

A hallgatói tudás: gyarapodik a kapcsolattörténet legfontosabb állomásainak, illetve a zsidóellenesség történelmi kialakulásának kezdetek utáni időszakot illető legfontosabb forrásainak és a tárgyalt tanegységi tematika folyamatainak a megismerésével;

Képesség:

A hallgatói képességek: a tanegységi problematika elsősorban teológiai és keresztény aspektusait, valamint a két entitás kapcsolatainak a ker. identitásra nézve fundamentális szempontjait és jelentőségét értő tudásban, továbbá e kapcsolattörténet történelmi, szociológiai, és mentalitás- és kegyességtörténelmi összefüggéseinek ismeretében való attitűdformáló gazdagodás.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni. Képes emberi kapcsolatokat kezdeményezni és kezdeményezésekre válaszolni. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Majsai Tamás

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Zsidó és cigány történelem, vallás, kultúra**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **A zsidóság története I.** 2) **A zsidóság története II.** 3) **Zsidó vallás és kultúra** 4) **Cigány történelem, kultúra, vallásosság**

Tantárgy neve: A zsidóság története I. (T209)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők :	
A számonkérés módja : koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A magyarországi zsidóság történetének vizsgálata az Árpád-ház kihalásától a 18. század végéig, folyamatos kitekintéssel az európai kontextusra, a párhuzamokra. (Ezt jelzik a tematikában a „kapcsolódó témák“.) 1. Bevezetés: kronológia, periodizáció, mi a zsidóság? 2. A zsidóság helyzete az Árpád-ház kihalásától a mohácsi vészig Kapcsolódó témák: Az askenázi zsidóság korai története, a zsidóság jogállása a keresztény uralom alatt 3. A három részre szakadt Magyarország: a török kori Buda zsidósága, erdélyi privilégium Kapcsolódó témák: a szefárd diaszpóra kialakulása, zsidók a török birodalomban 4. Helytörténeti séta a Budai Vár mai területén 5. A szefárd diaszpóra nyugaton és keleten 6. A Szentföld zsidósága és kapcsolatok a diaszpórával 7. A 18. század: a felvilágosult abszolutizmus (II. József) és a zsidó felvilágosodás Kapcsolódó témák: haszkala Berlinben és a cseh-morva haszkala, Bécs 8. Reformkor – az egyenjogúság és integráció kérdése Kapcsolódó téma: A jogi és társadalmi emancipáció modelljei 9. Az 1848/49-es forradalomtól az emancipációig 10. Összefoglalás	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Szöveggyűjtemények: Shlomo J. Spitzer – Komoróczy Géza: <i>Héber kútforrások Magyarország és a magyarországi zsidóság történetéhez a kezdetektől 1686-ig</i> (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 2003) Komoróczy Géza, szerk., <i>Források és dokumentumok a zsidók történetéhez Magyarországon. Szöveggyűjtemény</i> (2005, http://www.hebraisztika.hu/site/szovgyujt.jsp) Scheiber Sándor: <i>A feliratoktól a felvilágosodásig: Zsidó irodalomtörténeti olvasmányok</i> (Budapest: Múlt és Jövő, 1997) Kötelező szakirodalom: Gonda László: <i>Zsidóság Magyarországon 1526-1945</i> (Budapest: Századvég, 1992) Nathaniel Katzburg: <i>Fejezetek az újkori zsidó történelemből Magyarországon</i> (Hungaria Judaica, 14) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport – Osiris Kiadó, 1999) (36-78) <i>Magyarországi zsidók</i> . Szerk. Toronyi Zsuzsanna. (Budapest: Körtánc Füzetek, 1998) (3-24)	

Frojimovics Kinga: *Szétszakadt történelem* (Budapest: Balassi, 2008) (11-19, valamint más, kapcsolódó fejezetek)

Ajánlott irodalom:

Martin Gilbert, *Zsidó történelmi atlasz* (Budapest: Gondolat, 1991)

Dan Cohn-Sherbok, *Atlas of the Jewish History* (London – New York: Routledge, 1994)

Komoróczy Géza: *A zsidók története Magyarországon I-II* (Budapest: Kalligram, 2012)

Komoróczy Géza: „Nekem itt zsidónak kell lenni“ Források és dokumentumok (965-2012) A zsidók története Magyarországon I-II. kötetéhez Szöveggyűjtemény (Budapest: Kalligram, 2013)

Esther Benbassa – Aron Rodrigue, *A szefárd zsidók története* (Budapest: Osiris, 2003)

Jacob Allerhand: *A Talmudtól a felvilágosodásig* (Budapest: Filum, 2002)

Jacob Katz: *Hagyomány és válság: Zsidó társadalom a középkor végén* (Hágár, 3) (Budapest – Jeruzsálem: Múlt és Jövő, 2005)

Liana Levi, ed.: *Az askenázi kultúra ezer éve* (Pozsony: Kaligramm, 2003)

Michael K. Silber, szerk., *Magyar zsidó történelem – másképp. Jeruzsálemi antológia* (Hágár, 6) (Budapest – Jeruzsálem: Múlt és Jövő, 2007)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 8. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

A Biblia szövegének alapos, és a legfontosabb értelmezési lehetőségeinek vázlatos ismerete. A nyugati keresztény teológia klasszikus és modern kérdésfelvetései és válasz-kísérletei. A vallásfilozófia alapkérdései, a filozófia és a teológia kapcsolatának lehetőségei. Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyebb ismerete. A gyakorlati teológia alapjainak ismerete. Kitekintés a vallástudomány, a valláspszichológia és a vallásszociológia világa felé.

Képesség:

A bibliai szövegek és a teológiai források megértése, a szövegek és értelmezéseik közötti különbségek mérlegelése, az értelmezési szempontok megértése és értékelése. Törekvés a saját vélemény kialakítására és megvédésére, a saját vélemény korrigálásának készsége. Egy választott téma szakirodalmának összegyűjtése (legalább egy világnyelven is), a téma szakdolgozatban való feldolgozása. Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége.

Attitűd:

Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztény közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszai iránt. Igényesség a saját személyiség és a személyes hit formálódásával szemben.

Kíváncsiság a más tapasztalatokkal bíró, eltérő életutat bejárt kortársak iránt.

Törekvés a méltányosságra és igazságosságra, készség a gyengébbek vagy hátrányosabb helyzetűek segítésére.

Autonómia és felelősség:

Törekvés a személyes érdeklődési terület egyre pontosabb meghatározására és más ismereti területek ehhez való kapcsolására. Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet szűkebb és tágabb köreiben való szerepvállalás kialakítására. Növekvő felelősségvállalás a saját testi és lelki egészségért. Jól körülhatárolt részfeladatok pontos végrehajtása, nagyobb feladatok tervezésében való részvétel. Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.

Tantárgy felelőse: Dr. Gombocz Eszter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Zsidó és cigány történelem, vallás, kultúra**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **A zsidóság története I.** 2) **A zsidóság története II.** 3) **Zsidó vallás és kultúra** 4) **Cigány történelem, kultúra, vallásosság**

Tantárgy neve: A zsidóság története II. (T210)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők : Térképek használata, helytörténeti séta megszervezése a hallgatókkal, látogatás a Holokauszt Emlékközpontba .	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak) : félévenként legalább egy zárthelyi dolgozat, egy írásban leadandó beszámoló, órai aktivitás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A magyarországi zsidóság történetének vizsgálata a modernizációtól a holokausztig, folyamatos kitekintéssel az európai kontextusra, a párhuzamokra. (Ezt jelzik a tematikában a „kapcsolódó témák“.) 1. A zsidó integráció és modernizáció különböző értelmezése, az irányzatok csírái (Chorin Áron, Chatam Szofer, a haszid ösvény, a kongresszus, a szakadás) 2. A három irányzat jellemzői, magyarországi zsinagógái Kapcsolódó téma: vallásreform, a szétfejlődés modelljei 3. Asszimiláció és antiszemitizmus a dualizmus korában 4. Tiszaeszlár Kapcsolódó témák: a vérvádak ismétlődése, az antiszemitizmus és okai Európában 5. A zsidóság helyzete az I. világháborúban és az ellenforradalmi rendszer alatt 6. Holokauszt soá, hurban: fogalmi kérdések. A holokauszthoz vezető út Magyarországon: zsidótörvények, Kamenyec Podolszkij Kapcsolódó témák: A holokauszt Európában 7. Áldozatok, elkövetők, be nem avatkozók, sodródók (a Zsidó Tanácsok szerepe, a Sonderkommando) 8. A felelősség kérdése (Az egyházak szerepe, az Auschwitz-i jegyzőkönyv sorsa), a soá magyarázatai a történetírásban (funkcionalisták, intencionalisták), a roma holokauszt 9. Holokauszt és emlékezés. Mentők és túlélők a vézskorszakban (az Ariadne csoport) 10. A VIII-ik kerületi zsidóság nyomában: közös séta, látogatás a környék zsinagógaiban, botlatókövek, stb.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Gonda László: <i>Zsidóság Magyarországon 1526-1945</i> (Budapest: Századvég, 1992) Nathaniel Katzburg: <i>Fejezetek az újkori zsidó történelemből Magyarországon</i> (Hungaria Judaica, 14) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport – Osiris Kiadó, 1999) (36-78) Frojimovics Kinga: <i>Szétszakadt történelem</i> (Budapest: Balassi, 2008) (11-19, valamint más, kapcsolódó fejezetek)	

Randolph L. Braham: *A népirtás politikája. A holokauszt Magyarországon.* (Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 2003)

Sygmunt Bauman: *A modernitás és a holokauszt.* (Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 2001)

Kovács Mónika (szerk.): *Holokauszt: történelem és emlékezet.* (Budapest: Hannah Arendt Egyesület, 2005) (részletek)

Ajánlott irodalom:

Martin Gilbert, *Zsidó történelmi atlasz* (Budapest: Gondolat, 1991)

Dan Cohn-Sherbok, *Atlas of the Jewish History* (London – New York: Routledge, 1994)

Evyatar Friesel, *Atlas of Modern Jewish History* (Jerusalem: Carta, 1990)

Komoróczy Géza: *A zsidók története Magyarországon I-II* (Budapest: Kalligram, 2012)

Komoróczy Géza: „Nekem itt zsidónak kell lenni” Források és dokumentumok (965-2012) A zsidók története Magyarországon I-II. kötetéhez Szöveggyűjtemény (Budapest: Kalligram, 2013)

Jacob Katz, *Kifelé a gettóból: A zsidó emancipáció évszázada, 1770–1870* (Hungaria Judaica, 8) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1995)

Smoel Ettinger, *A zsidó nép története. A modern kor: a 17. századtól napjainkig* (Budapest: Osiris, 2002)

K. Farkas Claudia: *Jogok nélkül. A zsidó lét Magyarországon, 1920-1944.* (Budapest: Napvilág Kiadó, 2010)

Molnár Judit (szerk.): *A holokauszt Magyarországon európai perspektívában.* Balassi Kiadó: Budapest, 2005. (193-204)

Karsai László: *Holokauszt.* (Budapest: Pannonica Kiadó, 2002)

Primo Levi: *Akik odavesztek és akik megmenekültek.* (Budapest: Európa Könyvkiadó, 1990)

A holokauszt és a keresztény világ. Szerk. Carol Rittner / Stephen D. Smith / Irena Steinfeldt. (Budapest: Egyházforum Alapítvány, Balassi Kiadó, 2009)

Frojimovics Kinga, Molnár Judit (szerk.): *A Világ Igazai Magyarországon a második világháború alatt.* (Budapest – Jeruzsálem: Balassi Kiadó – Yad Vashem: 2009)

Auschwiti jegyzőkönyv. Közli és a kísérő tanulmányt írta: Haraszi György. (Budapest: Múlt és Jövő, 2005)

Katz Katalin: *Visszafojtott emlékezet: a magyarországi romák holokauszt-történetéhez.* (Budapest: Pont, 2005)

Roma Holocaust. Kodola seron, kon perdal zhuvinde. Túlélők emlékeznek. Szerk. Bernáth Gábor. (Budapest: Roma Sajtóközpont, 2004)

Kocsor Judit, László Klára (szerk.): *Különbéke. Embermentők és túlélők beszélgetései a holokausztról.* (Pannonhalma: Bencés Kiadó, 2008)

Magyarország 1944. Üldöztetés – embermentés. Szerk. Szita Szabolcs. (Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994)

Komoróczy Géza, szerk., *A zsidó Budapest* (Budapest, 1995)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK & pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

A Biblia szövegének alapos, és a legfontosabb értelmezési lehetőségeinek vázlatos ismerete. A nyugati keresztény teológia klasszikus és modern kérdésfelvetései és válasz-kísérletei. A vallásfilozófia alapkérdései, a filozófia és a teológia kapcsolatának lehetőségei. Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyebb ismerete. A gyakorlati teológia alapjainak ismerete. Kitekintés a vallástudomány, a valláspszichológia és a vallásszociológia világa felé.

Képesség:

A bibliai szövegek és a teológiai források megértése, a szövegek és értelmezéseik közötti különbségek mérlegelése, az értelmezési szempontok megértése és értékelése. Törekvés a saját vélemény kialakítására és megvédésére, a saját vélemény korrigálásának készsége. Egy választott téma szakirodalmának összegyűjtése (legalább egy világnyelven is), a téma szakdolgozatban való feldolgozása. Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége.

Attitűd:

Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztény közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszai iránt. Igényesség a saját személyiség és a személyes hit formálódásával szemben. Kíváncsiság a más tapasztalatokkal bíró, eltérő életutat bejárt kortársak iránt. Törekvés a méltányosságra és igazságosságra, készség a gyengébbek vagy hátrányosabb helyzetűek segítésére.

Autonómia és felelősség:

Törekvés a személyes érdeklődési terület egyre pontosabb meghatározására és más ismereti területek ehhez való kapcsolására. Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet

szűkebb és tágabb köreiben való szerepvállalás kialakítására. Növekvő felelősségvállalás a saját testi és lelki egészségért. Jól körülhatárolt részfeladatok pontos végrehajtása, nagyobb feladatok tervezésében való részvétel. Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.

Tantárgy felelőse: Dr. Gombocz Eszter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Zsidó és cigány történelem, vallás, kultúra**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **A zsidóság története I.** 2) **A zsidóság története II.** 3) **Zsidó vallás és kultúra** 4) **Cigány történelem, kultúra, vallásosság**

Tantárgy neve: Zsidó vallás és kultúra (T220)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: prezentáció, zsinagóga látogatás, filmrészletek	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: legalább egy zárthelyi dolgozat, egy írásban leadandó élménypedagógiai beszámoló, órai aktivitás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tanegység megismerteti a hallgatókkal a zsidó vallás legfontosabb fogalmait, ünnepeit, szokásait, tanításait. A kurzus résztvevői az elméleti tudás megszerzésével párhuzamosan egy-egy aktuális zsidó ünnepen, zsinagógai imádságon is részt vesznek. <ul style="list-style-type: none">• A zsidó naptár• Sabbat• Tóra, Tóra - tanulás, a Tóra - olvasás rendje• Halakha, minhag• Ünnepek: purim, az öt tórai ünnep: peszach, savuot, ros hasana, jom kippur, szukkot• Szimhat tora, hanukka• A zsidóság irányzatai• A 8-ik kerület (Budapest) zsidó helyszínei, helytörténeti kutatás	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Komoróczy Géza (ed.), <i>A zsidó Budapest: Emlékek, szertartások, történelem</i> , 1-2. (Hungaria Judaica; Budapest: Városháza, MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1995) Lau, Israel Meir, <i>A zsidó élet törvényei</i> (Jerusalem: Machon Massoret Yeshivat Hayye Moshe, 1994) Oláh János, <i>Judaisztika</i> (Budapest: Bookmaker, 2005) Buber, Martin, <i>A próféták hite</i> (Budapest: Atlantisz, 1998) Benoschowsky Imre, <i>Zsidóságunk tanításai</i> (Budapest: Makabbi, 1997)	
Ajánlott irodalom: Simon Philip De Vries: <i>Zsidó rítusok és jelképek</i> . (Budapest: Talentum, 2000) <i>Zsidó közösségek öröksége</i> . Szerk. Toronyi Zsuzsanna. Magyar Zsidó Levéltári Füzetek, 7. (Budapest: Magyar Zsidó Levéltár, 2010) Raj Tamás, Raj Ráhel: <i>Amit tudni kell a zsidóságról</i> . (Budapest: Makkabi Kiadó, 2007) Michael Landgraf / Stefan Meißner: <i>Judentum. Einführung – Materialien – Kreativideen</i> . (Speyer und Stuttgart:	

Calwer – EPV – RPE, 2007)

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

A Biblia szövegének alapos, és a legfontosabb értelmezési lehetőségeinek vázlatos ismerete. A nyugati keresztény teológia klasszikus és modern kérdésvetései és válasz-kísérletei. A vallásfilozófia alapkérdései, a filozófia és a teológia kapcsolatának lehetőségei. Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyebb ismerete. A gyakorlati teológia alapjainak ismerete. Kitekintés a vallástudomány, a valláspszichológia és a vallásszociológia világa felé.

Képesség:

A bibliai szövegek és a teológiai források megértése, a szövegek és értelmezéseik közötti különbségek mérlegelése, az értelmezési szempontok megértése és értékelése. Törekvés a saját vélemény kialakítására és megvédésére, a saját vélemény korrigálásának készsége. Egy választott téma szakirodalmának összegyűjtése (legalább egy világnyelven is), a téma szakdolgozatban való feldolgozása. Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége.

Attitűd:

Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztény közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszai iránt. Igényesség a saját személyiség és a személyes hit formálódásával szemben. Kíváncsiság a más tapasztalatokkal bíró, eltérő életutat bejárt kortársak iránt. Törekvés a méltányosságra és igazságosságra, készség a gyengébbek vagy hátrányosabb helyzetűek segítésére.

Autonómia és felelősség:

Törekvés a személyes érdeklődési terület egyre pontosabb meghatározására és más ismereti területek ehhez való kapcsolására. Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet szűkebb és tágabb köreiben való szerepvállalás kialakítására. Növekvő felelősségvállalás a saját testi és lelki egészségért. Jól körülhatárolt részfeladatok pontos végrehajtása, nagyobb feladatok tervezésében való részvétel. Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.

Tantárgy felelőse: Dr. Gombocz Eszter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Zsidó és cigány történelem, vallás, kultúra**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) A zsidóság története I. 2) A zsidóság története II. 3) Zsidó vallás és kultúra 4) Cigány történelem, kultúra, vallásosság

Tantárgy neve: Cigány történelem, kultúra, vallásosság (T222)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: témakidolgozások	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Az egyháztörténet korszakai (T202)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Kisebbség-történet, a magyarországi romák történelme és kulturális kötődései a társadalomban. Előítéletek és sztereotípiák – „mítoszrombolás”.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
1. Dupcsik Csaba: A magyarországi cigányság története. Budapest, Osiris Kiadó, 2009. 2. Romológia-Ciganológia (szerk.: Forray Katalin) Budapest-Pécs, 2000. 3. Karsai László: A cigánykérdés Magyarországon, 1919-1945. Budapest, Cserépfalvi Kiadó, 1992. 4. Szuhay Péter: Sosemlesz cigányország. Magyarország felfedezése. Budapest, Osiris Kiadó, 2012.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a teológia és a vallástudomány valamint a vallásszociológia találkozási pontjait. Ismeri a kisebbség és a többség kapcsolatának problematikáját. Képesség: Képes az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére, elméletek továbbfejlesztésére. Attitűd: Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Közössége tagjaiért karizmája és küldetése függvényében felelősséget vállal. Autonómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse: Bálintné dr. Kádár Zsuzsanna	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Vallástudomány

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Vallásfenomenológia I. 2) Vallásfenomenológia II.
3) Vallástudományi kutatószeminárium

Tantárgy neve: Vallásfenomenológia I. (T216)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek:---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vallástörténet a mi európai zsidó-keresztény kultúránk szempontjánól legfontosabb vallásainak (zsidó, keresztény, iszlám, hinduizmus, buddhizmus, kínai, óegyiptomi, mezopotámiai, görög-római stb.) lényegi megismerése, azok történeti alakulása, tanaik, kultuszuk és életgyakorlatuk, valamint e vallások fenomenológiai megragadása mind hitük, mind komplex megjelenési formájuk tekintetében.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Gerardus van der Leeuw, A vallás fenomenológiája, Budapest 2001 Rudolf Otto, A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz, Budapest 1997 Ajánlott (magyar nyelvű) irodalom: Simon Róbert (szerk.), A vallástörténet klasszikusai, Budapest 2003 Julien Ries (szerk.), A szent antropológiája. A homo religiosus eredete és problémája, Budapest 2003 Julien Ries (szerk.), A hívő ember a zsidó, a keresztény és az iszlám vallásban, Budapest 2006 Kendeffy Gábor – Kopeczky Rita, Vallásfogalmak sokfélesége, Budapest 2012	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A teológus és vallásanár hallgatók vallástudományi horizontjának megnyitása a kereszténységen kívüli vallások (a mai világvallások, a történelmileg letűnt vallások, a pseudovallások és a legújabb vallási mozgalmak) felé, a saját vallás elhelyezése a vallások univerzumában, a fenomenológiai módszer megismerése, az értékítélet-mentes leírás képességének elsajátítása, a strukturális hasonlóságok és különbségek megismerése, az azokra való önálló reflektálás képessége – mindez az utolsó ötezer év legfontosabb történeti vallásainak megismerésén keresztül, elméleti igényrel és gyakorlati felhasználhatósággal.	
Képesség: A hallgató legyen képes egy-egy vallást a maga történeti-kultúrtörténeti összefüggéseiben látni, az adott vallás sajátos kérdésfelvetéseit (kozmogónia, antropológia, szótériológia stb.) s azokra kínált válaszait megérteni, e vallások belső változásait, irányzatait, szektáit ismerni. Fontos, hogy a vallásfenomenológiai ismereteit készségi szinten tudja kamatoztatni, a különböző vallások morfológiai párhuzamosságait és differentia specifikáit meglássa, s ne essék áldozatul a new age és okkult irányzatok szinkretista szimplifikációinak. Képesnek kell lennie a különböző vallások adekvát összehasonlítására úgy, hogy felelősséggel tudjon dönteni a saját vallása mellett.	

Attitűd:

Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határait. Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Hubai Péter**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):**

Az ismeretkör: **Vallástudomány**
Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**
Tantárgyai: 1) **Vallásfenomenológia I.** 2) **Vallásfenomenológia II.**
3) **Vallástudományi kutatószeminárium**

Tantárgy neve: Vallásfenomenológia II. (T217)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 24 az adott félévben, <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vallástörténet a mi európai zsidó-keresztény kultúránk szempontjánól legfontosabb vallásainak (zsidó, keresztény, iszlám, hinduizmus, buddhizmus, kínai, óegyiptomi, mezopotámiai, görög-római stb.) lényegi megismerése, azok történeti alakulása, tanaik, kultuszuk és életgyakorlatuk, valamint e vallások fenomenológiai megragadása mind hitük, mind komplex megjelenési formájuk tekintetében.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Gerardus van der Leeuw, A vallás fenomenológiája, Budapest 2001 Rudolf Otto, A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz, Budapest 1997 Ajánlott (magyar nyelvű) irodalom: Simon Róbert (szerk.), A vallástörténet klasszikusai, Budapest 2003 Julien Ries (szerk.), A szent antropológiája. A homo religiosus eredete és problémája, Budapest 2003 Julien Ries (szerk.), A hívő ember a zsidó, a keresztény és az iszlám vallásban, Budapest 2006 Kendeffy Gábor – Kopeczky Rita, Vallásfogalmak sokfélesége, Budapest 2012	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A teológus és vallásanár hallgatók vallástudományi horizontjának megnyitása a kereszténységen kívüli vallások (a mai világvallások, a történelmileg letűnt vallások, a pseudovallások és a legújabb vallási mozgalmak) felé, a saját vallás elhelyezése a vallások univerzumában, a fenomenológiai módszer megismerése, az értékítélet-mentes leírás képességének elsajátítása, a strukturális hasonlóságok és különbségek megismerése, az azokra való önálló reflektálás képessége – mindez az utolsó ötezer év legfontosabb történeti vallásainak megismerésén keresztül, elméleti igénnyel és gyakorlati felhasználhatósággal.	
Képesség: A hallgató legyen képes egy-egy vallást a maga történeti-kultúrtörténeti összefüggéseiben látni, az adott vallás sajátos kérdésfelvetéseit (kozmogónia, antropológia, szótériológia stb.) s azokra kínált válaszait megérteni, e vallások belső változásait, irányzatait, szektáit ismerni. Fontos, hogy a vallásfenomenológiai ismereteit készségszinten tudja kamatoztatni, a különböző vallások morfológiai párhuzamosságait és differentia specifikáit meglássa, s ne essék áldozatul a new age és okkult irányzatok szinkretista szimplifikációinak. Képesnek kell lennie a különböző vallások adekvát összehasonlítására úgy, hogy felelősséggel tudjon dönteni a saját vallása mellett.	

Attitűd:

Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határait. Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Hubai Péter**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):**

Az ismeretkör: **Vallástudomány**
Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**
Tantárgyai: 1) **Vallásfenomenológia I.** 2) **Vallásfenomenológia II.**
3) **Vallástudományi kutatószeminárium**

Tantárgy neve: Vallástudományi kutatószeminárium (T221)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : szem. és óraszám a: 24 az adott félévben, <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:</i> Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek:---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Oktatásának célja: A teológus és vallásanár hallgatók vallástudományi horizontjának megnyitása a kereszténységen kívüli vallások (a mai világvallások, a történelmileg letűnt vallások, a pseudovallások és a legújabb vallási mozgalmak) felé, a saját vallás elhelyezése a vallások univerzumában, a fenomenológiai módszer megismerése, az értékítélet-mentes leírás képességének elsajátítása, a strukturális hasonlóságok és különbségek megismerése, az azokra való önálló reflektálás képessége – mindez az utolsó ötezer év legfontosabb történeti vallásainak megismerésén keresztül, elméleti igénnyel és gyakorlati felhasználhatósággal.</p> <p>Tartalma: A vallástörténet a mi európai zsidó-keresztény kultúránk szempontjánól legfontosabb vallásainak (zsidó, keresztény, iszlám, hinduizmus, buddhizmus, kínai, óegyiptomi, mezopotámiai, görög-római stb.) lényegi megismerése, azok történeti alakulása, tanai, kultuszuk és életgyakorlatuk, valamint e vallások fenomenológiai megragadása mind hitük, mind komplex megjelenési formájuk tekintetében.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Kötelező irodalom: Gerardus van der Leeuw, A vallás fenomenológiája, Budapest 2001 Rudolf Otto, A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz, Budapest 1997</p> <p>Ajánlott (magyar nyelvű) irodalom: Simon Róbert (szerk.), A vallástörténet klasszikusai, Budapest 2003 Julien Ries (szerk.), A szent antropológiája. A homo religiosus eredete és problémája, Budapest 2003 Julien Ries (szerk.), A hívő ember a zsidó, a keresztény és az iszlám vallásban, Budapest 2006 Kendeffy Gábor – Kopeczky Rita, Vallásfogalmak sokfélesége, Budapest 2012</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
<p>Tudás: Ismeri a teológia és a vallástudomány találkozási pontjait.</p> <p>Képesség:</p>	

A hallgató legyen képes egy-egy vallást a maga történeti-kultúrtörténeti összefüggéseiben látni, az adott vallás sajátos kérdésvetéseit (kozmogónia, anthropológia, szótériológia stb.) s azokra kínált válaszait megérteni, e vallások belső változásait, irányzatait, szektáit ismerni. Fontos, hogy a vallásfenomenológiai ismereteit készségi szinten tudja kamatoztatni, a különböző vallások morfológiai párhuzamosságait és differencia specifikáit meglássa, s ne essék áldozatul a new age és okkult irányzatok szinkretista szimplifikációinak. Képesnek kell lennie a különböző vallások adekvát összehasonlítására úgy, hogy felelősséggel tudjon dönteni a saját vallása mellett.

Attitűd:

Igénye van az önismeretre. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni határait. Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Hubai Péter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Vallástörténet**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **6**

Tantárgyai: 1) **Vallástörténet I.** 2) **Vallástörténet II.**

Tantárgy neve: Vallástörténet I. (T218)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vallástörténet a mi európai zsidó-keresztény kultúránk szempontjánól legfontosabb vallásainak (zsidó, keresztény, iszlám, hinduizmus, buddhizmus, kínai, óegyiptomi, mezopotámiai, görög-római stb.) lényegi megismerése, azok történeti alakulása, tanaik, kultuszuk és életgyakorlatuk, valamint e vallások történeti megragadása mind hitük, mind komplex megjelenési formájuk tekintetében.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Eliade, Mircea: Vallási hiedelmek és eszmék I-II-III, Budapest 1994 és későbbi kiadások Ajánlott (magyar nyelvű) irodalom: Goldziher Ignác, Az iszlám, Budapest 1980 Goldziher Ignác, Az iszlám kultúrája I-II., Budapest 1981 John L. Brockington, A szent fonál. A hinduizmus folytonossága és változatossága, Budapest, 2007 L. Sz. Vasziljev, Kultuszok, vallások és hagyományok Kínában, Budapest 1977 Daniel Sibony, A három monoteista vallás, Budapest 2002	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A teológus és vallástanár hallgatók vallástudományi horizontjának megnyitása a kereszténység és a kereszténységen kívüli vallások (a mai világvallások, a történelmileg letűnt vallások, a pseudovallások és a legújabb vallási mozgalmak) felé, a saját vallás elhelyezése a vallások univerzumában, a történeti módszer megismerése, a történetiség problematizálása, az értékítélet mentes leírás képességének elsajátítása, az érintett vallások történetének megismerése a kezdetektől a virágkorig és az élő vallások esetében a jelenkorig, e vallásokra való önálló reflektálás képessége – mindez az utolsó ötezer év legfontosabb történeti vallásainak megismerésén keresztül, elméleti igénnyel és gyakorlati felhasználhatósággal.	
Képesség: A hallgató legyen képes egy-egy vallást a maga történeti-kultúrtörténeti összefüggéseiben látni, az adott vallás sajátos kérdésvetéseit (kozmogónia, anthropológia, szótériológia stb.) s azokra kínált válaszait megérteni, e vallások belső változásait, irányzatait, szektáit ismerni. Fontos, hogy a vallástörténeti ismereteit készségszinten tudja kamatoztatni. Képesnek kell lennie a különböző vallások adekvát összehasonlítására úgy, hogy felelősséggel tudjon dönteni a saját vallása mellett.	
Attitűd: Igényre van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határa-	

it. Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Hubai Péter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Vallástörténet**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **6**

Tantárgyai: 1) **Vallástörténet I.** 2) **Vallástörténet II.**

Tantárgy neve: Vallástörténet II. (T219)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A vallástörténet a mi európai zsidó-keresztény kultúránk szempontjánól legfontosabb vallásainak (zsidó, keresztény, iszlám, hinduizmus, buddhizmus, kínai, óegyiptomi, mezopotámiai, görög-római stb.) lényegi megismerése, azok történeti alakulása, tanaik, kultuszuk és életgyakorlatuk, valamint e vallások történeti megragadása mind hitük, mind komplex megjelenési formájuk tekintetében.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Eliade, Mircea: Vallási hiedelmek és eszmék I-II-III, Budapest 1994 és későbbi kiadások Ajánlott (magyar nyelvű) irodalom: Goldziher Ignác, Az iszlám, Budapest 1980 Goldziher Ignác, Az iszlám kultúrája I-II., Budapest 1981 John L. Brockington, A szent fonál. A hinduizmus folytonossága és változatossága, Budapest, 2007 L. Sz. Vasziljev, Kultuszok, vallások és hagyományok Kínában, Budapest 1977 Daniel Sibony, A három monoteista vallás, Budapest 2002	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A teológus és vallástanár hallgatók vallástudományi horizontjának megnyitása a kereszténység és a kereszténységen kívüli vallások (a mai világvallások, a történelmileg letűnt vallások, a pseudovallások és a legújabb vallási mozgalmak) felé, a saját vallás elhelyezése a vallások univerzumában, a történeti módszer megismerése, a történetiség problematizálása, az értékítélet mentes leírás képességének elsajátítása, az érintett vallások történetének megismerése a kezdetektől a virágkorig és az élő vallások esetében a jelenkorig, e vallásokra való önálló reflektálás képessége – mindez az utolsó ötezer év legfontosabb történeti vallásainak megismerésén keresztül, elméleti igénnyel és gyakorlati felhasználhatósággal.	
Képesség: A hallgató legyen képes egy-egy vallást a maga történeti-kultúrtörténeti összefüggéseiben látni, az adott vallás sajátos kérdésvetéseit (kozmogónia, anthropológia, szótériológia stb.) s azokra kínált válaszait megérteni, e vallások belső változásait, irányzatait, szektáit ismerni. Fontos, hogy a vallástörténeti ismereteit készségszinten tudja kamatoztatni. Képesnek kell lennie a különböző vallások adekvát összehasonlítására úgy, hogy felelősséggel tudjon dönteni a saját vallása mellett.	
Attitűd: Igényre van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határa-	

it. Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Hubai Péter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Vallás és társadalom**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **11**

Tantárgyai: 1) **Társadalomtörténeti és szociológiai alapismeretek** 2) **Vallás- és egyházzsociológia** 3) **Vallás- és egyházpolitika** 4) **Egyházzsociológiai kutatászeminárium**

Tantárgy neve: Társadalomtörténeti és szociológiai alapismeretek (T223)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem. , óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A középiskolai történelemtanítás eseménytörténeti értelemben elégséges a teológiai tanulmányok megalapozásához (ahol nem, pl a reformáció története, zsidóságtörténet, vagy a Holokaszt története) azt a kurzusok pótolják. A modern magyar történelemre vonatkozó eseménytörténeti ismeretek szemléletformáló újragondolása mellett a társadalomtörténettel kapcsolatban nagyobb mennyiségű ismeretadásra illetve feldolgozásra is sor kerül – lényegében a társadalomtörténeti kézikönyvek közös feldolgozása segítségével. A kurzus második felében a szocializmus kori társadalomtörténet folytatásaként napjainkra vonatkozó társadalmi ismereteket dolgoz fel a kurzus, s ezen, mint példaanyagon végzi el a bevezetést a szociológiai módszereibe.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Bp., 2001. Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Bp., 2001. Giddens: Szociológia, Bp, 2008 Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába Osiris Kiadó, 2006	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A modern történelemtudásról szerzett középiskolai jellegű tudása szemléleti értelemben kritikai tudássá alakul át. Társadalomtörténeti tudása különösen egyes rétegekkel kapcsolatos ismeretei elmélyülnek. Egy középiskolában nem tanult tudományág a szociológiai alapjaiba bevezetést nyer.	
Képesség: Történettudományi szakszöveg értelmezésének képessége nő. Szociológiai szakszöveg értelmezésének képessége megjelenik. Történeti források (elsősorban újságcikkek) elemzésének képessége nő.	
Attitűd: Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határait. Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	

Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter Tibor
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Vallás és társadalom**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **11**

Tantárgyai: 1) **Társadalomtörténeti és szociológiai alapismeretek** 2) **Vallás- és egyházzsociológia** 3) **Vallás- és egyházpolitika** 4) **Egyházzsociológiai kutatászeminárium**

Tantárgy neve: Vallás- és egyházzsociológia (T224)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Társadalomtörténet és szociológiai alapismeretek (T223)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus tárgya annak megismertetése, hogy a szociológiai megközelítésmód miben különbözik a vallások és egyházak történetének, jelenének megközelítésmódjától. A kurzus egyik felében elsősorban a két kézikönyv párhuzamos olvasása segítségével sor kerül a vallások szociológiai értelemezésének eleméleteinek megértésére. A kurzus második felében konkrét magyarországi egyház és vallásszociológiai elemzések megismerésére, megvitatására kerül sor	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Giddens: A vallás: In: Giddens Szociológia, Több izben az 1995 s kiadásban: 435-464.p. Szociológiai Lexikon (Bp, Corvina, 1998): tudásszociológia, vallásszociológia, új vallási mozgalmak, karizma, társadalmi szimbólum, prófétizmus, egyház és szekta, szekularizáció, áldozat, beavatás, bo-szorkányság, kultusz, mágia, messianizmus, rítus, tabu, ünnep címszavak Hamilton: Vallás ember társadalom, Adu Bp 1998, Józsa László: Pierre Bourdieu és a vallási mező. Korunk, Kolozsvár, 1980, 11. sz., 721-725. old Tomka Miklós : A magyar vallási helyzet öt dimenziója. = Magyar Tudomány 1999/5.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A vallás társadalmi jelenségeről szerzett korábbi tudása szemléleti értelemben kritikai tudássá alakul át. A vallás és egyház társadalmi jelenségeiről részletesebb tudást szerez. Képesség: Vallási és egyházi természetű források szociológus elemzésének képességét elsajátítja. Szakszociológiai szövegek értelmezésének képességét elsajátítja. Attitűd: Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határa-it. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter Tibor	

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Vallás és társadalom**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **11**

Tantárgyai: 1) **Társadalomtörténeti és szociológiai alapismeretek** 2) **Vallás- és egyházzsociológia** 3) **Vallás- és egyházpolitika** 4) **Egyházzsociológiai kutatászeminárium**

Tantárgy neve: Vallás- és egyházpolitika (T225)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : szem., óraszám a: 24 az adott félévben , (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: Társadalomtörténet és szociológiai alapismeretek (T223)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus tárgya annak megismertetése, hogy a politikatudományi megközelítésmód miben különbözik a vallások és egyházak történetének, jelenének megközelítésmódjától. A kurzus egyik felében elsősorban állam és egyház kapcsolatrendszer történeti és kortárs helyzetének elemzésére kerül sor. A kurzus második felében részben a konkrét magyarországi egyház és valláspolitikai helyzetről olvasnak cikkeket és tanulmányokat, ezek megvitatására kerül sor	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
BALOGH MARGIT–GERGELY JENŐ: Egyházak az újkori Magyarországon 1790–1992 KRONOLÓGIA Budapest 1993 277-402 Nagy Péter Tibor: Járszalag és aréna, Bp 2000 Nagy Péter Tibor (szerk) : Szöveggyűjtemény az egyházpolitika tanulmányozásához sajtó alatt, 240.p.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Az egyházak és vallások politikai jelenségéről szerzett korábbi tudása szemléleti értelemben kritikai tudássá alakul át. A vallás és egyház mai magyar társadalmi jelenségeiről részletesebb tudást szerez. Képesség: Vallási és egyházi természetű források politológiai elemzésének képességét elsajátítja. Politikai szakszövegek értelmezésének képességét elsajátítja. Attitűd: Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határait. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter Tibor	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Vallás és társadalom

Kredittartománya (max. 12 kr.): 11

Tantárgyai: 1) Társadalomtörténeti és szociológiai alapismeretek 2) Vallás- és egyházzociológia 3) Vallás- és egyházpolitika 4) Egyházzociológiai kutatószeminárium

Tantárgy neve: Egyházzociológiai kutatószeminárium (T226)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: szemináriumi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Az egyházzociológiai kutatószeminárium célja, hogy a hallgató gyakorolja, hogyan figyelhető meg, hogyan elemezhető valamely konkrét vallási közösség, illetve a hallgató gyakorolja, hogyan figyelhető meg, hogyan elemezhető valamely konkrét nem vallási közösség, vallásossági illetve felekezeti összetétele.</p> <p>A „megfigyelt vallási közösség” lehet bármely a hallgató környezetében elérhető, kikérdezhető tagokból álló vallási közösség, lehet bármely részvétellel megfigyelhető vallási szertartás tagjainak viselkedése, lehet bármely szisztematikusan megfigyelt vallási témájú vagy felekezethez kötődő sajtótermék, tv-vagy rádióadás, internetes portál elemzése.</p> <p>A „vallási felekezeti összetétel szempontjából elemzett csoport” lehet bármely a hallgató környezetében elérhető, felekezeti hovatartozásukról kikérdezhető tagokból álló foglalkozási vagy lakóhelyi csoport, lehet bármely szisztematikusan megfigyelt sajtótermék, tv-vagy rádióadás, internetes portál, film vagy regény elemzése – a vallásra, szekularizációra, vallásellenességre, felekezetségre utaló elemek előfordulása szempontjából. Az elemzés tárgya lehet 1948 előtti (felekezeti adatokat tartalmazó) anyakönyvek, adattárak elemzése felekezeti összetétel szempontjából, lehet mások – KSH, TÁRKI adatbank – korábban elkészített adatbázis elemzése.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Davie, Grace (2010): A vallás szociológiája. Pannonhalma: Bencés Kiadó Hamilton, Malcolm B. (1998): Vallás, ember, társadalom. Budapest: AduPrint Török Péter (2004): Magyarországi vallási kalauz 2004. Budapest: Akadémiai Kiadó. Bögre Zsuzsa-Kamarás István (2013): Vallásszociológia, Luther kiadó, Budapest Tomka Miklós: A vallásszociológia új útjai http://www.c3.hu/scripta/scripta0/replika/2122/tomka.htm Nagy Péter Tibor: Járszalag és aréna: Egyház és állam az oktatáspolitikai erőterében a 19. és 20. századi Magyarországon / http://mek.oszk.hu/13400/13461/	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

Tudás:

Ismeri a teológia és a vallástudomány, valamint a vallásszociológia találkozási pontjait.

Képesség:

Problémameghatározás, koncepcionálás, kutatástervezés, erőforrásigénytervezés, interperszonális kommunikáció, adatbázisépítés, statisztikai elemzés.

Attitűd:

Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni a határait. Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Nagy Péter Tibor

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia alapjai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **A rendszeres teológia módszerei** 2) **A rendszeres teológia forrásai** 3) **Dogmatika I.** 4) **Dogmatika II.**

Tantárgy neve: A rendszeres teológia módszerei (T302)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus a rendszeres teológiai gondolkodás alapjaiba vezet be. Foglalkozunk a teológiával, mint „kérdező hittel”, az általános és különleges kinyilatkoztatással, a Szentírás tekintélyének értelmezési lehetőségeivel. A tanultakat a négy evangélium szövegének értelmezése során gyakoroljuk és mélyítjük el, valamint a kortárs egyházi élet jelenségeit vizsgáljuk meg az elsajátított módszertan szerint.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ajánlott irodalom: Huber, Wolfgang szerk.: Milyen a jó teológia? A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest, 2006. ISBN: 963-558-049-5 Migliore, Daniel L.: Faith Seeking Understanding. An Introduction to Christian Theology. Eerdmans, Grand Rapids, Michigan, 2014. (harmadik kiadás) ISBN: 978-0-8028-7185-5; 1-65 o. Schweitzer, Eduard: Teológiai bevezetés az Újszövetségbe. Kálvin Kiadó, Budapest, 2004. ISBN 963300977-4 Werbick, Jürgen: Prolegomena. In: Schneider, Theodor szerk.: A dogmatika kézikönyve. Vol. 1. Vigilia Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. 1-52. o.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a rendszeres teológia legfontosabb módszereit, képes azt bibliai szövegek és kortárs gondolatmenetek értelmezésében is alkalmazni.	
Képesség: Képes az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére.	
Attitűd: Magatartása nyitott és empatikus. Igénye van az önismeretre. Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Csepregi András	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia alapjai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **A rendszeres teológia módszerei** 2) **A rendszeres teológia forrásai** 3) **Dogmatika I.** 4) **Dogmatika II.**

Tantárgy neve: A rendszeres teológia forrásai (T303)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak., óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemző	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : félévközi beszámolók	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a rendszeres teológia néhány klasszikus és modern forrásával ismerkedünk meg. A feldolgozás során igyekszünk azonosítani a szerző szempontjait és módszereit, valamint keressük a források szövegeinek értelmezésének mai lehetőségeit és korlátait. Kísérletet teszünk arra is, hogy az források szöveg témájáról a saját hangunkon és a saját környezetünk számára is beszéljünk.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
A feldolgozandó szövegek köre alkalomról alkalomra változik. Egy lehetséges példa: Luther Márton a keresztségről, az oltáriszentségről és a gyónásról a Nagykátéban. In: Luther Márton négy hitvallása. A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1983. ISBN: 963-7020-39x; 231-266 o. Melancthon, Philipp a megigazulásról. az Agostai Hitvallás védőiratában. In: A Magyarországi Evangélikus Egyház hitvallási iratai Vol. 3. Luther Kiadó, Budapest, 2017. ISBN: 978-963-380-116-1; 33-130 o. Lewis, C. S: Keresztény vagyok! Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest, 1988. ISBN: 963-360-380-3 Küng, Hans: Credo. Hiszek. Az Apostoli Hitvallás magyarázata kortársaknak. Fordította Tekus Ottó. A Fordító kiadása, Győr, 1997. ISBN: 963-550-204-4 Huber, Wolfgang: Az egyház a korszakváltás idején. A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest, 2002. ISBN: 963-300-927-8	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, <i>képesség</i> stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a rendszeres teológia legfontosabb módszereit, képes azt bibliai szövegek és kortárs gondolatmenetek értelmezésében is alkalmazni. Képesség: Képes az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére. Attitűd: Magatartása nyitott és empatikus. Igénye van az önismeretre. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára.	
Tantárgy felelőse: Dr. Csepregi András	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia alapjai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **A rendszeres teológia módszerei** 2) **A rendszeres teológia forrásai** 3) **Dogmatika I.** 4) **Dogmatika II.**

Tantárgy neve: Dogmatika I. (T306)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: angol Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a dogmatika következő témáival ismerkedünk meg: a Szentháromság; a teremtés; a bűn és a gondviselés; az istenképi emberiség; Jézus Krisztus személye és műve; Krisztus megvállása különféle kontextusokban.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ajánlott: Schneider, Theodor szerk: A dogmatika kézikönyve. Vol. 1. Vigilia Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. Vol. 2. Vigilia Kiadó, Budapest, 1997. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. Migliore, Daniel L.: Faith Seeking Understanding. An Introduction to Christian Theology. Eerdmans, Grand Rapids, Michigan, 2014. (harmadik kiadás) ISBN: 978-0-8028-7185-5; 66-231 o. Nagy Gyula: Az egyház tanítása. Evangélikus dogmatika I. A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 2000. ISBN: 963-7470-59-x Török István: Dogmatika. Free University Press, Amsterdam, 1985. ISBN: 90-6256-356-2 Tillich, Paul: Rendszeres teológia. Osiris Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-37190-1 Niebuhr, H. Richard: Krisztus és kultúra. Harmat Kiadó – Sárospataki Keresztyén Filozófiaintézet, Budapest-Sárospatak, 2006. ISBN: 963-9564-65-6.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának legfontosabb kérdéskörében.	
Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására, hatékony kommunikációjára, mind szakmai környezetben, mind a közélet szélesebb köreiben. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes egy életen át tanulni.	
Attitűd: Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni képességeit, és megismerni, munkája során számotartani határait. Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Csepregi András	

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia alapjai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **A rendszeres teológia módszerei** 2) **A rendszeres teológia forrásai** 3) **Dogmatika I.** 4) **Dogmatika II.**

Tantárgy neve: Dogmatika II. (T307)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea., óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : angol) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a dogmatika következő témáival ismerkedünk meg: a Szentlélek és a keresztény élet; az egyház; az igehirdetés, a szentségek és a szolgálat; Jézus Krisztus és a vallási pluralizmus; a keresztény reménység.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ajánlott: Schneider, Theodor szerk: A dogmatika kézikönyve. Vol. 1. Vigilia Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. Vol. 2. Vigilia Kiadó, Budapest, 1997. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. Migliore, Daniel L.: Faith Seeking Understanding. An Introduction to Christian Theology. Eerdmans, Grand Rapids, Michigan, 2014. (harmadik kiadás) ISBN: 978-0-8028-7185-5; 232-373 o. Török István: Dogmatika. Free University Press, Amsterdam, 1985. ISBN: 90-6256-356-2 Tillich, Paul: Rendszeres teológia. Osiris Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-37190-1	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának legfontosabb kérdésköreiben. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására, hatékony kommunikációjára, mind szakmai környezetben, mind a közélet szélesebb köreiben. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni képességeit, és megismerni, munkája során számotartani határait. Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Csepregi András	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia távlatai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **11**

Tantárgyai: 1) **A reformáció teológiája** 2) **Kortárs krisztológiai és szoteriológiai kísérletek** 3) **Politikai teológia** 4) **Rendszeres teológiai kutató szeminárium**

Tantárgy neve: A reformáció teológiája (T308)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja : koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: Dogmatika I. (T306), Dogmatika II. (T307)	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<ul style="list-style-type: none">- Luther teológiájának kulcsfogalmi és társadalmi hatása- Kálvin teológiájának kulcsfogalmi és társadalmi hatása- Wesley teológiájának kulcsfogalmi és társadalmi hatása	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Graham Tomlin: Luther és kora. Scolar Kiadó, Budapest, 2003. ISBN 963-9193-96-8. Pröhle Károly ford.: Luther Márton négy hitvallása. A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, Budapest, 1983. ISBN 963 7020 39x Alister E. McGrath: Kálvin. Osiris Kiadó, Budapest, 1996. ISBN 963 379 137 5 Kálvin János: Tanítás a keresztyén vallásra. A Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1986. ISBN 963 300 231 1 Richard P. Heitzenrater: Wesley és az úgynevezett metodisták. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5446-16-0	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás : Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának a legfontosabb kérdésköreiben. Képesség : Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére, elméletek továbbfejlesztésére. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására, hatékony kommunikációjára, mind szakmai környezetben, mind a közélet szélesebb köreiben. Képes tudományos munkája során más teológusokkal és rokon tudományok művelőivel együttműködni. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes egy életen át tanulni. Attitűd : Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számontartani a határait. Autonómia és felelősség : Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse : Dr. Csepregi András	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) :	

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia távlatai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **11**

Tantárgyai: 1) **A reformáció teológiája** 2) **Kortárs krisztológiai és szoteriológiai kísérletek** 3) **Politikai teológia** 4) **Rendszeres teológiai kutató szeminárium**

Tantárgy neve: Kortárs krisztológiai és szoteriológiai kísérletek (T310)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak., óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : angol) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : félévközi dolgozatok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: Dogmatika I. (T306); Dogmatika II. (T307)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során azokkal a kortárs krisztológiai és szoteriológiai kísérletekkel ismerkedünk, amelyek alternatívát jelenthetnek a klasszikus megoldásokhoz képest.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ajánlott: Schneider, Theodor szerk: A dogmatika kézikönyve. Vol. 1. Vigilia Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. Vol. 2. Vigilia Kiadó, Budapest, 1997. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. Migliore, Daniel L.: Faith Seeking Understanding. An Introduction to Christian Theology. Eerdmans, Grand Rapids, Michigan, 2014. (harmadik kiadás) ISBN: 978-0-8028-7185-5 Szathmáry Sándor: Szoteriológia. A Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 2003. ISBN: 963-8360-51-8 Pannenber, Wolfhart: Rendszeres teológia. Vol. 2. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 963-389-847-1 Baker, Mark D. és Green, Joel.B.: Recovering the Scandal of the Cross. Atonement in New Testament and Contemporary Contexts. InterVarsity Press, Illinois, 2000. ISBN: 978-0-8308-1571-5	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait. Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának legfontosabb kérdéskörében.	
Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes egy életen át tanulni.	
Attitűd: Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni képességeit, és megismerni, munkája során számotartani határait. Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Csepregi András	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia távlatai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **11**

Tantárgyai: 1) **A reformáció teológiája** 2) **Kortárs krisztológiai és szoteriológiai kísérletek** 3) **Politikai teológia** 4) **Rendszeres teológiai kutató szeminárium**

Tantárgy neve: Politikai teológia (T311)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : szem. és óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : félévközi dolgozatok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek: Dogmatika I. (T306), Dogmatika II. (T307)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<ul style="list-style-type: none">- Carl Schmitt „politikai teológiája”- a „politikai teológia” fogalma Jan Assman munkásságában- Johann Baptist Metz „új politikai teológiája”- Dorothea Sölle „politikai teológiája”- Bibó István „politikai teológiája”	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Carl Schmitt: Politikai teológia. ELTE Állam- és Jogtudományi Kar. Budapest, 1992. ISBN 963-462-769-2 Johann Baptist Metz: Az új politikai teológia alapkérdései. L' Harmattan, Budapest, 2004. ISBN 963 9457 62 0 Johann Baptist Metz: Memoria passionis. Vigilia Kiadó, Budapest, 2008. ISBN 978 963 7964 98 5 Jan Assman: Uralom és üdvösség. Politikai teológia az ókori Egyiptomban, Izraelben és Európában. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest, 2008, ISBN 978 963 9777 00 2	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának a legfontosabb kérdésköreiben. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes a tapasztalat alapján az elmélet szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére, elméletek továbbfejlesztésére. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására, hatékony kommunikációjára, mind szakmai környezetben, mind a közélet szélesebb köreiben. Képes tudományos munkája során más teológusokkal és rokon tudományok művelőivel együttműködni. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számontartani a határait. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Csepregi András	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **A rendszeres teológia távlatai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **11**

Tantárgyai: 1) **A reformáció teológiája** 2) **Kortárs krisztológiai és szoteriológiai kísérletek** 3) **Politikai teológia** 4) **Rendszeres teológiai kutató szeminárium**

Tantárgy neve: Rendszeres teológiai kutató szeminárium (T309)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³:50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : szem., óraszám a: 24 az adott félévben , (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : angol) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy, szemináriumi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Dogmatika I. (T306); Dogmatika II. (T307)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szeminárium során a hallgatók szabadon választott rendszeres teológiai témát dolgoznak fel, amely a Dogmatika I. és Dogmatika II. kurzusok bármely területéről származhat.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Ajánlott: Schneider, Theodor szerk: A dogmatika kézikönyve. Vol. 1. Vigilia Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-7964-25-8- Ö. Vol. 2. Vigilia Kiadó, Budapest, 1997. ISBN: 963-7964-25-8-Ö. Migliore, Daniel L.: Faith Seeking Understanding. An Introduction to Christian Theology. Eerdmans, Grand Rapids, Michigan, 2014. (harmadik kiadás) ISBN: 978-0-8028-7185-5 Szathmáry Sándor: Szótériológia. A Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 2003. ISBN: 963-8360-51-8 Pannenberg, Wolfhart: Rendszeres teológia. Vol. 2. Osiris Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 963-389-847-1 Török István: Dogmatika. Free University Press, Amsterdam, 1985. ISBN: 90-6256-356-2 Tillich, Paul: Rendszeres teológia. Osiris Kiadó, Budapest, 1996. ISBN: 963-37190-1	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának a legfontosabb kérdésköreiben.	
Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes a tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdések megfogalmazására, érvelések megfogalmazására és ellenőrzésére, elméletek továbbfejlesztésére. Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Képes tudományos munkája során más teológusokkal és rokon tudományok művelőivel együttműködni. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes egy életen át tanulni.	
Attitűd: Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számontartani a határait.	
Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Csepregi András	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Vallásfilozófia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**

Tantárgyai: 1) **Filozófiai proszeminárium** 2) **Vallásfilozófia I.** 3) **Vallásfilozófia II.**

Tantárgy neve: Filozófiai proszeminárium (T301)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus alapvető készségek elsajátításában és gyakorlásában nyújt elméleti és gyakorlati segítséget: szakszövegolvasás és -értelmezés, tudományos munkák előkészítése, előadás tartása és különböző műfajú tudományos szövegek írása, érvelési technikák elsajátítása, retorika.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Platón dialógusai: Állam VII. könyv, Phaidrosz, (az Atlantisz Kiadónál megjelent kötetek ajánlottak: Állam, 2014 [ISBN 9789639777231], Phaidrosz, 2005 [ISBN 9789639165809] Ajánlott: Bognár László-Forrai Gábor: Esszéírás és informális logika http://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/index.html Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot? (több kiadásban)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Néhány alapvető fontosságú filozófiai szöveg ismerete. Filozófiai érvtípusok, klasszikus retorika ismerete. Képesség: Tudományos írásmód, esszéírás alapjai. Filozófiai módszertani alapok. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Blandl Borbála	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Vallásfilozófia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**

Tantárgyai: 1) **Filozófiai proszeminárium** 2) **Vallásfilozófia I.** 3) **Vallásfilozófia II.**

Tantárgy neve: Vallásfilozófia I. (T304)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 30 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: német, angol) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Hit és tudás (klasszikus alapszövegek és kurrens viták) A félév során megkíséreljük tisztázni a vallásfilozófia fogalmát, viszonyát a teológiához, a metafizikához és a vallástudományhoz, megismerkedünk a vallásfilozófia néhány fontos szerzőjével és szövegével, valamint röviden áttekintjük az alapvető vallásfilozófiai kérdéseket és az azokra adható lehetséges válaszokat. A félévi időkeret természetesen csupán a problémák vázlatos áttekintését teszi lehetővé.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Canterbury Szent Anzelm: Proslogion. Budapest, MTA Filozófiai Intézet, 1992. [ISBN 9637065148], 2. fejezet Kant: A tiszta ész ideálja. In: Kant: A tiszta ész kritikája. Budapest, Atlantisz, 2009. [ISBN 9789639165717] 464-515. p. Kant: Függelék a transzcendentális dialektikához. In: Kant: A tiszta ész kritikája. Budapest, Atlantisz, 2009. [ISBN 9789639165717] 516-558. p. Hegel: Vallásfilozófiai előadások. Budapest, Atlantisz, 2000. [ISBN 9639165441] (Bevezetés, A vallás fogalma, A kiteljesedett vallás) Feuerbach: A kereszténység lényege. Budapest, Akadémiai, 1983. [ISBN 9630533413] (részletek) Schleiermacher: A vallásról. Budapest, Osiris, 2000. [ISBN 9633797632] Kierkegaard: Félelem és reszketés. Budapest, Európa, 1986. [ISBN 9630738031]	
Ajánlott: Brian Davies: Bevezetés a vallásfilozófiába. Budapest, Kossuth, 1999. [ISBN 9630941163] Lessing: Az emberi nem nevelése. Ford. Boros Gábor. Magyar Filozófiai Szemle, (36) 1992. 5-6., 986-1012. p. Kant: A vallás a pusztaság ész határain belül. In: Kant: A vallás a pusztaság ész határain belül és más írások. Budapest, Gondolat, 1974. [ISBN 9632800621] http://mek.oszk.hu/06600/06616/06616.pdf Fichte: Minden kinyilatkoztatás kritikájának kísérlete. Budapest, L'Harmattan, 2003 [ISBN 9638616938] Feuerbach: A hegeli filozófia kritikájához. In: Feuerbach: Filozófiai kritikák és alapelvek. Budapest, Magyar Helikon, 1978., 89-158. p. [ISBN 9632074041] Swinburne, Richard: Van Isten? Budapest, Kossuth, 1998. [ISBN 9630939932] Plantinga, Alvin: Where the Conflict Really Lies: Science, Religion, and Naturalism. Oxford University Press, 2011. [ISBN 0199812098] Wolfhart Pannenberg: Teológia és filozófia - A két tudomány viszonya és közös története. Budapest, L'Harmattan, 2009 [ISBN 9789639457614]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

Tudás:

Alapvető fontosságú klasszikus vallásfilozófiai szövegek ismerete, elemzése. A vallásfilozófia nagy témáinak megismerése, kritikai tárgyalása.

Képesség:

Magas szintű filozófiai elemzés módszerének elsajátítása, gyakorlata. A filozófiai gondolkodáshoz elengedhetetlenül szükséges történeti tudásanyag önálló kezelésének, értékelésének képessége. Igény esetén idegennyelvű kortárs szakirodalom olvasása.

Attitűd:

Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Blandl Borbála

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Gáspár Csaba László

Az ismeretkör: **Vallásfilozófia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**

Tantárgyai: 1) **Filozófiai prozeminárium** 2) **Vallásfilozófia I.** 3) **Vallásfilozófia II.**

Tantárgy neve: Vallásfilozófia II. (T305)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea., óraszám a: 24 az adott félévben , (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : német, angol) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A Vallásfilozófia kurzus második félévében az előző félévben főképp szisztematikus-filozófiai problémák huszadik századi (és inkább „kontinentális”, am.: nem annyira a nyelvi elemzést előtérbe helyező) megoldási kísérleteit vizsgáljuk. A fő kérdés továbbra is: hogyan lehetséges a vallási kérdések filozófiai vizsgálata?	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Wolfhart Pannenberg: Teológia és filozófia - A két tudomány viszonya és közös története. Budapest, L'Harmattan, 2009 [ISBN 9789639457614] Martin Heidegger: A metafizika alapfogalmai. Budapest, Osiris, 2004. III. fejezet: A világra, végességre, elszigeteltségre vonatkozó átfogó kérdés metafizikaként való jellemzésének igazolása. A „metafizika” szó eredete és története, 49-90. p. [ISBN 963389607X] Karl Rahner: Az Ige hallgatója. Budapest, Gondolat, 1991. [ISBN 9632826159] Emmanuel Levinas: Isten és a filozófia. In: Levinas: Nyelv és közelség. Pécs, Jelenkor/Tanulmány, 1997. [ISBN 9636760829], 141–164. p.	
Ajánlott: Franz Rosenzweig: Ateista teológia. In: Nem hang és füst a név. Budapest, Holnap, 1990., 24-43. p. [ISBN: 9633450241] Paul Tillich: Létbátorság. Teológiai Irodalmi Egyesület, 2000. [ISBN 9630394960] Benjamin Pollock: Franz Rosenzweig and the Systematic Task of Philosophy. CUP, 2009. Tengelyi László: A harmadik transzcendentális alakja In: uő: Tapasztalat és kifejezés, Budapest, Atlantisz, 2007 [ISBN 9789639165984], 237-251. p.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Alapvető fontosságú XX. századi vallásfilozófiai szövegek ismerete, elemzése. A vallásfilozófia nagy témáinak megismerése, kritikai tárgyalása.	
Képesség: Magas szintű filozófiai elemzés módszerének elsajátítása, gyakorlata. A filozófiai gondolkodáshoz elengedhetetlenül szükséges történeti tudásanyag önálló kezelésének, értékelésének képessége. Igény esetén idegennyelvű kortárs szakirodalom olvasása.	
Attitűd: Pontos és megbízható.	
Autonómia és felelősség:	

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Blandl Borbála

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Gáspár Csaba László

Az ismeretkör: **Filozófia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Filozófiatörténet I.** 2) **Filozófiatörténet II.** 3) **Hermeneutika** 4) **Kortárs filozófiai problémák**

Tantárgy neve: Filozófiatörténet I. (T312)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea., óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll., házi dolgozat, könyvrecenzió Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus a felvilágosodás túlzó racionalizmusának ellenhatásaként is felfogható filozófiai vizsgálódás azon gondolkodóit tárgyalja, akik a vallás és a teológia szempontjából is rendkívül jelentősek, elsősorban Kierkegaard-t és Nietzsche-t.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Kierkegaard, Søren: <i>A szorongás fogalma</i> . (Ford. Rácz Péter) Göncöl Kiadó, 1993. [ISBN 963 7875 55 7] Kierkegaard, Søren: <i>Félelem és reszketés</i> . (Ford. Rácz Péter) Európa Könyvkiadó, 1986. [ISBN 9630738031] Nietzsche, Friedrich: <i>Túl jón és rosszon</i> . [»Matúra - bölcelet« 4.] (Ford. és kommentálta Tatár György). Ikon, 1995. [ISBN 963-16-2696-2] http://mek.oszk.hu/04800/04812/04812.htm Nietzsche, Friedrich: <i>Vidám tudomány</i> . (Ford. Romhányi Török Gábor) Holnap Kiadó, 1997. [ISBN 963-9441-55-4] Nietzsche, Friedrich: <i>A történelem hasznáról és káráról</i> . (Ford. Tatár György) [»Hermész Könyvek«] Akadémia Kiadó, Bp., 1989. [ISBN 963-05-6855-1]	
Ajánlott: Kierkegaard, Søren: <i>Filozófiai morzsák</i> . (Ford. Hidas Zoltán) Göncöl Kiadó, 1997. [ISBN 963 7875 89 1] Nietzsche, Friedrich: <i>A történelem hasznáról és káráról</i> . (Ford. Tatár György) [»Hermész Könyvek«] Akadémia Kiadó, Bp., 1989. [ISBN 963-05-6855-1] Nietzsche, Friedrich: <i>Így szólott Zarathustra</i> . Könyv mindenkinek és senkinek. (Ford. Kurdi Imre). Osiris Kiadó, Bp., 2000. [ISBN 963-379-762-4] Schopenhauer, Artur: <i>A világ mint akarat és képzet</i> . (Ford. Tandori Ágnes, Tandori Dezső) Európa Könyvkiadó, Bp., 1991. [ISBN 963-07-5336-7] Schleiermacher, F. D. E.: <i>A vallásról</i> . Beszédek a vallást megvető művelt közönséghez. (Ford. Gál Zoltán) [»Osiris Könyvtár« — Filozófia] Osiris Kiadó, Bp., 1998. [ISBN 963-379-763-2]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Alapvető fontosságú filozófiai szövegek ismerete, elemzése. A XIX. századi, a vallás tematikájára nézve	

releváns filozófiai iskolák ismerete.

Képesség:

Magas szintű filozófiai elemzés módszerének elsajátítása, gyakorlata. A filozófiai gondolkodáshoz elengedhetetlenül szükséges történeti tudásanyag önálló kezelésének, értékelésének képessége.

Attitűd:

Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Gáspár Csaba László

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Blandl Borbála

Az ismeretkör: **Filozófia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Filozófiatörténet I.** 2) **Filozófiatörténet II.** 3) **Hermeneutika** 4) **Kortárs filozófiai problémák**

Tantárgy neve: Filozófiatörténet II. (T313)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : ea., óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A félév során megismerkedünk a kortárs filozófiai irányzatok megértéséhez szükséges alapokkal a klasszikusnak számító szövegek elemzésén keresztül. Az elemzett és ismertett szövegek közös értelmezése során átfogó képet szerezhethetünk az egyik legnagyobb hatású irányzat, a fenomenológia fő törekvéseivel és az arra adott filozófiai válaszokkal, a filozófia transzcendentális, ontológiai, nyelvi és egzisztenciális fordulatainak különböző változataival.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Husserl: A filozófia mint szigorú tudomány. Budapest, Kossuth, 2014 [ISBN 9789630964647] (Más kiadás is megfelel) Heidegger: Lét és idő. Budapest, Osiris, 2004 [ISBN 9633896096] Bevezetés. I. A lét értelmére irányuló kérdés felvetése. 1. A létkérdés szükségessége, struktúrája és elsőbbsége; 2. A létre irányuló kérdés kidolgozásának kettős feladata. A vizsgálat módszere és vázlata. Rudolf Carnap: A metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén keresztül. In: A bécsi kör filozófiája, Budapest, Gondolat, 1972 [ISBN nélkül] 61-92. p. (Más kiadás is megfelel) Wittgenstein: Filozófiai vizsgálódások. Budapest, Atlantisz, 1992 [ISBN 9637978097] (részletek) Sartre: A lét és a semmi. Budapest, L'Harmattan, 2006 [ISBN 9637343466]; A lét nyomában (Bevezetés); I. A semmi problémája (9-111. p.) Gadamer: Igazság és módszer. Budapest, Osiris, 2003 [ISBN 9633892139]; Harmadik rész: A hermeneutika ontológiai fordulata a nyelv vezérfonalát követve (425-449. p.) Habermas: A metafizika utáni gondolkodás motívumai. In: Jürgen Habermas/Jean-François Lyotard/Richard Rorty: A posztmodern állapot, Budapest, Századvég-Gond, 1993 [ISBN 9638384190], 179-212. p.	
Ajánlott: Boros Gábor (szerk.): Filozófia. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2007. [IX. 20. századi kontinentális filozófia, 955-1064. p.; X. Analitikus filozófia, 1065-1145] [ISBN 9789630584869] Olay Csaba, Ullmann Tamás: Kontinentális filozófia a XX. században. Budapest, L'Harmattan, 2011 [ISBN 9789632364063] Tengelyi László: Élettörténet és sorsesemény. Budapest, Atlantisz, 1998 [ISBN 9639165077]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Alapvető fontosságú filozófiai szövegek ismerete, elemzése. A XX. századi és kortárs filozófiai irányzatok feltérképezése.	

Képesség:

Magas szintű filozófiai elemzés módszerének elsajátítása, gyakorlata. A filozófiai gondolkodáshoz elengedhetetlenül szükséges történeti tudásanyag önálló kezelésének, értékelésének képessége. Igény esetén idegennyelvű kortárs szakirodalom olvasása.

Attitűd:

Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Blandl Borbála

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Gáspár Csaba László

Az ismeretkör: **Filozófia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Filozófiatörténet I.** 2) **Filozófiatörténet II.** 3) **Hermeneutika** 4) **Kortárs filozófiai problémák**

Tantárgy neve: Hermeneutika (T314)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak., óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj., házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A félév során a XX. századi filozófiai hermeneutika kialakulásával, legfontosabb állításaival, irányzataival és módszereivel ismerkedünk meg.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Heidegger: Lét és idő. Budapest, Osiris, 2004 [ISBN 9633896096] Bevezetés. I. A lét értelmére irányuló kérdés felvetése. 1. A létkérdés szükségessége, struktúrája és elsőbbsége; 2. A létre irányuló kérdés kidolgozásának kettős feladata. A vizsgálat módszere és vázlata. Hans-Georg Gadamer: Igazság és módszer. Budapest, Osiris, 2003 [ISBN 9789633892138] (más kiadás is megfelel); I/II. A műalkotás ontológiája és ennek hermeneutikai jelentősége; II/II. A hermeneutikai tapasztalat elméletének alapvonalai (133-201; 299-410. p.) Ajánlott: Boros Gábor (szerk.): Filozófia. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2007. [IX. 20. századi kontinentális filozófia, 955-1064. p. Paul Ricoeur: Fenomenológia és hermeneutika. Budapest, 1997 [ISBN 9630938871, 6-58. p.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Alapvető fontosságú filozófiai szövegek ismerete, elemzése. A XX. századi és kortárs filozófiai irányzatok feltérképezése. Képesség: Magas szintű filozófiai elemzés módszerének elsajátítása, gyakorlata. A filozófiai gondolkodáshoz elengedhetetlenül szükséges történeti tudásanyag önálló kezelésének, értékelésének képessége. Igény esetén idegennyelvű kortárs szakirodalom olvasása. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Gáspár Csaba László	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Blandl Borbála	

Az ismeretkör: **Filozófia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Filozófiatörténet I.** 2) **Filozófiatörténet II.** 3) **Hermeneutika** 4) **Kortárs filozófiai problémák**

Tantárgy neve: Kortárs filozófiai problémák (T315)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben , (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 6. félév	
Előtanulmányi feltételek:---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja kettős: egyrészt rövid áttekintést nyújt a kortárs filozófia jelen állásáról, legfontosabb képviselőiről és irányzatairól (kritikai filozófia, posztstrukturalizmus, posztmodern: Habermas, Apel, Foucault, Derrida, Levinas, Lyotard, Baudrillard, Rorty, de említést teszünk olyan szerzőkről is, mint Sloterdijk, Žižek és a lacanizmus, Agamben, Serres és Bruno Latour). Az elméleti alapok és az álláspontok rövid áttekintése után a filozófia egyes aktuális problémákra adott válaszait tárgyaljuk (filozófiai antropológia, ezen belül is a feminizmus álláspontja(i); racionális etika, cselekvésemleletek (Rawls, Habermas, Apel), érvek a humanizmus mellett; bioetika. Mivel a kurzus tématerülete rendkívül tág, minden hallgatónak lehetősége lesz (akár tanári vezetéssel) a félév közepéig kiválasztani egy öt érdeklő problémakört, amelyet akár órai referátum, akár szemináriumi dolgozat formájában vitára bocsáthat.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: J. Habermas: A polgári nyilvánosság típusának propedeutikai elhatárolása. In: Uő.:A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása, Századvég–Gondolat, Budapest, 1993, 9–43. o. [ISBN: 9638384026, más kiadás is megfelel] Foucault: Elmebetegség és pszichológia. In: Elmebetegség és pszichológia. A klinikai orvoslás születése. Corvina, Budapest, 2000, 9–90. o. Lyotard: A posztmodern állapot. In: Habermas/Lyotard/Rorty: A posztmodern állapot. Századvég–Gond, Budapest, 1993, 7–145.o. [ISBN: 963-8384-19-0] Judith Butler: Jelentős testek. In: Bókay Antal et al. (szerk.): A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. A posztstrukturalizmustól a posztkolonialitásig. Osiris, Budapest, 2002, 538–559. o	
Ajánlott irodalom: Boros Gábor (szerk.): Filozófia. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2007. [IX. 20. századi kontinentális filozófia, 955-1064. o.; Diskurzusetika (1219–1241.o.) [ISBN 9789630584869] Derrida: A struktúra, a jel és a játék az embertudományok diszkurzusában. In: Helikon 1994/1–2, 21–36. o.; http://real-j.mtak.hu/1222/1/HELIKON_1994.pdf Jean Baudrillard: A tárgyak rendszere. Gondolat, Budapest, 1987. [ISBN: 9632818393] Hertha Nagl–Docekal: Feministische Philosophie. Ergebnisse, Probleme, Perspektiven. Fischer Taschenbuch Verlag, Fr.a.M., 1999. [ISBN: 3-596-13855-8]	

Megjegyzés [CM1]: Blandl Boritól be kell kérni!

Susanne Charles: Bioetika. Dialóg Campus, Budapest, 1999.
Julian Nida-Rümelin: Humanistische Reflexionen. Plädoyer für eine normative (humanistische) Anthropologie.
Suhrkamp, Frankfurt a. M., 2016, 246–262. [ISBN: 978-3-518-29780-3]

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás: A kortárs filozófiai irányzatok, témák és szerzők legalább hozzávetőleges ismerete. Tájékozódási képesség a jelenkor egyes társadalmi kérdéseinek filozófiai háttérében.

Képesség: Magas szintű tudományos szövegértési és komplex szövegelemzési készségek. A kritikai attitűd erősítése, álláspontok ütköztetésének és önálló álláspont kifejtésének és védelmezésének képessége.

Attitűd:

Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Blandl Borbála

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Egyházismeret

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Egyházismeret I. 2) Egyházismeret II. 3) Intézményi diakónia

Tantárgy neve: Egyházismeret I. (T401)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A történelem során kialakult keresztény egyházaknak, mint sajátos intézményi rendszereknek alapszintű megismerése. Tekintettel azok történelmi, strukturális, közösségi jellegére, szimbólumrendszerére. Szakrális terek, helyek, alkotások jelentőségének alapszintű ismerete. Ezek összhangba hozása a bibliai történetekkel, locusokkal.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Tony Lane: <i>A keresztyén gondolkodás rövid története</i> - Teológusok és eszméik az apostoli atyáktól napjainkig. Kálvin Kiadó, 2016. [ISBN: 9789635583386] Miller, Stephen M.; Huber, Robert V.: <i>A Biblia története</i> . Kálvin Kiadó, 2012. [ISBN: 9789635580804] Pál József, Ungvári Edit: <i>Szimbólumtár</i> . Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából. http://www.balassikiado.hu/BB/netre/Net_szimbolum/szimbolumszotar.htm	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: -Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyebb ismerete. Képesség: A bibliai szövegek és a teológiai források megértése, a szövegek és értelmezéseik közötti különbségek mérlegelése, az értelmezési szempontok megértése és értékelése. Attitűd: Kíváncsiság a más tapasztalatokkal bíró, eltérő életutat bejárt kortársak iránt. Autonómia és felelősség: Törekvés a személyes érdeklődési terület egyre pontosabb meghatározására és más ismereti területek ehhez való kapcsolására.	
Tantárgy felelőse: Dr. Kertai-Szabó Ildikó	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Egyházismeret

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Egyházismeret I. 2) Egyházismeret II. 3) Intézményi diakónia

Tantárgy neve: Egyházismeret II. (T402)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek:---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az előző félév ismeretanyagára építve a történelem során kialakult keresztény egyházaknak, mint sajátos intézményi rendszereknek megismerése. Tekintettel azok történelmi, strukturális, közösségi jellegére, szimbólumrendszerére. Szakrális terek, helyek, alkotások jelentőségének ismerete. Ezek összhangba hozása a bibliai történetekkel, locusokkal.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Tony Lane: <i>A keresztyén gondolkodás rövid története</i> - Teológusok és eszméik az apostoli atyáktól napjainkig. Kálvin Kiadó, 2016. [ISBN: 9789635583386] Miller, Stephen M.; Huber, Robert V.: <i>A Biblia története</i> . Kálvin Kiadó, 2012. [ISBN: 9789635580804] Pál József, Ungvári Edit: <i>Szimbólumtár</i> . Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából. http://www.balassikiado.hu/BB/netre/Net_szimbolum/szimbolumszotar.htm	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: -Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyebb ismerete.	
Képesség: A bibliai szövegek és a teológiai források megértése, a szövegek és értelmezéseik közötti különbségek mérlegelése, az értelmezési szempontok megértése és értékelése.	
Attitűd: Kíváncsiság a más tapasztalatokkal bíró, eltérő életutat bejárt kortársak iránt.	
Autonómia és felelősség Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet szűkebb és tágabb köreiben való szerepvállalás kialakítására.	
Tantárgy felelőse: Dr. Kertai-Szabó Ildikó	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Egyházismeret

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) Egyházismeret I. 2) Egyházismeret II. 3) Intézményi diakónia

Tantárgy neve: Intézményi diakónia (T428)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: terepgyakorlat	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egyházak által működtetett diakóniai intézmények teológiai-etikai, intézmény-filozófiai kérdéseinek ismertetése. Törvényi és finanszírozási kérdéseinek tisztázása. Gyakorlati tapasztalat szerzés diakóniai intézményekben.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
JÄGER, Alfred : <i>Diakónia mint keresztyén vállalkozás</i> . Nonprofit egyházi intézmények menedzselése , Debrecen, SzIK 5, 2010, ISBN 978-963-8429-61-2 FAZAKAS Sándor (Szerk.): <i>Vezetés és menedzsmet az egyházban és a diakóniában</i> . Kálvin Kiadó/SzIK 3, Budapest, 2008, ISBN 978 963 558 106 1 FRUTTUS, István Levente: <i>Diakónia és/vagy szociális munka?</i> Embertárs. Mentálhigiénés és ökumenikus lelkipázkodói folyóirat. 2013/2. p.137-149.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A gyakorlati teológia alapjainak ismerete. Képesség: Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége. Attitűd: Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztyén közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszlai iránt. Autonómia és felelősség: Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.	
Tantárgy felelőse: Dr. Iványi Gábor	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **A gyakorlati teológia elméleti alapjai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**

Tantárgyai: 1) **A gyakorlati teológia elmélete I.** 2) **A gyakorlati teológia elmélete II.**
3) **Gyakorlati teológiai kutatászeminárium**

Tantárgy neve: A gyakorlati teológia elmélete I. (T403)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: 100% (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszáma: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: egyik évben magyarul, másik évben németül	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A gyakorlati teológia elméleti reflexió az egyházi cselekvésre, amelybe egyaránt beletartozik a lelképásztori tevékenység, valamint az egyházi közösségek, csoportok, egyének vallási tevékenysége és a társadalmi kihívásokra adott egyházi válaszok vizsgálata is. Az elemzés egyrészt tényfeltáró, ezért a jelen szituációt, a vallásosság különböző formáit, az intézményekkel való kapcsolatát és az egyház társadalmi szerepét szociológiai elemzés tárgyává teszi. A tudományos reflexió másrészt teológiai, vagyis arra irányul, hogy a cselekvés megfelel-e az isteni kinyilatkoztatásnak, az erre épülő elméleti teológia eredményeinek és az Egyház marandó lényegének. A félév során az említett kettős reflexió alapelveit és módszereit tárgyaljuk, miközben arra keressük választ, hogy az egyházi cselekvés mennyiben felel meg a jelen helyzetnek, illetve, hogy mennyiben tekinthető célravezetőnek.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Szabó Lajos: Teológia és praxis. Az MTA Filozófiai Kutatóintézetének Akadémiai- Filozófiai Nyitott Egyeteme, Teológia Szak. https://hu.scribd.com/document/109636187/SzaboLajos-Teologia-es-praxis Wildmann János: A gyakorlati teológia mint egzisztenciális tudomány, Egyházfórum 2017/4. 30-42 . Gereben Ferenc (szerk.), Vallásosság és kultúra. Faludi Ferenc Akadémia, Budapest 2009. Korpics Márta/Wildmann János: Vallások és egyházak az egyesült Európában. Magyarország, Typotex Kiadó, Budapest 2010. A német nyelvű előadáshoz: Zulehner, Paul M.: <i>Pastoraltheologie. Band 1. Fundamentalpastoral. Kirche zwischen Auftrag und Erwartung.</i> Patmos Verlag, Düsseldorf 1989. 14-244. Haslinger, Heribert (szerk.): <i>Handbuch Praktische Theologie. Grundlagen</i> , Band 1. Matthias-Grünwald Verlag, Mainz 2000.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

Tudás:

Kritikus elemzés és reflexió az egyházi közösségek életformájára, a vallási gyakorlatára és a társadalomban betöltött szerepére vonatkozóan.

Képesség:

Az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására; a teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására; mások kutatási eredményeinek értékelésére.

Attitűdje:

Nyitott a (gyakorlati) teológiai kutatások eredményi iránt, törekszik azok megismerésére és alkalmazására. (Ön)kritikus saját és az egyházi szervezet munkájával kapcsolatban.

Autonómia és felelősség:

Tudja, mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.

Tantárgy felelőse: Dr. Wildmann János

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k)

Az ismeretkör: **A gyakorlati teológia elméleti alapjai**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **8**

Tantárgyai: 1) **A gyakorlati teológia elmélete I.** 2) **A gyakorlati teológia elmélete II.**
3) **Gyakorlati teológiai kutatászeminárium**

Tantárgy neve: A gyakorlati teológia elmélete II. (T404)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: 100% (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. óraszám a: 24 az adott félévben , (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők : egyik évben magyarul, másik évben németül	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A gyakorlati teológia a helyzet és célok elemzése (ld. előző félév) után arra a kérdésre keresi a választ, hogy milyen egyházi gyakorlatot kell követni. Amennyiben a praxis helyzet- és célbiztos, annyiban a gyakorlati teológiának megerősítést kell nyújtania az egyházi szereplők és közösségek számára. Amennyiben azonban a gyakorlat nem helyzet- és/vagy célbiztos, annyiban azt módosítani és továbbfejleszteni kell. A gyakorlati teológiának ez a harmadik ága teológiai reflexió a pszichológia, szociálpszichológia és szervezetszociológia felismeréseinek figyelembevételével.</p> <p>A félév során a szereplők/élethelyzetek, cselekvési területek és cselekvési szintek koordináta rendszerében tekintjük át az egyházi praxis megújításának lehetőségeit, figyelembe véve a pasztorálteológia klasszikus felosztását (igehirdetés, katekézis, liturgia, lelkipozítás, erkölcsi normarendszer, egyházszerkezet stb.) is.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Szabó Lajos: Teológia és praxis. Az MTA Filozófiai Kutatóintézetének Akadémiai- Filozófiai Nyitott Egyeteme, Teológia Szak. https://hu.scribd.com/document/109636187/SzaboLajos-Teologia-es-praxis	
Wildmann János: A gyakorlati teológia mint egzisztenciális tudomány, Egyházfórum 2017/4. 30-42 .	
Rahner, Karl/Vorgrimler, Herbert: Teológiai Kiszótár. Szent István Társulat, Budapest 1980, 559-560.	
Wildmann János: Egy reformzsinat üzenete. Gyakorlati teo-trilógia II. Kriteológia, Egyházfórum Kiadó, Budapest 2006.	
A német nyelvű előadáshoz: <i>Zulehner, Paul M.: Pastoraltheologie. Band 1. Fundamentalpastoral. Kirche zwischen Auftrag und Erwartung. Patmos Verlag, Düsseldorf 1989. 245-306.</i>	
Haslinger, Heribert (szerk.): Handbuch Praktische Theologie. Durchführungen, Band 2. Matthias-Grünwald Verlag, Mainz 2000., 21-378.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8 .	

pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Kritikus elemzés és reflexió az egyházi közösségek életformájára, a vallási gyakorlatára és a társadalomban betöltött szerepére vonatkozóan.

Képesség:

Az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására; a teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására; mások kutatási eredményeinek értékelésére.

Attitűdje:

Nyitott a (gyakorlati) teológiai kutatások eredményi iránt, törekszik azok megismerésére és alkalmazására. (Ön)kritikus saját és az egyházi szervezet munkájával kapcsolatban.

Autonómia és felelősség:

Tudja, mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.

Tantárgy felelőse: Dr. Wildmann János

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k)

Az ismeretkör: A gyakorlati teológia elméleti alapjai

Kredittartománya (max. 12 kr.): 8

Tantárgyai: 1) A gyakorlati teológia elmélete I. 2) A gyakorlati teológia elmélete II.
3) Gyakorlati teológiai kutatósze minárium

Tantárgy neve: Gyakorlati teológiai kutatósze minárium (T405)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹³ : 100% (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: egyik évben magyarul, másik évben németül	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: saját kutatás és kutatási beszámoló	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A gyakorlati teológia elmélete I–II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja, hogy a hallgatók elsajátítsák az empirikus kutatáshoz szükséges háttérismereteket és gyakorlati készségeket, bekapcsolódhassanak a szakon lévő kutatóműhelyek munkájába, vagy kisebb önálló kutatást végezzenek a gyakorlati teológia területén.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Mind a magyar, mind a német nyelvű előadásokhoz: Earl Babbie : A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi, Budapest 2008. Tomka Miklós: A vallásszociológia új útjai http://www.c3.hu/scripta/scripta0/replika/2122/tomka.htm Wildmann János: Katolikus tükrök. A magyar egyház és az európai integráció, Egyházfórum, Budapest 2005.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Rendelkezik a vallás és egyház helyzetének, valamint az emberek valláshoz és egyházhoz való viszonyának kutatásához szükséges társadalomtudományi (szociológiai) és teológiai ismeretekkel. Képesség: Képes a szakterület tudományos, ténymegállapító és kritikai-normatív megközelítésére. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Önállóan végez kutatást és elemzi, értékeli annak eredményeit, fogalmaz meg javaslatokat.	
Tantárgy felelőse: Dr. Wildmann János	

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Gyülekezetszervezés

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Ökumenikus egyházismeret 2) A gyülekezetszervezés alapjai 3) Gyülekezetszervezési gyakorlat I. 4) Gyülekezetszervezési gyakorlat II.

Tantárgy neve: Ökumenikus egyházismeret (T 407)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: egyik évben magyarul, másik évben németül	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A gyakorlati teológia elmélete I–II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Az egyház Krisztus akarata szerint egy, valójában azonban sokféle szervezetet és csoportosulást jelent. A kurzus során arra keressük a választ, hogy hogyan valósulhat meg az egység ebben a sokféleségben. Ehhez először megvizsgáljuk az újszövetségi írásek ekkleziológiai megközelítéseit. A második részben az ökumenikus mozgalom történetét, különösen is az Egyházak Ökumenikus Tanácsának (EÖT) kialakulásához vezető utat, az EÖT szervezeti felépítését és célkitűzéseit tárgyaljuk. A kurzus harmadik részében az ökumenikus egyháztan alapvető kérdéseivel foglalkozunk: Krisztus egyháza egységének és az egymástól eltérő tag egyházak viszonyával, az egyházi mivolt alkotóelemével, az egység katolikus és protestáns értelmezésével, valamint krisztocentrikus megközelítésével.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Békés Gellért: Ökumenizmus, Teológiai Kiskönyvtár, Róma 1976. Neuner, Peter/Zulehner Paul M.: Jöjjön el a te országod. Gyakorlati egyháztan. Verbum, Kolozsvár 2014., 1-2 rész. Nagypál Szabolcs (szerk.): Az ökumenikus és vallásközi párbeszéd útja, L'Harmattan, Budapest 2009.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri az újszövetségi könyvek ekkleziológiai tanítását, a nyugati keresztény ökumenizmus történetének fontosabb állomásait és teológiai megközelítéseit.	
Képesség: Képes a különböző keresztény egyházak ekkleziológiai tanításának összehasonlítására, az azonosságok és különbségek és kreatív összevetésére. Képes ökumenikus teológiai kutatási témák megfogalmazására és azok lefolytatására.	
Attitűd: Nyitott, empátikus, teológiai diskurzusra kész magatartás és kommunikáció.	
Autonómia és felelősség: Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	

Tantárgy felelőse: Dr. Wildmann János
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Gyülekezetszervezés

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Ökumenikus egyházismeret 2) A gyülekezetszervezés alapjai 3) Gyülekezetszervezési gyakorlat I. 4) Gyülekezetszervezési gyakorlat II.

Tantárgy neve: A gyülekezetszervezés alapjai (T415)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: egyik évben magyarul, másik évben németül	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A gyülekezetek létrejötte a kereszténység lényegéből következik. A gyülekezetek létrehozása és megszervezése viszont a mindenkori társadalom kontextusában történik. Az előadások során áttekintjük az egyházi közösségek legjelentősebb modern kori szociális formáit (plébánia, bázisközösség, bibliai és liturgikus mozgalmak stb.). Ezt követően megvizsgáljuk a gyülekezetszervezés alapelveit: mi alapján épül fel, cselekszik és értelmezi önmagát és karizmáit. A kurzus következő részében pasztorálteológiai szempontból reflektálunk a különböző modellekre és tapasztalatokra. Végül a gyülekezetvezetők és munkatársai szerepét és feladatait tekintjük át teológiai és szervezettefejlesztési megközelítésben.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Neuner, Peter/Zulehner Paul M.: Jöjjön el a te országod. Gyakorlati egyháztan. Verbum, Kolozsvár 2014., 3. rész. Rahner, Karl: A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába, Agapé Kiadó 1998, 260-320 (Hetedik fejezet: A kereszténység mint egyház). Tomka János-Bögel György, Vezetés egykor és most – A Biblia és a menedzsment, Nemzeti TK Kiadó, Budapest 2010. A német nyelvű előadáshoz: Neuner, Peter/Zulehner, Paul M.: Dein Reich komme. Eine praktische Lehre von der Kirche. Grünewald Verlag 2012., Teil 3. Zulehner, Paul M.: Pastoraltheologie. Band II. Gemeindepastoral. Patmos Verlag, Düsseldorf 1989.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a gyülekezeti teológia biblikus alapjait, a nyugati kereszténység legfontosabb gyülekezeti formáit, a gyülekezet és társadalmi kontextus összefüggéseit. Képesség: Képes a teológiai és szervezetszociológiai szemléletmód összekapcsolására, kritikus kérdések megfogalmazására, a teológia és szervezettefejlesztés tudományos határainak fölismerésére. Attitűd:	

Nyitottság az egyházi közösségekkel és problémáival kapcsolatban, jó kommunikáció a gyülekezetben és társadalomban:

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Minkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Wildmann János

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Gyülekezetszervezés

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Ökumenikus egyházismeret 2) A gyülekezetszervezés alapjai 3) Gyülekezetszervezési gyakorlat I. 4) Gyülekezetszervezési gyakorlat II.

Tantárgy neve: Gyülekezetszervezési gyakorlat I. (T416)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: egyik évben magyarul, másik évben németül	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók teológiai, vezetéstudományi és szervezetszociológiai értelemben gyakorlatilag is képesek legyenek gyülekezetek hatékony szervezésére és vezetésére. A félév során az alábbi elemek elméleti megalapozására, bemutatására és gyakorlatára kerül sor: <ul style="list-style-type: none">- szervezetépítés, szervezetfejlesztés- közösségépítés, közösségvezetés- munkatársak személyes vezetése- megbeszélések moderálása, vezetése	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Közel az Istenhez, közel az emberhez. Lelkipásztori munkaterv 1., Egyházfórum 2006/6. Tomka János-Bögel György, Vezetés gyakor és most – A Biblia és a menedzsment, Nemzeti TK Kiadó, Budapest 2010. A német nyelvű gyakorlathoz: Pätzen, Martin: Führung von evangelisch-reformierten Kirchgemeinden. Betriebswirtschaftliche Perspektive, Verlag Paul Haupt, Bern – Stuttgart – Wien 1997., 2-152.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A szervezet- és közösségépítés alapjainak ismerete. A vezetéstudományi alapismeretek elsajátítása. Képesség: A szervezeti célok és célra vezető módszerek fölismerése és megvalósítása. Az emberi erőforrások fölismerése és mozgósítása. Attitűd: Céltudatos, egyben empátikus, másokra figyelő. (Ön)kritikus saját vezetési stílusával kapcsolatban. Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre. Minkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	

Tantárgy felelőse: Dr. Wildmann János

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Gyülekezetszervezés

Kredittartománya (max. 12 kr.): **10**

Tantárgyai: 1) Ökumenikus egyházismeret 2) A gyülekezetszervezés alapjai 3) Gyülekezetszervezési gyakorlat I. 4) Gyülekezetszervezési gyakorlat II.

Tantárgy neve: Gyülekezetszervezési gyakorlat II. (T417)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% (kredit%)	
A tanóra típusa: szem., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: német) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: egyik évben magyarul, másik évben németül	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók teológiai, vezetéstudományi és szervezetszociológiai értelemben gyakorlatilag is képesek legyenek gyülekezetek hatékony szervezésére és vezetésére. A félév során az alábbi elemek elméleti megalapozására, bemutatására és gyakorlatára kerül sor: <ul style="list-style-type: none">- külső és belső kommunikáció- konfliktuskezelés- időgazdálkodás- projekt- és változásmenedzsment	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Közel az Istenhez, közel az emberhez. Lelkipásztori munkaterv 2., Egyházforum 2007/1. Warren, Rick: Céltudatos gyülekezet, Új Remény Alapítvány, Debrecen 2015. A német nyelvű gyakorlathoz: Pätzen, Martin: Führung von evangelisch-reformierten Kirchgemeinden. Betriebswirtschaftliche Perspektive, Verlag Paul Haupt, Bern – Stuttgart – Wien 1997., 154-332. Berkel, Karl: Konflikttraining. Konflikte verstehen, analysieren, bewältigen. Verlag Windmühle, Hamburg 2011.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Tisztában van a vezetővel szemben támasztott követelményekkel. Ismeri a konfliktuskezelés és időgazdálkodás főbb módszereit. Rendelkezik a projekt- és változásmenedzsment alapismereteivel.	
Képesség: Hatékony vezetés és kommunikáció. Képes a konfliktusok felismerésére és hatékony kezelésére. Képes a változás menedzselésére	
Attitűd: Másokra való nyitottság, odafigyelés. Gyors helyzetfelismerés és megfontolt reagálás.	
Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a	

kettőre. Minkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Dr. Wildmann János

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Közösség és személyiség**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Bibliodráma** 2) **Krisisintervenció** 3) **Hivatásszemélyiség- és képességfejlesztési tréning** 4) **Hivatásszemélyiség- és valláspedagógiai identitástréning** 5) **Szupervízió**

Tantárgy neve: Bibliodráma (T408)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak., óraszám a: 24 az adott félévben , (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A bibliodráma fogalmának tisztázása, kontextusba helyezése, szabályainak, nyelvezetének, működésmódjának elméleti megismertetése. Tematika: A bibliodráma fogalmának tisztázása. A történeti háttér ismertetése. A bibliodráma formái. A bibliodráma célkitűzései (önismeret, hittapasztalat elmélyítése, bibliaismeret, közösségi élmény, workshop, stb) A bibliodráma jellegzetességei (pl. ökumenikus, interkulturális, nyitott stb) Miként határozza meg a kontextus a célkitűzést. A bibliodráma felépítésének elméleti alapjai: keretei, struktúrája, szabályai. Hogyan jön létre eleven találkozás az egyes résztvevő, a csoport egésze és a szöveg között. A vallásos élmény megjelenése a bibliodráma folyamatában. Hogy találhatjuk meg a "történet szívéét"? Miként határozzák meg a keretek a bibliodráma folyamatot. (Helyszín, kontextus, létszám, életkor, téma stb) A Biblia szövegei, témái miként kerülnek kapcsolatba a résztvevők élettapasztalataival, saját történetével az aktuális egyházi, társadalmi helyzet háttérével. A bibliodráma hatásmechanizmusa. A szent és a profán találkozása a bibliodráma terében. Miként jelenik meg Isten, Jézus a bibliodráma folyamatában? Mi mindenért felelős a vezető, ki lehet bibliodráma vezető, a képzés lehetőségei. A bibliodráma alkalom részleteinek jelentősége: rámelegítés, testmunka, a történeti háttér szerepe, a szöveggel való találkozás különböző módjai, szerepválasztás, szerepinterjú, játék, visszajelzés, zárókör.), eszköztárának kreatív sokszínűsége (zene, ének, szöveg, kép, tánc, mozgás, anyagok használata, stb) A bibliodráma csoport fajtái (Pl. lehet nyitott, zárt, csoportjáték, protagonista játék, vignetta, lelki gyakorlatot kiegészítő, továbbképzés része, képmeditációra épülő, szövegközpontú, testmunkával gazdag, liturgiába épülő, tábori, tematikus, alkalmi, folyamat, Láthatatlan színházzal ötvözött, gyülekezeti, női/férfi, gyerek, katekézis része, gyermek-, ifjúsági-, felnőtt istentisztelet része, play back rögtönzéses játék, pszichodráma alapú, stb)	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: http://www.pszichodrama.hu/bibliodrama-munkacsoport Majsai-Hideg Tünde - Varga Péter Pius: Bibliodráma az interkulturális felnőttoktatásban és a vallásközi párbeszédben In: Egyházfórum XXVIII. (III. új) évfolyam 2013/1. 2-22.	

NYÁRY Péter, SARKADY Kamilla (2008). *Bibliodráma*, Bp.: Harmat Kiadó

Ajánlott:

Gerhard Marcel Martin: **Bibliodráma** Gyakorlat és elmélet Az Egyházfórum és a Magyar Bibliodráma Egyesület közös kiadása, 2003.

Kubitzka, Ellen – Schramm, Tim: Bibliodráma – Élő istentisztelet, Egyházfórum, 2006.

Embertárs – Ökumenikus lelkipázkodozói és mentálhigiénés folyóirat, XI. évfolyam 1. szám, 2013/1. Új Ember Szerkesztősége és Kiadóhivatala

MARLOK Zsuzsa (2006). *Bibliodráma hittanárok továbbképzésében*. Bibliodráma szakdolgozat. Budapest: Magyar Pszichodráma Egyesület.

STANGIER, Klaus-Werner (2003). *Itt és most*. Bibliodráma a liturgia és pszichodráma vonzásában. Az Egyházfórum és a Magyar Bibliodráma Egyesület közös kiadása.

WARNS, E. N., FALLNER, H. (2003). *Jerikó rózsája. A bibliodráma kézikönyve*. Bp.: Kálvin Kiadó – Luther Kiadó

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK & pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Ismeri a Biblia könyveinek a tartalmát. Jártas a gyakorlati teológia különböző ágait megalapozó elméletek világában. Jártas a bibliodráma elméleti alapjaiban.

Képesség:

Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empatikus. Képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani.

Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.

Tantárgy felelőse: Majsai-Hideg Tünde

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Közösség és személyiség**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Biblodráma** 2) **Krízisintervenció** 3) **Hivatásszemélyiség- és képességfejlesztési tréning** 4) **Hivatásszemélyiség- és valláspedagógiai identitástréning** 5) **Szupervízió**

Tantárgy neve: Krízisintervenció (T409)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak., óraszám a: 24 az adott félévben , (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja. gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja: A krízishelyzet jellemzőinek, kialakulásának, fajtáinak és a krízisintervenció szabályainak megismerése. Fontos, hogy a hallgatók ezen ismeretek alapján fel tudják ismerni a krízis formáit, a rizikótényezőket.	
Tantárgyleírás: A hallgatók elsajátítják a krízisállapot felismerésének, meghatározásának fő ismérveit, megismerik a krízis kialakulásának és lefolyásának jellemzőit, a lélektani és szociális krízishelyzet megkülönböztető jegyeit és a leggyakoribb normatív és paranormatív krízistípusok pszichodinamikai és szociális sajátosságait. Elmélet a krízis definíciója A krízishelyzet jellemzői, fajtái, felismerése Eseményekhez köthető krízisek Az életszakaszváltás mint krízist megalapozó helyzet A munkanélküliség, súlyos betegség, a valas krízise. A gyász, mint krízis Az öngyilkossági krízis A krízis lehetséges kimenetelei: kreatív krízismegoldások. Gyakorlat Kapcsolatteremtés krízisben lévő személlyel (A krízisintervenció elveit, lépéseit kipróbálni a gyakorlatban: pl. házassági konfliktus, súlyos betegség esetén, adolescens krízis, életközépi krízis, időskori krízis, teljesítmény- és karrierkrízis, munkanélküliség, hajléktalanság, betegség, baleset, válás, halál, gyász, személyes illetve társadalmi trauma elszenvedésével, erről 4-5 oldalas leírást készíteni és azt megbeszélni)	
Kötelező: Hajduska, M. (2008). Krízislélektan. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. Csürke József és mtsai (szerk.) (2009): Mindennapi kríziseink. A lélektani krízis és a krízisintervenció kézikönyve. Lélektan otthon könyvek. Oriold és Társai. Budapest. Bakó Tihamér (2004). Verem mélyén. Sorsfordító Könyvek, Psycho Art. Budapest Ajánlott: Perczel Forintos Dóra (2001). Az öngyilkos magatartás kognitív háttértényezői. Psychiatr Hung 16: 661-668	

Aronson (2002) A társas lény, Jogi és üzleti kiadó, Budapest
Atkinson (1994). Pszichológia. Osiris-Századvég, Budapest 422.o.sqq
Bakó Tihamér (2009). Sorstörés. Sorsfordító Könyvek 5. Psycho Art. Budapest

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Jártas a gyakorlati teológia különböző ágait megalapozó elméletek világában.

Képesség:

Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes a veszteséget, krízist átélt kliens megsegítésére, a krízisintervenció végzésére a szakmai kompetenciahatárok figyelembevételével. Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empatikus. Képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.

Tantárgy felelőse: Majsai-Hideg Tünde

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Közösség és személyiség**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Biblodráma** 2) **Krízisintervenció** 3) **Hivatásszemélyiség- és képességfejlesztési tréning** 4) **Hivatásszemélyiség- és valláspedagógiai identitástréning** 5) **Szupervízió**

Tantárgy neve: Hivatásszemélyiség- és képességfejlesztési tréning (T410)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tantárgy célja a hallgatók szociális és emocionális hatékonyságának fejlesztése azokon a területeken, amelyek az oktató-nevelő munka szempontjából kiemelkedő jelentőségűek. A tantárgy legfontosabb feladatának egy olyan szemlélet kialakítását tartjuk, amely a pszichológiai tényezők szerepét figyelembe veszi a tanári munkában. A tantárgyi program: A munkafázis előkészítése. (Ki, miért választotta ezt a hivatást, ki volt a példaképe? Mit kapott tőle? Kinek mit jelent a szó pedagógus, nevelő, tanár, tanárság, milyen érzések jönnek felszínre ezzel kapcsolatban, ezen érzések kezelése.) Saját iskolai évek felidézése. (Milyen értékek, normák, problémák stb. voltak érezhetőek, ezeket ki, hogyan kezelte, milyen eredménnyel.) Mi változott? Szükséges kommunikációs kapcsolatok (gyerek, szülő, tantes-tület tagjai, segítő személyzet) végiggondolása, várható nehézségek feltárása. Kommunikációfejlesztés. Milyen szerepekben jelenik meg a pedagógus? Értékfeltárás. Ideális pedagógus főbb jellemzői, saját személyiség viszonyí-tása ehhez. A tanári munkához szükséges személyiségjellemzők fejlesztése. Tanári pályára való alkalmasság meg-beszélése. Miként lehet megelőzni a kiégést e palyan, mivel lehet feltöltődni? A más kulturakkal való találkozas kezelése. Fejlesztési terv kidolgozása. Pl. a mobinggal, kirekesztéssel, rasszizmussal, szenvedélybetegséggel, bantalmazással mit kezd a pedagógus. Az attitűd és viselkedés. A fogyatékosághoz, a sajátos nevelési igényekhez és az együtnneveléshez, a befogadáshoz való viszonyok feltárása – pozitív és negatív sajátélmények, pozitív és negatív szituációk bemutatása A hallgatók a sajátos nevelési igényű gyermekekhez való viszonyukban, az integráció érzelmi elfogadásában atti-tűdjük és ézáltal viselkedési szándékuk változásával képesek lesznek az inkluzív pedagógiai szemléletre, gyakorlat-ra.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Bagdy Emőke (szerk.) (1997): A pedagógus hivatásszemélyisége. KLTE Pszichológiai Intézet, Debrecen. Vikár, A. – Sáfrán (szerk.) (1999): A pszichodráma csoport. Animula, Budapest. 19–36. Ajánlott: Mérei Ferenc (szerk.) (1987): A pszichodráma önismereti és terápiás alkalmazása. Akadémiai Kiadó, Budapest. Mérei Ferenc (1996): Közösségek rejtett hálózata. Szociometriai elemzés. Osiris, Budapest.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>
<p>Tudás: Jártas a gyakorlati teológia különböző ágait megalapozó elméletek világában.</p> <p>Képesség: Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes konfliktusokat kezelni. Képes egy életen át tanulni.</p> <p>Attitűd: Magatartása nyitott és empatikus. Képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.</p> <p>Autonómia és felelősség: Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.</p>
<p>Tantárgy felelőse: Majsai-Hideg Tünde</p>
<p>Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):</p>

Az ismeretkör: **Közösség és személyiség**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Biblodráma** 2) **Krisisintervenció** 3) **Hivatásszemélyiség- és képességfejlesztési tréning** 4) **Hivatásszemélyiség- és valláspedagógiai identitástréning** 5) **Szupervízió**

Hivatásszemélyiség- és valláspedagógiai identitástréning (T411)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak. és óraszám: 24 az adott félévben (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : koll. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
1. A tantárgy elsajátításának célja: A továbbképzés résztvevői személyiségfejlesztése kommunikációs készség fejlesztésén keresztül. A kommunikatív viselkedés tudatosítása a figyelem ráirányításával. A hallgatónak meg kell ismerniük azokat a kommunikációs helyzeteket, mely leendő szakmájukban kiemelkedő helyet foglal el. Mindezekről nemcsak elvont ismereteket ad a tréning, hanem lehetőséget nyújt a élmény és tapasztalatszerzésre, kihasználva a csoportos forma előnyeit. A gyakorlatokhoz kapcsolódóan megtörténik az élményfeldolgozás, valamint a szituációk szakmai elemzésének demonstrációja. Kitérünk a sajátos csoportdinamikai törvényszerűségekre (a létszám, párok/barátok a csoportban, a status hatása a csoport működésére stb.), melyek meghatározzák a foglalkozások megtervezését és felépítését. Cél az emocionális átélés, az érzelmi érettség, az érett személyiséggé fejlődés, saját konfliktusmegoldó stratégia feltárása, megismerése és ezáltal előnyeinek és hátrányainak megfogalmazása a problémamegoldó folyamatban.	
2. Tantárgyi program: A személyiségfejlődés kapcsolati oldalának feldolgozásával, a problémák kialakulásának lehetséges gyökereivel, illetve a kivezető utak lehetőségeivel is megismerkedünk. A személyiség fogalma, szerepek, szerepkonfliktusok, hivatásvalasztás okai, a hivatásban megjelenő nehézségekről diszkusszió. A problémamegoldás lehetőségei egyénileg és a teamben: konkrét példák mentén A stressz fogalma, stresszkeltő események, jellemzőik, kezelésük A kiegész fogalma, fokozatai, elkerülésének lehetőségei Team-munka, esetmegbeszélés, szupervízió Főbb tartalmi csomópontok, képzési elemek: ramelegítő feladatok, kommunikációs készségfejlesztő gyakorlatok, konfliktuskezelési gyakorlatok	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Ónody Sarolta: http://epa.oszk.hu/00000/00035/00049/2001-05-ta-Onody-Kiegesi.html Hajduska, M.: (2008): Krizislélektan. ELTE Eötvös Kiadó Kft., Budapest Ajánlott: Berne, Eric (1984): Emberi játszmák. Gondolat Kiadó, Budapest Dr. Palhegyi Ferenc (1981): Személyiség-lélektani kalauz, Tankönyvkiadó, Budapest Dr.SimonLászló: https://www.google.hu/search?q=kr%C3%ADzisintervenci%C3%B3&aq=jkrizisi&aqs=chrome.3.69i57j0l5.7249j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8 Szabó Lajos: https://doksi.hu/get.php?lid=12117 Rudas János (1998): Delphi örökösei. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Jártas a gyakorlati teológia különböző ágait megalapozó elméletek világában.	
Képesség:	

Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes konfliktusokat kezelni. Képes saját határait felismerni, hatékonyan védekezni a kiégés ellen. Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus. Képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.

Tantárgy felelőse: Majsai-Hideg Tünde

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Közösség és személyiség**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **12**

Tantárgyai: 1) **Biblodráma** 2) **Krízisintervenció** 3) **Hivatásszemélyiség- és képességfejlesztési tréning** 4) **Hivatásszemélyiség- és valláspedagógiai identitástréning** 5) **Szupervízió**

Tantárgy neve: Szupervízió (412)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak., óraszám 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Cél: A szupervízió fogalmának tisztázása, kontextusba helyezése, szabályainak, nyelvezetének, működés-módjának elméleti megismertetése. Tematika: A szupervízió fogalmának tisztázása. Mi történik a szupervízióban? <ul style="list-style-type: none">• A mindennapi munkából vett konkrét esetek megbeszélésén keresztül tapasztalatra épülő tanulás élményében lesz része a szupervízióban részt vevőknek.• Öszinte és bizalomteli légkörben a tapasztalatokat rendszerezzük, a társaktól kapott visszajelzéseket feldolgozzuk, így lehetőségük nyílik a partneri együttgondolkodásra, a többoldalú rálátásra.• A hivatás örömeinek felelevenítése az ön-és egymásra reflektáló képesség fejlesztése során erőforrások, tartalékok tárulnak fel számukra.• Új szempontokat ismernek meg egy-egy konkrét téma, probléma feldolgozása kapcsán, így bővül megoldási repertoárjuk, amelyben a megszokott gondolkodási mód mellett szerepet kap az érzelmi viszonyulás is. Érzelmi tehermentesítés, krízisintervenciók munka is zajlik. A szupervízió megkülönböztetése az esetmegbeszéléstől, tréningtől, terápiától. A történeti háttér ismertetése. A szupervízió formái. A szupervízió folyamata, kommunikációjának szabályai (reflektív kérdésés, én-közlések, ítéletmentesség, tanácsadás mellőzése stb.). A szupervízió hivatásgondozás. Tanulási folyamat, melynek kiindulási pontja a szakmai személyiség. A szupervízió hatásmechanizmusának sajátélményű megtapasztalása és az arra adott reflexiók elmélyítése. A szupervideált saját személyiségével vesz részt a szupervíziós folyamatban, ahol a szakmai kompetencia fejlesztése, a hatékonyság növelés, a kiegész megelőzése, a mentális egészségvédelem történik. A szupervízió eszköz az egyéni nézőpontok felülvizsgálatára való rávezetés és azok módosításának segítségével, a gyakorlatban hatékonyan alkalmazható gondolkodási, értelmezési mód kimunkálására. Feldolgozásra kerülő témakörök: <ul style="list-style-type: none">- gyerekekkel, szülőkkel való konfliktusok,- hivatástudat meggyengülése, elvesztése, kiegész,- a folyamatos változásokhoz való igazodás nehézsége- saját szakmai szerepben megújulás, fejlődés, töltődés.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező: Bagdy E.– Wiesner E. (2005): Szupervízió, önismereti munka és pszichoterápia In: Szupervízió egyén-csoport-	

szervezet Szerk.: Bagdy E. Wiesner E. Supervizio Hungarica IV. kötet. 51-60.

Bagdy E.– Wiesner E. (2005): A szakmai személyiségfejlesztéssel szembeni elvárások és kritériumok pszichoterápia In: Szupervízió egyén-csoport-szervezet Szerk.: Bagdy E. Wiesner E. Supervizio Hungarica IV. kötet. 27-41.

Kessel, Louis von és Haan, Didie: A szupervíziós tanulás tervezett modellje. In: Kessel, Louis van és Sárvári György (szerk.): A szupervízió koncepcionális kérdései. Supervizio Hungarica Füzetek. Tanulmányok a szupervízió köréből. II. 1996. 73-84.

Kessel, Louis von és Haan, Didie: A tanulási hipotézis szerepe a szupervízió belüli tanulási folyamat facilitálásában. Kessel, Louis van és Sárvári György (szerk.): A szupervízió koncepcionális kérdései. Supervizio Hungarica Füzetek. Tanulmányok a szupervízió köréből. II. 1996. 85-97.

Ajánlott:

Caemmerer, Dora von: A tartalmilag jó szupervízió néhány alkotóeleme. In: Norbert Lippenmeier és Wiesner Erzsébet (szerk.): A szupervízió világa. (Koncepciók és alkalmazásai területek a szupervízióban.) Supervizio Hungarica Füzetek. Tanulmányok a szupervízió köréből. III. 1998. 7-14.

Dorst, Brigitte: A női csoportok pszichodinamikai és csoportdinamikai sajátosságai. In: Szemelvények a német szupervíziós irodalomból. Szerk.: Norbert Lippenmeier. Supervizio Hungarica Füzetek. Tanulmányok a szupervízió köréből. I. 1996. 180-190.

Kutter, Peter: Pszichoanalitikus, módszertani, rendszerelméleti megjegyzések a szupervízióról. In: Szemelvények a német szupervíziós irodalomból. Szerk.: Norbert Lippenmeier. Supervizio Hungarica Füzetek. Tanulmányok a szupervízió köréből. I. 1996. 163-169.

Majsai-Hideg Tünde: Az egyházi kontextusban végzett szupervízió jellegzetes elemei (2005) In: Szupervízió egyén-csoport-szervezet Szerk.: Bagdy E. Wiesner E. Supervizio Hungarica IV. kötet. 335-348.

Münc, Winfried: Szakmai konfliktusok és válságélmények feldolgozása szupervíziós csoportban – Csoportszupervízió tanárokkal. In: Szemelvények a német szupervíziós irodalomból. Szerk.: Norbert Lippenmeier. Supervizio Hungarica Füzetek. Tanulmányok a szupervízió köréből. I. 1996. 170-180.

Williams, Antony J.: Akciós módszerek a szupervízióban. Kessel, Louis van és Sárvári György (szerk.): A szupervízió koncepcionális kérdései. Supervizio Hungarica Füzetek. Tanulmányok a szupervízió köréből. II. 1996. 165-174.

Zeller, D.: Az ítéletalkotás mint eljárás. In: Szupervízió egyén-csoport-szervezet Szerk.: Bagdy E. Wiesner E. Supervizio Hungarica IV. kötet 2005. 51-60.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 8. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Tudás:

Jártas a gyakorlati teológia különböző ágait megalapozó elméletek világában.

Képesség:

Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni. Képes konfliktusokat kezelni. Képes saját határait felismerni, hatékonyan védekezni a kiegész ellen. Képes reflektíven kérdezni. Képes egy életen át tanulni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empátikus. Képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani. Igénye van az önismeretre – egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt – és az önreflexióra.

Autonómia és felelősség:

Tudja, hogy mikor van szükség az önálló munkájára, és mikor kell csapatban dolgoznia, és képes mind a kettőre.

Tantárgy felelőse: Majsai-Hideg Tünde

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: A gyülekezet szolgálata

Kredittartománya (max. 12 kr.): 11

Tantárgyai: 1) Evangelisztika és missziológia 2) Bevezetés a homiletikába 3) Homiletikai gyakorlat 4) Liturgia

Tantárgy neve: Evangelisztika és missziológia (T406)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók legyenek tisztába az evangélium üzenetének lényegével, tovább adásának lehetőségeivel és módszereivel, mind egyházi mind pedig a szekuláris közegben. A kül- és belmisszió fogalmának, teológiai és gyakorlati kérdéseinek tisztázása, az eltérő missziói stratégiák létjogosultságának ismerete. A bel- és külmisszióban tevékenykedő néhány kiemelkedő személyiség missziói felfogásának, életútjának ismerete.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
J. I. Packer: <i>Az evangélizáció és Isten szuverenitása</i> . KIA, 2001. [ISBN: 963861482X] Tomka Ferenc: <i>Lelkipásztori teológia és az új evangélizáció</i> . Szent István Társulat, 2008. [ISBN: 9789632770765] David Bosch: <i>Paradigmaváltások a missziói teológiában</i> . Harmat- PMTI, 2005. [ISBN: 9639564354] Anne-Marie Kool: <i>Az Úr csodásan működik. A magyar protestantizmus külmissziói mozgalom. I-II.</i> kötet, Harmat-PMIT, 1995, 1997 [ISBN: 963 7954 48 1] [ISBN: 963 7954 94 5] Czakó Jenő: <i>Fejezetek az újabb kori ébredések történetéből</i> . Dunamelléki Református Egyházkerület, 2002.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A Biblia szövegének alapos, és a legfontosabb értelmezési lehetőségeinek vázlatos ismerete. Képesség: Az ismeretek és személyes meggyőződés szóbeli előadásának képessége. Attitűd: Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztyén közösségek régi és mai kihívásaira és az azokra adott válaszai iránt. Autonómia és felelősség: Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet szűkebb és tágabb körébe való szerepvállalás kialakítására.	
Tantárgy felelőse: Dr. Iványi Gábor	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k)	

Az ismeretkör: A gyülekezet szolgálata

Kredittartománya (max. 12 kr.): 11

Tantárgyai: 1) Evangeliztika és missziológia 2) Bevezetés a homiletikába 3) Homiletikai gyakorlat 4) Liturgia

Tantárgy neve: Bevezetés a homiletikába (T413)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tárgy célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a prédikáció készítés alapvető ismereteit, a textus kiválasztás módját, az eredeti szentírási szöveg önálló egzegézisének jelentőségét. Tisztába legyenek az alapvető hermeneutikai szabályokkal, a különböző liturgiai alkalmak igehirdetési sajátosságaival.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Nagy István: Homiletika, Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar, Fekete Károly: Homiletika. Református Teológiai Akadémia: gyakorlati teológiai tanszékének tanulmányi füzetek 3. Debrecen, 1993. Robinson: Igehirdetés igei módon Budapest, 2002. KIA [ISBN: 9789639390911] Frank A. Thomas: How to Preach a Dangerous Sermon. Nashville, 2018. Abingdon Press [ISBN 1501856839, 9781501856839]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: - Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival. - Tájékozott a nyugati kereszténység dogmatikájának a legfontosabb kérdésköreiben. - Jártas a gyakorlati teológia különböző ágait megalapozó elméletek világában	
Képesség: - Képes tudományos teológiai ismeretek átadására, hatékony kommunikációjára, mind szakmai környezetben, mind a közélet szélesebb köreiben.	
Attitűd: - Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számon tartani a határait.	
Autonómia és felelősség: - Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. - Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Iványi Gábor	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: A gyülekezet szolgálata

Kredittartománya (max. 12 kr.): 11

Tantárgyai: 1) Evangelisztika és missziológia 2) Bevezetés a homiletikába 3) Homiletikai gyakorlat 4) Liturgia

Tantárgy neve: Homiletikai gyakorlat (T414)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyakj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: öt igehirdetés megtartása különböző gyülekezetekben	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az igehirdetői szituációval, részint úgy, hogy hallgatnak és elemeznek különböző liturgiai alkalmakkor tartott igehirdetéseket, részint úgy, hogy önállóan végzik azokat. Mind a hallgatott, mind pedig a megtartott igehirdetésekről feldolgozó beszélgetéseken vesznek részt.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
PIPER, Hans-Cristoph: <i>Prédikáció elemzések</i> . Kommunikáció és kommunikációs zavarok a prédikálásban. Debrecen, 1997 NITSCHKE, Horst: <i>Ravatalnál, sír mellett</i> (II.) Prédikációk, imádságok, prédikáció elemzések. Debrecen, 1995. [ISBN:0749000045139]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: - Tisztában van a bibliai szöveg értelmezésének a dilemmáival. - Jártas a gyakorlati teológia különböző ágait megalapozó elméletek világában	
Képesség: - Képes tudományos teológiai ismeretek átadására, hatékony kommunikációjára, mind szakmai környezetben, mind a közélet szélesebb köreiben.	
Attitűd: - Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számon tartani a határait.	
Autonómia és felelősség: - Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni. - Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.	
Tantárgy felelőse: Dr. Kertai-Szabó Ildikó	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: A gyülekezet szolgálata

Kredittartománya (max. 12 kr.): 11

Tantárgyai: 1) Evangeliztika és missziológia 2) Bevezetés a homiletikába 3) Homiletikai gyakorlat 4) Liturgia

Tantárgy neve: Liturgia (T418)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: kollokvium, házi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A liturgia jelentőségének, a különböző alkalomból tartott protestáns istentiszteletek liturgiájának értő ismerete és alkalmazása. (Rendes vasárnapi istentisztelet, temetés, esketés, keresztelezés, konfirmáció, úrvacsoraosztás.) Az egyházi év szakaszainak, liturgiai elemeinek, szimbólumainak értő ismerete és használata.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Hafenschner Károly: <i>Liturgia</i> . A keresztyén istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben. Luther Kiadó, 2010. [ISBN: 963-9979-07-9] Engny Sándor (szerk.): <i>Liturgia</i> . Hernád Kiadó - Sárospataki Teológiai Műhely, 2013. [ISBN: 978-963-88029-6-5] Dobszay László: <i>Jegyzetek a liturgiáról</i> . Új Ember, 2001. [ISBN: 9637688587]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: A gyakorlati teológia alapjainak ismerete. Képesség: Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége. Attitűd: Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztyén közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszaik iránt. Autonómia és felelősség: Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.	
Tantárgy felelőse: Dr. Iványi Gábor	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: **Valláspszichológia és valláspedagógia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **9**

Tantárgyai: 1) **Valláspszichológia** 2) **Valláspedagógia** 3) **Valláspedagógiai gyakorlat**

Tantárgy neve: Valláspszichológia (T419)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A valláspszichológia a lélektan szemszögéből vizsgálja a vallásosságot, és a lélektan releváns elméleteit és módszereit használja a komplex vallásos jelenségek vizsgálatára, valamint törekszik ezen jelenségek más pszichológiai jelenségekkel való összefüggéseinek megértésére. Főbb témái: a valláspszichológia története, a vallásosság kutatásának módszerei, vallásos élmény, hit, hitbéli fejlődés, vallásosság, vallásos attitűd, vallásosság és erkölcsösség, a megtérés, istenképek, spiritualitás, a vallásosság hatásai, vallás és egészség, vallás és patológia, ekkleziogén neurózis, vallásosság és misztika, egyéni és közösségi vallásosság, bűn és büntudat, megbocsátás, a vallásosság elvesztése, hitetlenség, bibliodráma.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Schweitzer, F. (1999): Vallás és életút, Kálvin Kiadó Vergote, A. (2006): Valláslélektan. Párbeszéd Alapítvány Ajánlott irodalom: Bowker J. (1980): Problems of Suffering in Religions of the World, Cambridge University Press Erikson, E. (1991): A fiatal Luther és más írások. Gondolat kiadó, Budapest Faber, H. (1973): Religionspsychologie, Verlagshaus Gerd Mohn, Gütersloh Fraas Hans-Jürgen, Die Religiosität des Menschen. Ein Grundriss der Religionspsychologie, Vandenhoeck & Ruprecht (UTB 1578), Göttingen 1993 ² Frankl, V. (1996): Az ember az értelemre irányuló kérdéssel szemben Freud, S. (1991): Egy illúzió jövője, Párbeszéd Kiadó, Budapest Freud, S. (2011): Totem és tabu, Hermit Könyvkiadó, Budapest Fromm, E. (1995): Pszichoanalízis és vallás. Akadémiai Kiadó, Budapest Henning, Chr. Murken, S. Nestler, E. (Hg. 2003): Einführung in die Religionspsychologie, Horváth-Szabó K. (2003): Valláspszichológiai Tanulmányok, Akadémiai Kiadó, Budapest Hubainé Muzsnai M.: A vallásos élmény megjelenése bibliodráma csoportokban, Embertárs 2013/1. pp.18-24. Jelenits István, Tomcsányi Teodóra (szerk.): Tanulmányok a vallás és lélektan határterületeiről, (Lelki jelenségek és zavarok) 1988 Jung, C.G. (1993): Az ember és szimbólumai, Göncöl Kiadó Kierkegaard, S. (1986): Félelem és reszketés. Göncöl Kiadó, Budapest Schellenbaum Peter, Gottesbilder. Religion, Psychoanalyse, Tiefenpsychologie, dtv (dialog und praxis 15059) München, 1989 Schöningh, Paderborn - München - Wien - Zürich Sundén, H. (1982), Religionspsychologie. Probleme und Methoden. Calwer Vlg. Stuttgart Wikström, O. (2000): A kifürkészhetetlen ember. Animula Kiadó, Budapest	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	

Tudás:

A hallgató képessé válik az elméleti felismerések és a gyakorlati tapasztalatok egymásra vonatkoztatására, saját vallásosságának vagy vallástalanságának a megértése és kifejtése kapcsán. Elvárás vele szemben, hogy mások vallásosságát tárgyilagosan szemlélni, érteni és elfogadni tudja. Ugyanakkor képessé kell válnia arra, hogy kutatásának tárgyát kritikusán szemlélni tudja.

Képesség:

Képessé válik arra, hogy tapasztalat alapján az elmélettel szemben kritikus kérdéseket megfogalmazzon, érveléseket megfogalmazzon és ellenőrizzen, elméleteket továbbfejlesszen.

Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Képes mások kutatási eredményeinek értékelésére. Képes tudományos teológiai ismeretek átadására, hatékony kommunikációjára, mind szakmai környezetben, mind a közélet szélesebb köreiben. Képes tudományos munkája során más teológusokkal és rokon tudományok művelőivel együttműködni. Képes elméleti ismereteit személyes életébe integrálni.

Attitűd:

Magatartása nyitott és empatikus, képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani.

Meggyőződését kész a közössége határain túl is képviselni. Képes emberi kapcsolatokat kezdeményezni és kezdeményezésekre válaszolni. Igénye van az önismeretre és az önreflexióra. Igyekszik kiművelni a képességeit, és megismerni, munkája során számotartani a határait.

Autonómia és felelősség:

Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások - kritikus - reflexiójára, érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Hubainé Dr. Muzsnai Márta**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):**

Az ismeretkör: **Valláspszichológia és valláspedagógia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **9**

Tantárgyai: 1) **Valláspszichológia** 2) **Valláspedagógia** 3) **Valláspedagógiai gyakorlat**

Tantárgy neve: Valláspedagógia (T422)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: 80/20 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk, vita kezdeményezése	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: legalább egy zárthelyi dolgozat, egy írásban leadandó beszámoló, órai aktivitás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Dogmatika II., A gyakorlati teológia elmélete II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tanegység megismerteti a hallgatókkal a valláspedagógia holisztikus szemléletű elméleti alapjait, a hitoktatás főbb irányainak jellemzőit, pedagógiai, nyelvi és teológiai problémáit. 1. A valláspedagógia, a katechetika fogalmai, a valláspedagógia helye a gyakorlati teológián belül 2. Az iskolai vallásoktatás jogosságának argumentumai, a hitoktatás kritériumai (Káhköven) 3. A valláspedagógia kontextualitása 4. A korai gyermekkor és a vallási fejlődés összefüggései, szerepe a valláspedagógiában 5. A hitoktató szerepe, helye és funkciója, a motiváció kérdései 6. A vallásdidaktika alapkérdései, Biblia értelmezések 7. A hitoktatás mint kontaktustárgy, etikai vonatkozások 8. A hitoktatás teológiai kérdései 9. Hitoktatás és multikulturalitás 10. Kitekintés az európai országokban folyó hitoktatás elméleti és gyakorlati kérdéseire	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Tamminen, Kalevi et al., <i>Hogyan tanítsunk hittant</i> , Budapest, 1998. Bodó S., ifj. Fekete Károly, <i>Katechetikai és valláspedagógiai szöveggyűjtemény</i> , Debrecen, 1998. Németh Dávid/Kaszó Gyula (szerk.), <i>Vallásdidaktikai szöveggyűjtemény</i> , Budapest, 2000. Adam, Gottfried: <i>A jövőkép és a nevelési célok valláspedagógiai szempontból</i> . Studia Caroliensia. 2. 2001. 1. 87-93. Adam, Gottfried: <i>A gyermek-istentisztelet - valláspedagógiai szempontból</i> . 1-2. Lelkipásztor. 75. 2000. 9-10, 322-324, 369-371. Sauer, Ralph: <i>A hitoktatás Európa országaiban</i> . Egyházfórum. 1. 2000. 6. 17-19. Torgyik Judit – Karlovitz János Tibor Vallási sokszínűség. In. <i>Multikulturális nevelés</i> : Budapest. Bölcsész Konzorcium. 2006. 145-164. http://www.uni-miskolc.hu/~btntud/multikult.pdf Korherr, E. J.: <i>A valláspedagógia fejlődés-lélektani alapjai</i> , Bp. JEL, 2000. Ajánlott irodalom: Religionsdidaktik. Jahrbuch der Religionspädagogik, Bd. 18., Neukirchner-Vluyn, 2002. Adam, Gottfried: <i>Az imádkozás kezdetei</i> . Lelkipásztor. 75. 2000. 5. 167-169. Adam, Gottfried: <i>Az evangélikus nevelés felelősségének tudomásulvétele a gyülekezetben, az iskolában és a társadalomban</i> . 1-2. Lelkipásztor. 74. 1999. 9-10. 330-331, 373-375. Bagdy Emőke - Telkes József: <i>Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában</i> . Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. Mihály Ildikó: <i>Kendő, kereszt, kipa - avagy vallási jelképek az iskolában</i> . In. Új Pedagógiai Szemle. 2004./02. Habermas, Jürgen: <i>Hit, tudás - megnyitás</i> . Ford. Schein Gábor. Nagyvilág. 46. 2001. 12. 1905-1912.	

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- A Biblia szövegének alapos, és a legfontosabb értelmezési lehetőségeinek vázlatos ismerete.
- A nyugati keresztény teológia klasszikus és modern kérdésselvetései és válasz-kísérletei.
- A vallásfilozófia alapkérdései, a filozófia és a teológia kapcsolatának lehetőségei.
- Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyebb ismerete.
- A gyakorlati teológia alapjainak ismerete.
- Kitekintés a vallástudomány, a vallápszociológia és a vallásszociológia világa felé.

Képesség:

- A bibliai szövegek és a teológiai források megértése, a szövegek és értelmezéseik közötti különbségek mérlegelése, az értelmezési szempontok megértése és értékelése.
- Törekvés a saját vélemény kialakítására és megvédésére, a saját vélemény korrigálásának készsége.
- Egy választott téma szakirodalmának összegyűjtése (legalább egy világnyelven is), a téma szakdolgozatban való feldolgozása.
- Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége.

Attitűd:

- Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztény közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszai iránt.
- Igényesség a saját személyiség és a személyes hit formálódásával szemben.
- Kíváncsiság a más tapasztalatokkal bíró, eltérő életutat bejárt kortársak iránt.
- Törekvés a méltányosságra és igazságosságra, készség a gyengébbek vagy hátrányosabb helyzetűek segítésére.

Autonómia és felelősség:

- Törekvés a személyes érdeklődési terület egyre pontosabb meghatározására és más ismereti területek ehhez való kapcsolására.
- Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet szűkebb és tágabb köreiben való szerepvállalás kialakítására.
- Növekvő felelősségvállalás a saját testi és lelki egészségért.
- Jól körülhatárolt részfeladatok pontos végrehajtása, nagyobb feladatok tervezésében való részvétel.
- Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.

Tantárgy felelőse: Dr. Gombocz Eszter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Valláspszichológia és valláspedagógia**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **9**

Tantárgyai: 1) **Valláspszichológia** 2) **Valláspedagógia** 3) **Valláspedagógiai gyakorlat**

Tantárgy neve: Valláspedagógiai gyakorlat (T423)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: 30/70 (kredit%)	
A tanóra típusa : gyak., óraszám a: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve : Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők : tematikus prezentációk, viták, élménypedagógiai módszerek	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok : óravázlatok, munkakártyák készítése, mikrotanítás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek: Valláspedagógia	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hittanításhoz szükséges gyakorlat, jártasság és módszertani eljárások megismerése. <ul style="list-style-type: none">- A hittanóra műfaji sajátosságai és szakmódszertani eljárásai.- Csoportszervezés,- Órafelépítés,- Bibliai történetek elmondásának módszertani elemei.- Hittanórai programok tervezése és kidolgozása.- Mikrotanítás.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező irodalom: Tamminen, Kalevi et al., <i>Hogyan tanítsunk hittant</i> , Budapest, 1998. Gyökössi Endre: <i>Hogyan tartsunk gyermek-bibliaórákat? Kis módszertan</i> . Budapest, 2001. Harz, Frieder: <i>Életünk történetei; útmutató bibliai történetek elbeszéléséhez</i> . Budapest, 2013. Németh Dávid: <i>Vallásdidaktika</i> , Budapest, 2017. Ajánlott irodalom: Kodácsy-Simon Eszter (szerk.): <i>Értelmes szívvel</i> . Budapest, 2016. Lukács László: <i>Valláspedagógia</i> . Budapest, 2010. Bagdy Emőke - Telkes József: <i>Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában</i> . Budapest, 1988.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: <ul style="list-style-type: none">- A Biblia szövegének alapos, és a legfontosabb értelmezési lehetőségeinek vázlatos ismerete.- A nyugati keresztény teológia klasszikus és modern kérdésfelvetései és válasz-kísérletei.- A vallásfilozófia alapkérdései, a filozófia és a teológia kapcsolatának lehetőségei.- Az egyháztörténet fő korszakainak vázlatos, a 20. századi magyar egyháztörténet, az egyházak és a diktatúrák kapcsolatának mélyebb ismerete.- A gyakorlati teológia alapjainak ismerete.- Kitekintés a vallástudomány, a valláspszichológia és a vallásszociológia világa felé. Képesség: <ul style="list-style-type: none">- A bibliai szövegek és a teológiai források megértése, a szövegek és értelmezéseik közötti különbségek mérlegelése, az értelmezési szempontok megértése és értékelése.- Törekvés a saját vélemény kialakítására és megvédésére, a saját vélemény korrigálásának készsége.	

- Egy választott téma szakirodalmának összegyűjtése (legalább egy világnyelven is), a téma szakdolgozatban való feldolgozása.
- Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége.

Attitűd:

- Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztény közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszai iránt.
- Igényesség a saját személyiség és a személyes hit formálódásával szemben.
- Kíváncsiság a más tapasztalatokkal bíró, eltérő életutat bejárt kortársak iránt.
- Törekvés a méltányosságra és igazságosságra, készség a gyengébbek vagy hátrányosabb helyzetűek segítésére.

Autonómia és felelősség:

- Törekvés a személyes érdeklődési terület egyre pontosabb meghatározására és más ismereti területek ehhez való kapcsolására.
- Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet szűkebb és tágabb köreiben való szerepvállalás kialakítására.
- Növekvő felelősségvállalás a saját testi és lelki egészségért.
- Jól körülhatárolt részfeladatok pontos végrehajtása, nagyobb feladatok tervezésében való részvétel.
 - Az önellenőrzés fokozódó készsége, a vezetői ellenőrzéshez való egyre konstruktívabb viszony kialakítása.

Tantárgy felelőse: Dr. Gombocz Eszter

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **A gyülekezet lelki egészsége**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **9**

Tantárgyai: 1) **Lelkigondozás** 2) **A lelkigondozás története** 3) **Teológia és egészség**

Tantárgy neve: Lelkigondozás (T420)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: Esetmegbeszélések, esetfeldolgozások – a hallgatók tapasztalatai alapján.	
A számonkérés módja: házi dolgozat, gyakj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók megismerik a keresztény lelkigondozás lényegét, annak teológiai ismérveit, kommunikációs jellemzőit, a segítő beszélgetés különböző formáit, az élet- és akcidentális krízisek lelkigondozói lehetőségeit a szakirodalom és saját élményanyag segítségével.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Siba Balázs, Siba-Rohn Hilda: <i>Élettérkép</i> . Az élettörténeti munka elmélete és gyakorlata. Kálvin Kiadó, 2013. [ISBN: 9789635582259] Isidor Baumgartner: <i>Pasztorálpszichológia</i> . Párbeszéd, 2006. [ISBN: 9632065093] Fodor László, Tomcsányi Teodóra: <i>Segítő kapcsolat, segítő szindróma, segítő identitás</i> . internet.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=afsz_tamop222_szakanyag_online... Ruth Bang: <i>A segítő kapcsolat</i> . Tankönyvkiadó Vállalat, 1980 [ISBN: 963-17-4580-5] Hézsér Gábor: <i>Pásztori pszichológia – Gyakorlati kézikönyv</i> . Kálvin Kiadó, 1995. [ISBN: 9633006317] Jim Winter: <i>Depresszió, menekülési terv</i> . Kálvin Kiadó, 2006. [ISBN: 9789635580668]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: - A gyakorlati teológia alapjainak ismerete. - Kitekintés a vallástudomány, a valláspszichológia és a vallásszociológia világa felé.	
Képesség: - Az ismeretek és személyes meggyőződések szóbeli előadásának képessége.	
Attitűd: - Igényesség a saját személyiség és a személyes hit formálódásával szemben. - Törekvés a méltányosságra és igazságosságra, készség a gyengébbek vagy hátrányosabb helyzetűek segítésére.	
Autonómia és felelősség: - Törekvés a személyre szabott szolgálati terület megtalálására, a közösségi élet szűkebb és tágabb köreiben való szerepvállalás kialakítására. - Növekvő felelősségvállalás a saját testi és lelki egészségért.	

Tantárgy felelőse: Dr. Kertai-Szabó Ildikó
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: A gyülekezet lelki egészsége

Kredittartománya (max. 12 kr.): 9

Tantárgyai: 1) Lelkigondozás 2) A lelkigondozás története 3) Teológia és egészség

Tantárgy neve: A lelkigondozás története (T421)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: házi dolgozat, koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A hallgatók rövid betekintést kapnak a keresztény lelkigondozás történetéről, jelentősebb elméleti alkotásairól, a különböző korok lelkigondozói szemléletéről, azoknak az adott korra és közösségre gyakorolt hatásáról. Az előadások tartalma az idegen nyelvű szakirodalom fordításaiból összeállított jegyzet.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
G. R. Evans: <i>A History of Pastoral Care</i> . Cassel, Wellington House. 2000. [ISBN: 0-225-666840-8] Klaus Winkler: <i>Seelsorge</i> . Walter de Gruyter, 2000. [ISBN: 3-11-016814-6] Manfred Jossutis, Heinz Schmidt, Stefan Scholpp: <i>Auf dem Weg zu einer seelsorgischen Kirche</i> . Theologische Bausteine. Vandenhoeck – Ruprecht. 2000. [ISBN: 3-525-60403-3]	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: - A nyugati keresztény teológia klasszikus és modern kérdéskérdései és válasz-kísérletei.	
Képesség: - Törekvés a saját vélemény kialakítására és megvédésére, a saját vélemény korrigálásának készsége.	
Attitűd: - Érdeklődés a bibliai és teológiai hagyomány, a keresztény közösségek régi és mai kihívásai és az azokra adott válaszai iránt.	
Autonómia és felelősség: - Törekvés a személyes érdeklődési terület egyre pontosabb meghatározására és más ismereti területek ehhez való kapcsolására.	
Tantárgy felelőse: Dr. Kertai-Szabó Ildikó	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: A gyülekezet lelki egészsége

Kredittartománya (max. 12 kr.): 9

Tantárgyai: 1) Lelkigondozás 2) A lelkigondozás története 3) Teológia és egészség

Tantárgy neve: Teológia és egészség (T427)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: ea., óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők: tematikus prezentációk is.	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9. félév	
Előtanulmányi feltételek: A gyakorlati teológia elmélete I. és II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A teológia és az egészség/betegség kapcsolatának értelmezését vizsgáljuk, mint az élettudomány történet speciális, szerteágazó diszciplináját. Az élettel összefüggő egészség és betegségek különböző teológiai és életfilozófiai felfogások történeti különbözőségét, tudásrendszerük dinamikus megközelítését mutatjuk be a történeti kultúrákban. A Bibliát és a Talmudot e tárgy keretében, főleg, mint a közösségi és egyéni betegségek deskriptív, preventív, vagy a már kialakult betegségek, fertőzések gyógyításainak, receptjeinek könyvét vesszük értelmezésként vizsgálat tárgyává. Vizsgálataink nem csak szűk körű orvosi, hanem leginkább művelődéstörténeti, multidiszciplináris magyarázatok, megfigyelések és tapasztalatok, alapos megfigyelések alapján alakultak ki. A mindennapi élet ezen problémái megelevenednek egyéni, családi és közösségi szinten. A Bibliai idők mindennapjának szokásait, rítusait és előírásait fejlődéstörténeti szempontból vizsgáljuk. Az ókorban az un. orvosi gondolkodás nehezen választható el a teológiai gondolkodástól, azonban a „szakmai” sajátosságok jellegzetességeit is magán viseli. Bemutatjuk, mennyiben hasonlít a bibliai orvoslás a környező társadalmak orvosi szemléleteire, mit vettek át a többi egészségügyi kultúrából, és mi az ami csak a biblia népére vonatkozik. Egészségügyi szabályozások célja és módszerei mennyiben implementálódtak a történelem során a keresztény és muszlim gyógyászatban. Vizsgáljuk továbbá az emberi élet nagy változásainak orvosi vonatkozásait fogantatás, születés, serdülőkor, felnőtt- és idős kor valamint a halál művészetének problémáit, a fordulópontok társadalmi, szociológiai, pszichológiai és szakrális körülményeit. Ismeretjük a mentális, pszichológiai jelenségek testre-lélekre, az egészségre gyakorolt hatását. Egyéni és közösségi higiénés szabályok, előírások, közegészségügy szerepét a háztartásokban és a településeken, betegellátás, orvosképzés, beavatkozások lehetőségeit a gyógyítás és a halál művészetének határait.</p> <p>Későbbi idők vizsgálata szerint választ keresünk arra, hogy milyen hatások találhatók az egyetemes zsidó-keresztény kultúra orvostörténeti gondolkodás és a gyógyító gyakorlat fejlődéstörténetében, az orvostudomány és szakágainak kialakulásában az ókortól a 21. századig.</p> <p>A tárgy tematikája:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Általános bevezetés az egészség és betegség fogalmába, a gyógyítás és orvoslás történetébe. A medicina helye a gyógyítás művészetében. Az őskori emberek betegségei, gyógyításuk, gyógyító emberek természet feletti erői. Test és lélek. A természet és a hit kapcsolata. A gyógyítási tapasztalat továbbélése a népi orvoslásban, a rendelkezésre álló primer és szekunder források alapján.2. Az ókori magaskultúrák medicinája. Az életerő, energia, démonok, istenek. Egyiptomi, mezopotámiai orvoslás. A bűn büntetése. Az empirikus tudás, a gyógyszerkincs és a technikai eszközök gyarapodása különböző életbölcselettel és hagyománnyal.3. A görög és római medicina fejlődése. Az empirikus Hippokratész, „az embernél nincs semmi csodálatosabb.” A görög orvosi iskolák. Az egészség megőrzése, diététika. A hódító rómaiak egészségügye. Celsus, Galenos.4. A Biblia és a Talmud, mint orvostudományi forrás, szakmai narratívák, azok értelmezése forrás feltárás alapján. Egyes betegségekről alkotott vélemények (diagnózisok), a többi esettől való jellegzetes elkülönítés (differenciált diagnózis), esetleírások (anamnézisek) körvonalai, szemléleti változások.5. Fertőzések és járványok. Közegészségügyi kihívások, rendeletek. Tudás és empiria, a hit értelmezései. Gyógyító szentek és a medicina a középkorban. A gyógyító rendek. A fertőzések teóriája, megelőzésük, az	

ellenük való küzdelem története, populációs és egyéni érdekek alapján. Nem fertőző betegségek és terjedésük, megelőzése, gyógyítása.

6. Táplálkozással kapcsolatos egészségügyi és vallási szokások, rendelkezések. (konyhatechnikai előírások: tisztítás, felhasználás, raktározás, receptek, ünnepek, a különböző táplálékok hatásai és tápértékei.). Táplálkozással kapcsolatos betegségek, azok specificitásai a mai napig (pl. diabetes, hypertonia)
7. A víz és szerepe az életfenntartásban, a mindennapokban, egyéni és közösségi felhasználásban. A kút- a forrás, mint közösségi információs központ. A vér valósága és mítosza, szakrális szerepe.
8. Egészség-betegség. Veszélyes és szerzett fogyatékosság társadalmi megítélésének története. Diszkrimináció. Karitás.
9. Az emberi test ábrázolásának kultúrtörténete. Anatómia és patológia. Test és lélek viszonyának paradigmái az orvosi teóriákban. Szimbolikák, attributumok.
10. Társkapcsolatok, házasság, házassági szerződés és az érzelmek. Nők, férfiak és gyerekek, a család. Életciklusok az egyén fejlődésében, a családban, betegellátás, a halál művészete (ars moriendi).
11. Orvosképzés, a tudás és az ellátás határai. Sebészet és egyéb invazív beavatkozások nem csak orvosi határai. Bibliai gyógyszerek, materia medica a Bibliában. Ma is használatos bibliai gyógyszerkincs.
12. A gyógyítás és orvoslás hagyománya a 21. századig. A család és egészségügyi és társadalmi problémái, új kihívások, kérdések és lehetséges válaszok.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

1. Schultheisz E. Birtalan Gy.: Orvostörténelem. Egyetemi jegyzet. Bp., SOTE, 1986. 168 p.;A jegyzet egyes részei az interneten is hozzáférhetőek:http://www.tudomanytortenet.hu/tankonyvek/a_kozegeszsegugy_tortenete/
2. **Werber SJ**: Ancient answers to modern questions: death, dying, and organ transplants--a Jewish law perspective. *J Law Health*. 1996-1997;11(1-2):13-44.
<https://pdfs.semanticscholar.org/d74b/794443919720e32dae73a2920028975be3e2.pdf>
3. F. Rosner: Medicine in the Bible and the Talmud: Selections from Classical Jewish Sources. KTAV Publishing House, Inc., 1995 - 328 oldal. [%20Rosner%3A%20history%20of%20medicine&f=false](#)
4. A medicina krónikája szerk. Heinz Schott. Officina Nova. 1993. Dortmund. ISBN: 963-8185-84-8
5. Kopp M.-Székely A. Skrabszki Á.:A vallásosság és egészség az átalakuló társadalomba. Mentálhigiéné és Pszichoszomatika 5(2004)2, 103-125

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- a. multidiszciplináris megközelítésben segít megismerni és megérteni a gyógyítás művészetét, a medicina fejlődéstörténetét és kapcsolatát az emberiséggel.
- b. Elmélyíti a tudást a pszichoszomatika és mentálhigiéné kapcsolatának változásairól különböző korokban
- c. bemutatja a természettudományi és teológiai szemlélet metszéspontjainak medicinális aspektusait
- d. bemutatja hogyan viszonyul a medicina a történelem során mindennapi élethez
- e. Segít megérteni a medicina, mint gyógyító akarat és lehetőség történetének fejezeteit, a vele kapcsolódó társadalmi jelenségek összefüggéseiben
- f. Gyarapítja a tudást a természet- és társadalomtudományi, a technikai fejlődés ismereteival, azok kultúrtörténeti, művészeti vonatkozásaival.
- g. Rámutat a kiemelkedő metszéspontok, a paradigmaváltások fontosságára az orvoslásban, mely meghatározza az orvostudomány fejlődésének főbb irányait. A kutatások, felfedezések, és azok módszertana, új szemléletek elősegítik a gyógyító eljárások változásait, a beteg, az orvos, a család, a társadalom kapcsolatának átrendeződését.

Képesség:

- szélesebb látókör kialakítása a testi- lelki egészség megőrzésének társadalmi fejlődésének története ismeretében
- fejleszti a készségeket és képességeket - a medicinális szemlélet ismeretében - új tudástranszferrel a teológiai tudományokban
- képessé tesz orvosi szemlélettel is eligazodni a Biblia testtel és lélekkel foglalkozó konkrét rendelkezéseiben, gyógyítási receptjeivel, betegség-megelőzések technikáival, aktualizálva a mai tudományos magyarázatokkal
- növeli a betegségek, a betegek, a kutatások, a felfedezések problémái iránti érzékenységet
- segíti a medicina szocio-kulturális diskurzusának és történelmi trendek szerepének, határoknak és határsértéseknek megértését

Attitűd:

Közössége tagjaiért karizmája és küldetése függvényében felelősséget vállal.

Autonómia és felelőség:

Egyházi szolgálata vagy közéleti tevékenysége során képes vezetni és irányítást elfogadni egyaránt.

Tantárgy felelőse: Dr. Forrai Judit

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: Egyházzene

Kredittartománya (max. 12 kr.): 7

Tantárgyai: 1) Egyházzene-történet 2) Gyülekezeti éneklés I. 3) Gyülekezeti éneklés II.

Tantárgy neve: Egyházzene-történet (T424)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:	
A számonkérés módja: koll. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok:	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A tárgy feladata, hogy a hallgatók az európai egyházzenei örökséggel komplex módon megismerkedjenek. A szerteágazó mód magába foglalja a repertoár felépítését, a szerzők, és mű-típusok rendszerét, műfaji jellemzőket. Feladata még részletesen kitérni az egyes stílusok, műfajok egykori és mai liturgikus használatára, ill. alkalmazhatóságára.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
MGG enciklopédia, a New Grove Dictionary és Brockhaus-Riemann lexikon (egyházzenei címszavai) P. Gülke: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok. Budapest, 1979. H. M. Brown: A reneszánsz zenéje. Budapest, 1980. Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem – Egyházzenei Füzetek III. sorozat 1-20.,	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK & pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek a tartalmát. Ismeri a nyugati kereszténység történetének főbb állomásait. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményeinek kreatív összekapcsolására. Képes egy életen át tanulni. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse: Iványi-Papp Monika	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):	

Az ismeretkör: Egyházzene

Kredittartománya (max. 12 kr.): 7

Tantárgyai: 1) Egyházzene-történet 2) Gyülekezeti éneklés I. 3) Gyülekezeti éneklés II.

Tantárgy neve: Gyülekezeti éneklés I. (T425)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyakj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: ---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Gyülekezeti éneklés I-II. A 16-19. század egyházzenejének gyülekezetek szerinti anyanyelvű strófikus éneke a népének. E műfaj – zenetörténeti jelentősége mellett – irodalom-, eszme-, és teológiatörténetileg az európai kultúra szerves része, s az egyházzenei gyakorlat gerince. A népének-repertoárt a gyülekezeti énekkönyv hordozza, amely a legelterjedtebb történeti és mai egyházzenei könyvtípus. A népének megismerése elválaszthatatlan e könyvtípus elméleti, gyakorlati és funkcionális, majd magasabb fokon történeti ismeretétől. A hallgatók <i>himnológiai ismereteket is elsajátítanak</i> . Egy meghatározott számú (az ökumené jegyében a különböző felekezetekből való) énekanyagot kell memorizálnia, az egyes tételeket szövegi és zenei szempontból értékelnie, liturgiai használatával tisztában lennie. A <i>népének memoriter</i> tételek tudásáról a hallgató a kitűzött felmondási alkalmakon előrehaladásának megfelelően számol be.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Énekeskönyv magyar reformátusok használatára. Budapest 1948/2000. Csomasz Tóth Kálmán: Dicsérvétek az Urat! Budapest 1971/1995. Evangelikus -énekeskönyv. Budapest, 1982. Éneklő Egyház – Római Katolikus Népénektár. Budapest, 1985. „Éneklő Egyház I-VI”. Hangfelvételek a Népénektár tanításához. Budapest, 1994. Dobszay László: A népének. Veszprém, 1995. Dicsérvétek az Urat. Gyulafehérvár, 1993. Dicsérvétek. Magyarországi Metodista Egyház, Budapest, 1971.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Teológiai és kultúrtörténeti ismeretek szélesítése. Elsődlegesen protestáns, ill. ökumenikus népének-repertoár megszerzése.	
Képesség: Liturgiai jártasság. A felekezeti népének-repertoár értő használata.	

Attitűd:

Pontos és megbízható.

Autonómia és felelőség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Iványi-Papp Monika**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):**

Az ismeretkör: Egyházzene

Kredittartománya (max. 12 kr.): 7

Tantárgyai: 1) Egyházzene-történet 2) Gyülekezeti éneklés I. 3) Gyülekezeti éneklés II.

Tantárgy neve: Gyülekezeti éneklés II. (T426)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyakj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek:---	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Gyülekezeti éneklés I-II. A 16-19. század egyházzenejének gyülekezetek szerinti anyanyelvű strófikus éneke a népének. E műfaj – zenetörténeti jelentősége mellett – irodalom-, eszme-, és teológiatörténetileg az európai kultúra szerves része, s az egyházzenei gyakorlat gerince. A népének-repertoárt a gyülekezeti énekkönyv hordozza, amely a legelterjedtebb történeti és mai egyházzenei könyvtípus. A népének megismerése elválaszthatatlan e könyvtípus elméleti, gyakorlati és funkcionális, majd magasabb fokon történeti ismeretétől. A hallgatók <i>hímmológiai ismereteket is elsajátítanak</i> . Egy meghatározott számú (az ökumenéjegyében a különböző felekezetekből való) énekanyagot kell memorizálnia, az egyes tételeket szövegi és zenei szempontból értékelnie, liturgiai használatával tisztában lennie. A népének <i>memoriter</i> tételek tudásáról a hallgató a kitűzött felmondási alkalmakon előrehaladásának megfelelően számol be.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Énekeskönyv magyar reformátusok használatára. Budapest 1948/2000. Csomasz Tóth Kálmán: Dicséjétek az Urat! Budapest 1971/1995. Evangélikus -énekeskönyv. Budapest, 1982. Éneklő Egyház – Római Katolikus Népénektár. Budapest, 1985. „Éneklő Egyház I-VI”. Hangfelvételek a Népénektár tanításához. Budapest, 1994. Dobszay László: A népének. Veszprém, 1995. Dicséjétek az Urat. Gyulafehérvár, 1993. Dicséreték. Magyarországi Metodista Egyház, Budapest, 1971.	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Teológiai és kultúrtörténeti ismeretek szélesítése. Elsődlegesen protestáns, ill. ökumenikus népének repertoár megszerzése.	
Képesség: Liturgiai jártasság. A felekezeti népének-repertoár értő használata.	
Attitűd:	

Pontos és megbízható.

Autonómia és felelősség:

Munkájáért kész személyes felelősséget vállalni.

Tantárgy felelőse: Iványi-Papp Mónika

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):

Az ismeretkör: **Konferenciárszvétel**

Kredittartománya (max. 12 kr.): **10**

Tantárgyai: 1) Konferenciárszvétel I. 2) Konferenciárszvétel II. 3) Konferenciárszvétel III. 4) Konferenciárszvétel IV. 5) Konferenciárszvétel V. 6) Konferenciárszvétel VI. 7) Konferenciárszvétel VII. 8) Konferenciárszvétel VIII. 9) Konferenciárszvétel IX. 10) Konferenciárszvétel X.

Tantárgy neve: Konferenciárszvétel I. (T501) Konferenciárszvétel II. (T502) Konferenciárszvétel III. (T503) Konferenciárszvétel IV. (T504) Konferenciárszvétel V. (T505) Konferenciárszvétel VI. (T506) Konferenciárszvétel VII. (T507) Konferenciárszvétel VIII. (T508) Konferenciárszvétel IX. (T509) Konferenciárszvétel X. (T510)	Kreditértéke: 1-1
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50-50 (kredit%)	
A tanóra típusa: konz. óraszám: 12 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyakj., szakirodalomismertető szemináriumi dolgozat Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: igazolásbekérés	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1-10. félév	
Előtanulmányi feltételek: –	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szak vezető oktatói –a tárgyfelelős felkérésére – meghatározzák, hogy az adott félévben várható (hazai) tudományos konferenciák közül melyek tekinthetők a hallgatók számára – kredittel honorálandó módon – hasznosnak. Erről lista készül, mely hallgatók számára az előző félév végén megtekinthető. A hallgató a Tantárgy felelősével való konzultáció segítségével összeállítja azt konferenciacsomagot, ami a kurzus teljesítéséhez szükséges. A kiválasztott konferenciák számát és összetételét úgy kell meghatározni, hogy a hallgató által a konferencián töltött idő nem lehet kevesebb, mint amit hasonló mennyiségű kredit megszerzéséért kontaktóráján töltött volna. A hallgató az általa látogatott konferenciákon a konferencia szervezőjétől írásos igazolt kér az ott töltött időről. A hallgató a félév végéig a látogatott konferenciákról – szakirodalomismertető szemináriumi dolgozat jelleggel - beszámolót készít. A beszámoló kitér az elhangzott előadások fontosabb tanulságaira és a vitákban hallható fontosabb álláspontokra. Az igazolás a kurzus teljesítésének előfeltétele, a beszámoló pedig a kurzusfelelős oktató által adott aláírás alapja.	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
(alkalomról-alkalomra változik)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Nő mindazokból az ismeretekből melyek a konferenciák tárgyát képezik.	
Képesség: Nő az egymással vitában álló álláspontok megkülönböztetésére, álláspontok rövid összefoglalására.	
Attitűd: Magatartása nyitott és empátikus, képes másokra figyelni, de a kommunikációban képes határokat is állítani.	

Autonómia és felelősség:

Teológiai meggyőződése kialakítása során igényt tart mások – kritikus – reflexiójára. érett meggyőződését pedig kész széles kör előtt is képviselni.

Tantárgy felelőse: Dr. Hubai Péter**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):**

Az ismeretkör: Szakdolgozat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Szakdolgozat I. 2) Szakdolgozat II. 3) Szakdolgozat III. 4) Szakdolgozat IV.

Tantárgy neve: Szakdolgozat I. (T701)	Kreditértéke: 1
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: konz. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: gyakj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: a szakdolgozati témában végzett kutatások bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 7. félév	
Előtanulmányi feltételek: Bibliaismereti vizsga (T601), Alapvizsga (T602), Egyháztörténeti szigorlat (T604)	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szakdolgozó a konzulensével egyeztetve a kutatási témáját, kialakítja a feldolgozni kívánt szakirodalom jegyzékét, feldolgozási tervet készít, tanulmányozni kezdi a szakirodalmat.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
(alkalomról-alkalomra változik)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK & pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát és jártas a bibliai teológiában. Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait és tájékozott a dogmatika legfontosabb kérdésköreiben. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményének kreatív összekapcsolására. Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): a szakdolgozó konzulense	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):	

Az ismeretkör: Szakdolgozat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Szakdolgozat I. 2) Szakdolgozat II. 3) Szakdolgozat III. 4) Szakdolgozat IV.

Tantárgy neve: Szakdolgozat II. (T702)	Kreditértéke: 1
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: konz. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: aláírás Az ismeretlenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: a készülő dolgozat szövegének folyamatos bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 8.	
Előtanulmányi feltételek: Szakdolgozat I.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szakdolgozó konzulensével szükség szerint megbeszéléseket folytat, folytatja a szakirodalom feldolgozását.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
(alkalomról-alkalomra változik)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát és jártas a bibliai teológiában. Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait és tájékozott a dogmatika legfontosabb kérdéskörében. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményének kreatív összekapcsolására. Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Képes kutatási eredményeinek írásos összegzésére. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): a szakdolgozó konzulense	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):	

Az ismeretkör: Szakdolgozat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Szakdolgozat I. 2) Szakdolgozat II. 3) Szakdolgozat III. 4) Szakdolgozat IV.

Tantárgy neve: Szakdolgozat III. (T703)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: konz. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: aláírás Az ismeretlenellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: a készülő dolgozat szövegének folyamatos bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9.	
Előtanulmányi feltételek: Szakdolgozat II.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szakdolgozó munkatervet készít, és elkezd írni szakdolgozatát.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
(alkalomról-alkalomra változik)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát és jártas a bibliai teológiában. Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait és tájékozott a dogmatika legfontosabb kérdéskörében. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményének kreatív összekapcsolására. Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Képes kutatási eredményeinek írásos összegzésére. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): a szakdolgozó konzulense	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):	

Az ismeretkör: Szakdolgozat

Kredittartománya (max. 12 kr.): 10

Tantárgyai: 1) Szakdolgozat I. 2) Szakdolgozat II. 3) Szakdolgozat III. 4) Szakdolgozat IV.

Tantárgy neve: Szakdolgozat III. (T704)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100 (kredit%)	
A tanóra típusa: konz. és óraszám: 24 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők	
A számonkérés módja: aláírás Az ismeretlenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok: a készülő dolgozat szövegének folyamatos bemutatása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 10.	
Előtanulmányi feltételek: Szakdolgozat III.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szakdolgozó befejezi a szakdolgozatát, határidőre leadja és felkészül a védésre.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) (alkalomról-alkalomra változik)	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
Tudás: Ismeri a Biblia könyveinek tartalmát és jártas a bibliai teológiában. Ismeri a nyugati kereszténység történetének fontosabb állomásait és tájékozott a dogmatika legfontosabb kérdéskörében. Képesség: Képes a teológia különböző ágai eredményének kreatív összekapcsolására. Képes teológiai kutatási témák kijelölésére, a kutatás megtervezésére és lefolytatására. Képes kutatási eredményeinek írásos összegzésére. Attitűd: Pontos és megbízható. Autonómia és felelősség: Munkájáért kész felelősséget vállalni.	
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): a szakdolgozó konzulense	
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):	

A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei
A szakmai gyakorlólé hely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött
A szakmai gyakorlat szervezetsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése
Intézményi felelős (név, beosztás):

I.3. A képzési folyamat jellemzői

Az adott képzésben alkalmazni tervezett oktatási-tanulási, tanulás-támogatási eszköztár, módszertan, eljárások bemutatása	
Az értékelés és ellenőrzés általános és sajátos módszerei, eljárásai és szabályai (<i>átfogó áttekintés</i>) A záróvizsga szerkezete, tartalma, tematikája – az általános jellemzőkön túli esetleges sajátosságok, adaptálás, alkalmassá tétel az adott szakon előírt kompetenciák elsajátításának megfelelő ellenőrzésére	
A szak hallgatóinak felkészülési lehetőségei tovább lépésre a doktori képzésbe A tehetség gondozás kialakult intézményi/kari gyakorlata, módjai, (esetleg) az adott képzésben tervezett további sajátosságok	
Az előírt kimeneti szakmai kompetenciák és a megszerzésüket biztosító ismeretkörök, tantárgyak egymáshoz rendelése, áttekintő összegzése	
kialakítandó szakmai kompetenciák (KKK 8. pont, tudás, képesség)	ismeretkörök/ tantárgyak

Hallgatói tájékoztatás: a kidolgozott **intézményi tájékoztató**¹⁷ kiadvány internetes elérhetősége (link):
.....

A **nemzetközi hallgatói mobilitásra felhasználható időszak, mobilitási ablak betervezése, a tantervhez illesztése**

I.4. Idegen nyelven (is) tervezett képzés esetén kitöltendő (csatolandó):

- a **tantervi táblázat (I.1)** és a **tantárgyak leírása (I.2)** az előzőek szerint az **adott idegen nyelven**
- esetleges **eltérések** a magyar nyelvű képzéstől, ezek indokolása.

¹⁷Nftv. Vhr. 87/2015 18.§ (5) b) bekezdés előírja tájékoztató kiadvány kidolgozását és annak bemutatását.

II. A KÉPZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI¹⁸

II. 1. A szakfelelős és a szakirány / specializáció¹⁹ felelősök

Felelősök neve és a felelősségi típus <i>szf: szakfelelős, szif: szakirányfelelős a szakiránya megadásával, spec.f: specializáció felelőse²³, a specializációja megadásával</i>	tud. fokozat /cím (PhD/DLA/ CSc/ DSc/akad.)	munkakör (e/f tan/ e/f doc.)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT, spec.f. lehet AR)	más vállalt szakfelelősség (pl. B, tM) /szakirány-felelősség (szif esetében pl. B/M)	az ismeretanyag (ismeretkör(ök) / tantárgy(ak)) összkreditértéke amelyeknek felelőse a szakon / összesen az intézményben
			AT	/.....
	szf		AT		
	szif		AT		
	spec.f.				

II.2. Az oktatói kör: Tantárgylista – tantárgyak felelősei, oktatói

a képzés tanterv szerinti ISMERETKÖREI / TANTÁRGYAI	a képzés oktatói – felelősök és további bevont oktatók					
	Oktató neve (több oktató esetén, valamennyi oktató feltüntetésével a tantárgy blokkjában a tantárgy felelőse legyen az első helyen)	tud. fok. /cím (PhD/ DLA/ CSc/ DSc/ akad.)	munkakör (ts. / adj. / mo. / e/f doc. / e/f tan. / tud. mts. / egyéb)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT/AR/ AE/V)	részvétel (részben vagy egészben) elméleti I/N gyak.-i I/N ismeret átadásában	az ismeretanyag (ismeretkör(ök) / tantárgy(ak)) összkreditértéke amelyeknek felelőse a szakon / összesen az intézményben
a törzsanyag ismeretkörei, tantárgyai - oktatói						
 – az ismeretkör felelőse:					
1.					/.....
2.						
stb.						
 – az ismeretkör felelőse:					
1.						
2.						
stb.						

¹⁸ A fejezet táblázataiban a fejlécekben előforduló megjelölések értelmezése:

Tudományos fokozat / cím: PhD, DLA, CSc, DSc, akadémikus.

Munkakör: egyetemi/ főiskolai tanár, ill. docens, adjunktus, tanársegéd; mesteroktató, tudományos (fő)munkatárs; egyéb

Felsőoktatási intézményhez (FOI) tartozás:

A (T/R/E): Akkreditációs célból az adott FOI-nak nyilatkozatot tett oktató, aki az Nftv. 26. §-ának (3) bekezdése szerint az adott felsőoktatási intézményt jelölte meg annak, amelyben figyelembe veendő a működési feltételek vizsgálatában

V: Vendégoktató, aki más FOI-nek írt alá, vagy seholy sem tett „kizárólagossági” nyilatkozatot:

A munka-, ill. jogviszony típusa:

Foglalkoztatottak (az intézményben):

T: Teljes munkaidőben, határozott vagy határozatlan idejű munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, ill. ezekkel azonos elbírálás alá eső jogviszonyban;

R: Részmunkaidőben, határozott vagy határozatlan idejű munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, ill. ezekkel azonos elbírálás alá eső jogviszonyban

Alkalmazásban lévők (az intézményben oktatói, kutatói, tanári munkakörben nem foglalkoztatottak)

E: Egyéb módon, pl. megbízási szerződéssel alkalmazott, vagy prof. emeritus)

Szokok: B(achelor): alapszak, M(aster): mesterszak, tM(aster): tanárszak

¹⁹ Csak a 30 kreditet elérő specializációhoz kell felelőst megadni

az esetleges szakirány ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
..... – az ismeretkör felelőse:							
1.						/.....
2.							
stb.							
..... – az ismeretkör felelőse:							
1.							
2.							
stb.							
az esetleges specializáció ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
..... – az ismeretkör felelőse:							
1.							
2.							
stb.							
..... – az ismeretkör felelőse:							
1.							
2.							
stb.							
	a szakmai gyakorlat intézményi felelőse	tud. fok. /cím	munkakör	munkaviszony típusa	felelősi „kreditterhelése” a szakon/ az intézményben		

II.3. Összesítés az oktatói körrel

a képzés tantárgyainak száma* (a szabadon választhatók nélkül!) felkínált (= köt.+köt. vál.) / felveendő	az intézményben folyó képzésben résztvevő összes oktató száma	az összes oktatóból tantárgy-felelős	oktatók minősítettsége		FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa				munkaköri beosztás					
			PhD/ CSc DLA	DSc	AT	AR	AE	V	ts. / adj. f.	docens e.	tanár f.	egyet e**	egyét ***	
.../....

* A tantárgyak számának megadásánál követendők:

- A tantárgy az **összegzésben egynek számít** akkor is, ha elméleti és gyakorlati ismeretek átadása is történik, vagy több féléves a tárgy.
- A „**szakdolgozat**” (szakdolgozati konzultáció, szeminárium - *többnyire több féléven át*), valamint a **szakmai gyakorlat speciális tantervi egységek**, a tantárgyak összegzésénél egy-egy tárgyként beszámíthatók.

** professor emeritus is

*** pl.: tanár: mestertanár, gyakorlatvezető tanár, szakoktató, nyelvtanár stb.

II.4. Az oktató személyi-szakmai adatai^{20,21}

Név:	születési év:
felsőfokú végzettsége és szakképzettsége, az oklevél kiállítója, éve	
<i>pl.: okl. gépészmérnök, BME, 1975)</i>	
jelenlegi munkahely(ek) , a kinevezésben feltüntetett munkakör(ök) , több munkahely esetén <u>aláhúzás</u> jelölje azt az intézményt, amelynek „kizárólagossági” (akkreditációs) nyilatkozatot (A) adott!	
<i>pl.: BME, GTK, Környezet-gazdaságtan tsz. - egyetemi docens BCE, GTK, Környezettudományi Intézet – egyetemi docens MTA GKI - tudományos munkatárs</i>	
tudományos fokozat (PhD, CSc, DLA) (friss, 5 éven belül megszerzett PhD/DLA esetén az értekezés címe is!), ill. tudományos/művészeti akadémiai cím/tagság („dr. habil” cím, MTA doktora cím (DSc); a tudományág és a dátum megjelölésével), egyéb címek)	
<i>(pl.: CSc (közgazdaságtud.) 1997, vagy PhD (építészmérnöki tud.) 2006) vagy DLA (zeneművészet) 2009, vagy DSc (elméleti orvostudományok) 2008)</i>	
az eddigi oktatói tevékenység	
<i>(pl.: oktatott tárgyak, oktatásban töltött idő, oktatás idegen nyelven, külföldi intézményben stb.)</i>	
az oktató szakmai/tudományos/kutatási tevékenysége és az oktatandó tárgy/tárgyak kapcsolata	
a) a (szűkebb) <u>szakterülethez kötődő</u> publikációk (max. 5 jellemző publikáció) <i>A felsorolt publikációk közül aláhúzással emelje ki azokat, amelyeket a mesterképzés tudományos szakmai háttereként elvart országosan (és nemzetközileg) elismert szakmai műhely(ek)hez való érdemi hozzájárulásnak tekint.</i>	
b) további tudományos kutatói, fejlesztői, alkotói, művészeti eredmények	
c) az eddig megszerzett szakmai jártasság, gyakorlottság, igazolható elismertség	

!!! A szürke háttérű szövegek csak példák, illetve segéd-szövegek, a beadványból törölhetők!!!

²⁰ Ezek a **szükséges és elégséges** adatok (személyenként legfeljebb 2 oldal). **Önéletrajzokat, egész életművet bemutató publikációs listákat nem kér a MAB!**

²¹ Az oktatói adatlapok csoportosítása (a csoporton belül névsor szerint):

- (1) szakfelelős;
- (2) szakirány/specializáció-felelősök (ha vannak)
- (3) az intézményben foglalkoztatottak (**AT, AR**)
- (4) alkalmazásban lévők (nem foglalkoztatottak) (**AE**) és a vendégoktatók (**V**)

II.5. Idegen nyelven (is) folytatandó képzés bemutatásához a képzésben résztvevő oktatók aktuális személyi-szakmai adatait (ld. II.4.) elegendő egyszer, magyar nyelven megadni, ha az egyidejűleg benyújtásra kerülő magyar nyelvű képzés beadványában már benne vannak.

Az oktatók idegennyelv-tudását, idegen nyelvi előadó-képességét és oktatási gyakorlatának bemutatását azonban külön kérjük az alábbiak szerinti bizonyító információkkal: *(nyelvvizsga szint, külföldi, adott nyelvterületi oktatási gyakorlat, hosszabb idejű, aktív, igazolt hallgatói tapasztalat; az adott idegen nyelven tartott konferencia előadások stb.):*

az idegen nyelvű képzésben résztvevő oktató neve	tud. fok. /cím (PhD/DLA /CSc/ DSc/ akad.)	munkakör (ts./ adj./mo. e/f doc./ e/f tan./ tud. mts./ egyéb)	részvétel (részben vagy egészben)		előadóképes idegennyelv-tudás bizonyítéka(i) ²²
			elméleti I/N	gyak.-i I / N	
			ismeret átadásában		

II.6. Nyilatkozatok

- ◆ Az intézmény **rektora által aláírt névsor** az **AT, AR és AE** oktatókról (*név, születési idő, FIR azonosító szám*), mely tanúsítja, hogy minden felsorolt oktató a vonatkozó jogszabályi előírás²³ szerinti („kizárólagossági”) nyilatkozatot adott a FOI-nek. Ha az oktató nem szerepel a rektor által aláírt listán, akkreditációs szempontból nem vehető figyelembe!
- ◆ **Létesítés alatt álló intézmény** vagy más okból történő **„átlépés”** esetében az átlépő szándéknyilatkozó²⁴ oktató csak akkor vehető figyelembe akkreditációs szempontból, ha csatolják a korábbi/addigi intézménye rektorának nyilatkozatát, mely szerint a rektornak tudomása van arról, hogy az adott oktató ennek az intézménynek tett akkreditációs nyilatkozatát visszavonja/visszavonta.
- ◆ Az **intézményvezető szándéknyilatkozata** arról, hogy biztosítja a fenti táblázatokban megnevezett oktatók foglalkoztatását a jelzett módon az intézményben az indítandó képzés egy teljes ciklusára, illetve gondoskodik a személyi feltételek bemutatott szakmai megfelelőségének fenntartásáról.
- ◆ Az intézménnyel **(köz)alkalmazotti jogviszonyban / munkaviszonyban nem állók** (pl. egyes AE, valamint a V oktatók) nyilatkozata arról, hogy vállalják a nevük alatt feltüntetett tantárgyak oktatását és az oktatási követelmények teljesítését.

²² előadóképes idegennyelv-tudás bizonyítéka lehet:

- anyanyelvként birt nyelv tudás **vagy**
- felsőfokú nyelvvizsga, – a csak gyakorlatot vezető oktatóknál elegendő középfokú – **vagy**
- legalább fél éves, vagy rendszeres (felkéréses, meghívásos) külföldi, *adott nyelvterületi oktatási, vagy*
- legalább **1 éves aktív, dokumentált hallgatói tapasztalat; vagy**
- legalább **6**, az adott idegen nyelven tartott, MTMT-ben rögzített konferencia előadás

²³ **NFtv. 26. § (3)** Az oktató – függetlenül attól, hogy hány felsőoktatási intézményben lát el oktatói feladatot – az intézmény működési feltételei meglétének mérlegelése során, illetve a felsőoktatási intézmény támogatásának megállapításánál egy felsőoktatási intézményben vehető figyelembe. Az oktató, írásban adott nyilatkozata határozza meg, hogy melyik az a felsőoktatási intézmény, amelyiknél figyelembe lehet őt venni.

²⁴ **Átlépő szándéknyilatkozó** az, aki egy adott FOI-ban A oktató, ugyanakkor más FOI által benyújtott szakindítási kérelemben úgy szerepel, mint aki ebben a másik intézményben szándékozik majd A oktató lenni. Ez esetben ehhez a beadványhoz kérjük csatolni a korábbi/addigi intézménye rektorának nyilatkozatát arról, hogy az illető oktató szándékáról tudomása van, az oktató neki adott nyilatkozata visszavonása megtörténik/megtörtént.

III. A SZAKTERÜLETI TUDOMÁNYOS HÁTTÉR

(max. 2 oldal terjedelemben)

Az intézményben a szak képzési területén, illetve a kapcsolódó tudományterületeken országosan (és nemzetközileg) elismert szakmai műhely(ek), együtt dolgozó szakmai közösségek tudományos (*alkotói, K+F, művészeti*) programja, fontosabb publikációs, pályázati és együttműködési eredményei, azok vezetői és résztvevői

IV. A SZAKTERÜLETI INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEK

A képzés **tárgyi feltételei**, a rendelkezésre álló **infrastruktúra** bemutatása:

- Tantermek, előadótermek, laboratóriumok és eszközellátottságuk, műhelyek, gyakorlóhelyek:

- Számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság:

- Könyvtári ellátottság; a papíralapú, illetve elektronikusan elérhető fontosabb szakmai folyóiratok és a szak szempontjából fontos szakkönyvek könyvtári, ill. internetes elérhetősége, a könyvtár ezen adatait tartalmazó honlap címe

- A hallgatói tanulmányok eredményes elvégzését segítő további szolgáltatások, juttatások, a biztosított taneszközök (*tankönyv, jegyzet* ellátás stb.), mindezek az **idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal!**

- Az oktatás egyéb, szükségesnek ítélt feltételei (*ha vannak*)

V. A KÉPZÉSI LÉTSZÁM ÉS KAPACITÁS

A tervezett **hallgatói létszám** és annak indoklása

Az intézmény **képzési kapacitása** az érintett képzési területen, ill. szakon (OH adatok)

VI. A SZÉKHELYEN KÍVÜL, NEM MAGYARORSZÁGON INDÍTANDÓ KÉPZÉS

Az Útmutató I-V. fejezete szerint összeállított anyag az alábbi kiegészítésekkel²⁵:

A székhelyen kívüli képzésért felelős helyi oktató személyi-szakmai adatai

A székhelyen kívüli képzésbe bevont helyi illetőségű oktatók személyi-szakmai adatai

A székhelyen kívüli infrastruktúra részletes bemutatása

²⁵ Ha a beadvány **székhelyen és azon kívüli indításra is vonatkozik**, akkor a székhelyen kívül indítandó képzés bemutatásakor a személyi és tárgyi, infrastrukturális feltételek *külön ismertetését* kérjük a fenti pontok figyelembe vételével.

VII. A TÁVOKTATÁSBAN INDÍTANDÓ KÉPZÉS

Az Útmutató I-V. fejezete szerint összeállított anyagot képzési formától függetlenül minden szakindítási beadványnak tartalmaznia kell. Távköztatási képzés véleményeztetése esetén ezt ki kell egészíteni egy további fejezettel, az alábbiak szerint összeállított dokumentumokkal:

VII.1. A képzés tartalma

A távköztatási szervezeti egység leírása

A képzést szolgáló szervezeti struktúra, a képzési rendszer logisztikája, az oktatástechnológiai folyamatok

Az egész tanulmányi időszakra vonatkozó tájékoztatás (tanulmányi útmutató), amelyet a belépő hallgatók az egyéni tanulás eszközeiről, a tananyagokról, a konzultációs- és vizsgarendszerről kapnak

Az alkalmazott távköztatási (képzési menedzsment) keretrendszer bemutatása

Távköztatási tananyagcsomagok

A mintatanterv szerinti első tanulmányi év tantárgyaihoz (lásd I.2. pont) tartozó tananyagcsomagok – az alábbiak szerint:

- Egy tantárgyhoz elég csak egy tananyagot bemutatni, és a többi tankönyvet, szakirodalmat felsorolni a tantárgyak leírásánál
- A csatolt tantárgyi leírások sorrendjében listázott dokumentáció: az egyes tantárgyakhoz tartozó, egyértelmű azonosítóval ellátott elektronikus vagy nyomtatott tananyag, tanulási útmutató, minta vizsgasorok, egyéb segédlet
- A folyamatos tananyagfejlesztés bemutatása, külső fejlesztő esetén a szerződés másolatának csatolása

Azon paraméterek, amelyek hallgatói szintű jogosultsággal azonos hozzáférést biztosítanak a MAB bírálói számára:

Az ellenőrzés és értékelés technikája

Tantárgyanként:

- az önellenőrzéshez szükséges feladatok jellege, száma és a tananyagban belüli helye
- a beküldendő feladatok száma és ütemezése
- a félévek teljesítésének tantárgyi követelményrendszere

Konzultációk

A tervezett konzultációk célja és gyakorisága

A konzultációs rendszer módszereinek, logisztikájának illeszkedése a teljes képzési folyamathoz, különös tekintettel az önértékelésre és ellenőrzésre

VII.2. A távoktatási képzés személyi feltételei

a) A szakfelelős, szakirány-felelős, törzstantárgy felelősökre, oktatókra vonatkozó adatokat a beadvány II. fejezete tartalmazza!

Itt: a távoktatási képzéshez szükséges további speciális feladatokat ellátó személyi háttér bemutatása az alábbi táblázatban

Név és feladattípus <i>tf: tananyag-felelős</i> <i>ti: tutorok irányítója</i> <i>t: tutor</i>	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT/AE/V)	a szak mely tantárgya(i)hoz látja el a feladatot	a szakon és az intézményben összesen hány tantárgyhoz látja el a feladatot	részt vett-e távoktatási továbbképzésben, van-e távoktatási tapasztalata	a konzultáció helyszíne

b) Személyi-szakmai adatok: (csak az előző táblázatban felsorolt személyekhez!)

Név:	születési év:
végzettség és szakképzettség, az oklevél kiállítója, éve tudományos fokozat / cím (a tudományág megjelölésével)	
<i>(pl. okl. gépészmérnök, BME, 1990), PhD (anyagtudományok és technológiák, 2002)</i>	
Jelenlegi munkahely(ek), a kinevezésben feltüntetett munkakör(ök), több munkahely esetén aláhúzás jelölje azt az intézményt, amelynek „kizárólagossági” nyilatkozatot (A) adott!	
Milyen, a távoktatási tagozaton történő közreműködéshez szükséges speciális képzésben vett részt?	
Az eddigi oktatói tevékenység (oktatott tárgyak, oktatásban töltött idő)	
A távoktatásban szerzett eddigi gyakorlat	

c) Nyilatkozatok

- Az intézményvezető hiteles nyilatkozata arról, hogy a (csatolt) listán felsorolt oktatók a vonatkozó jogszabályi előírás szerinti („kizárólagossági”) nyilatkozatot az adott FOI-nek megtették
- Az intézményvezető szándéknyilatkozata arról, hogy a fenti táblázatokban megnevezett oktatóknak a jelzett módon való foglalkoztatását biztosítja az intézményben az indítandó képzés egy teljes ciklusára, illetve gondoskodik a személyi feltételek bemutatott szakmai megfelelőségének fenntartásáról
- Az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban / munkaviszonyban nem állók (pl. egyes AE és a V oktatók) nyilatkozata arról, hogy vállalják a nevük alatt feltüntetett tantárgyak oktatását és az oktatási követelmények teljesítését

VII.3. Infrastrukturális feltételek

Az alkalmazott infrastruktúra. Konzultációs központok létrehozása esetén, helyszínenként a rendelkezésre álló infrastruktúra, a gyakorlati képzéshez szükséges gyakorlóléhelyek ismertetése